

Arkadij i Boris Strugacki

Hotel
• Kod poginulog
alpiniste •

• Kentaur • Naučna fantastika

1.

Zaustavio sam automobil, izašao i skinuo tamne naočare. Sve je bilo onako kako je pričao Zgut. Hotel je bio jednospratan, žute boje sa zelenim, iznad trema padao je u oči tužan natpis: 'Kod poginulog alpintste'. U visoke porozne nanose snega s obe strane trema bile su pobodene raznobojne skije - izbrojao sam sedam pari, jedne su bile sa cipelama. S krova su visile belkaste rebraste ledenice debele kao ruka. U krajnjem desnom prozoru prizemlja pomoli se nečije blede lice, i tada se glavna ulazna vrata otvoriše i na tremu se pojavi ćelav, omalen i plećat čovek u riđem krznenom prsluku obučenom preko blistave košulje od sintetike. Pride teškim, tromim korakom i zastade preda mnom. Lice mu je bilo crveno, grubih crta, a vrat kao u rvača teške kategorije. Nije gledao u mene. Njegov melanholični pogled, pun tužnog dostojanstva, bio je usmeren nekud u stranu. Po svoj prilici, bio je to Alek Snevar lično, vlasnik hotela, doline i Bocinog Grlića.

"Tamo..." reče mi neprirodno dubokim i muklim glasom. "Eno tamo se to dogodilo." Ispruži ruku pokazujući pravac. U ruci je držao vadičep. "Na onom visu..."

Ja se okrenuh i, žmirkajući, pogledah u sinju, stravično okomitu liticu, koja je presecala dolinu sa zapada, blede jezičke snega, zupčasti greben, jasan, kao nacrtan na svetloplavoj površini neba.

"Razlegao se karabin", istim onim muklim glasom nastavi vlasnik hotela. "Leteo je dvesta metara po vertikali naniže, ka smrti, i nije se imao za šta zadržati na glatkoj steni. Možda je vikao. Niko ga nije čuo. Možda se molio. Čuo ga je samo Bog. Zatim je dospeo do litice i mi smo ovde čuli lavinu, riku probuđene zveri, pohlepnu gladnu riku, i zemlja je uzdrhtala kad je tresnuo na nju zajedno sa četrdeset dve hiljade tona kristalastog snega..."

"Zbog čega se tamo zaputio?" upitah, posmatrajući kobni bedem.

"Dopustite mi da se vratim u prošlost", izusti vlasnik, obori glavu i stavi pesnicu sa vadičepom na pročelavo teme.

Sve je bilo upravo onako kako je pričao Zgut. Jedino se pas nigde nije mogao videti, ali sam opazio mnoštvo njegovih podsetnica na

snegu kraj trema i oko skija. Uđoh u kola i uzeh korpu sa bocama.

"Imate pozdrav od inspektora Zguta", rekoh i vlasnik se istog časa vrati iz prošlosti.

"To je čovek dostojan poštovanja!" reče živahno i sasvim običnim glasom. "Kako je on?"

"Dobro" odgovorih, predajući mu kotaricu.

"Vidim da nije zaboravio večeri koje je proveo kraj mog kamina."

"On samo o njima i govori", rekoh i ponovo krenuh prema kolima, ali me vlasnik hotela uhvati za ruku.

"Ni korak natrag!" reče strogo. "Za to će se postarati Kajsa. Kajsa!" grmnu kao truba.

Na trem izlete pas - prekrasan bernardinac, beo sa žutim pegama, snažna životinja velika kao tele. Kao što sam već znao to je bilo sve što je preostalo od Poginulog Alpiniste, ako se ne računaju neke sitnice izložene u sobi-muzeju. Baš bih voleo da vidim kako će taj mužjak sa ženskim imenom istovarivati moj prtljag, ali me vlasnik odlučno povede prema kući.

Prošli smo kroz sumračan hol gde se osećao topao miris ugašenog kamina i gde su nejasno svetlucali lakirani, moderni, niski stočići, skrenuli smo u hodnik nalevo i vlasnik ramenom gurnu vrata na čijoj je tablici pisalo 'Kancelarija'. Posadio me je u ugodnu stolicu, kotarica koja je zveckala i klokotala obrela se u uglu, i vlasnik je raširio na stolu glomaznu glavnu knjigu.

"Pre svega, dozvolite da se predstavim", reče usredsređeno grebući noktima vrh pera. "Alek Snevar, vlasnik hotela i mehaničar. Vi ste, naravno, primetili vetrenjače na izlasku iz Bocinog Grlića?"

"Ah, to su bile vetrenjače?"

"Da. Motori na vetar. Lično sam ih konstruisao i sam montirao. Evo ovim rukama."

"Ma šta kažete..." promrsih.

"Da. Lično. I još mnogo štošta."

"Gde da odnesem", upita iza leđa piskav ženski glas.

Okretoh se. U vratima, s mojim koferom u ruci, stajala je prava dunda od svojih dvadeset pet godina, obraza oblivenih gustim rumenilom, sa veoma rastavljenim i širom otvorenim plavim očima.

"To je Kajsa", reče mi vlasnik. "Kajsa! Ovaj gospodin nam je doneo pozdrav od gospodina Zguta. Sećaš li se gospodina Zguta, Kajsa?"

Moraš ga se sećati."

Kajsu ponovo obli rumen i ona, sležući ramenima, zakloni lice dlanom.

"Seća se", objasni mi vlasnik. "Zapamtila je... Pa-a... Eto, smestiću vas u sobu broj četiri. To je najbolja soba u hotelu. Kajsu, odnesi kofer gospodina... m-m..."

"Glepski", rekoh.

"Ondesi kofer gospodina Glepskog u sobu broj četiri... Neverovatna glupača", reče mi s nekakvom čak gordošću, kada dunda nestade. "Fenomen svoje vrste... Dakle, gospodine Glepski?" On me iščekujuće pogleda.

"Petar Glepski", izdiktirah. "Inspektor policije. Na odmoru. Dve nedelje. Sam."

Vlasnik je marljivo zapisivao sve ove podatke veoma krupnim neujednačenim slovima, a dok je pisao, u kancelariju, kvrcakajući kandžama po linoleumu, uđe bernardinac. On me pogleda, namignu i najednom uz tresak, kao da se stropoštao naramak drva, prući se kraj sefa, spustivši njušku na šapu.

"To je Lej", reče vlasnik, zavrćući poklopac nalivpera. "Sapiens. Sve razume na tri evropska jezika. Buva nema, ali se linja."

Lej uzdahnu i premesti njušku na drugu šapu.

"Hajdemo", reče vlasnik ustajući. "Ispratiću vas do sobe."

Ponovo pređosmo hol i krenusmo uz stepenište.

"Ručavamo u šest", reče vlasnik. "Ali se prezalogajiti može u svako doba, kao i popiti nešto osvežavajuće. U deset uveče je laka večera. Ples, bilijar, kartanje, ćaskanje kraj kamina."

Stigosmo u hodnik prvog sprata i skrenusmo ulevo. Kraj prvih vrata vlasnik zastade.

"Ovde", reče ranijim muklim glasom. "Izvolite."

On širom otvori vrata preda mnom i ja uđoh.

"Od onog nezaboravnog, stravičnog dana..." otpoče i učuta.

Soba je bila valjana, mada malo mračna. Roletna je bila dopola spuštena, na krevetu je iz nekog razloga ležao planinarski štap. Osećao se miris svežeg duvanskog dima. Na naslonu fotelje usred sobe visila je nečija bluza od nepromočivog platna, na podu kraj fotelje ležale su novine.

"Hm..." rekoh u nedoumici. "Čini mi se da ovde neko već boravi."

Vlasnik je ćutao. Pogled mu je bio uprt u sto. Na stolu nije bilo nićeg osobitog, samo velika bronzana pepeljara, u kojoj je stajala lula s pravom cevi. Reklo bi se 'danhil'. Iz lule se dizao dim.

"Boravi..." reće najzad vlasnik. "Boravi li?... Uostalom, zašto i ne bi?" Nisam znao šta da mu odgovorim i ćekao sam da nastavi. Mog kofera nigde nije bilo, ali je zato u uglu stajala karirana putna torba s mnogobrojnim hotelskim etiketama. To nije bila moja putna torba.

"Ovde", bodrim glasom nastavi vlasnik, "evo već šest godina, od onog nezaboravnog stravićnog dana, sve je onako kako je ostavio pred svoje poslednje penjanje..."

Sumnjićavo pogledah lulu koja se dimila.

"Da!" reće vlasnik izazovno. "To je njegova lula. To je njegova bluza. Ono je njegov planinarski štap. 'Ponesite planinarski štap!' rekao sam mu tog jutra. On se samo osmehnuo i odmahnuo glavom. 'Nećete valjda ostati tamo zauvek!' - doviknuh ježeći se od strašnog predosećanja. 'Purkua pa?' - odgovori mi na francuskom. Ni dan-danas nisam uspeo da objasnim šta je to znaćilo..."

"To je znaćilo 'zašto i ne bih?'" primetih.

Vlasnik je tužno klimao.

"Tako sam i mislio... A ono je njegova putna torba. Nisam dopustio da policija pretura po njegovim stvarima..."

"A ono su njegove novine", rekoħ. Jasno sam video da je to prekjućerašnji 'Mirski vesnik'.

"Ne", reće vlasnik. "Novine, naravno, nisu njegove."

"I ja imam takav utisak", složih se.

"Novine, naravno, nisu njegove", ponovi vlasnik. "I lulu, razume se, nije raspalio ovde on, već neko drugi."

Promrsih nešto o pomanjkanju poštovanja uspomene na pokojnike.

"Ne", usprotivi se vlasnik, "ovde je sve složenije. Ovde je sve mnogo složenije, gospodine Glepski. Ali o tome ćemo razgovarati kasnije. Hajdemo u vašu sobu."

Ipak, pre nego što izađosmo, on zaviri u toalet, otvori i ponovo zatvori vratanica plakara i, prišavši prozoru, zalupka dlanovima po zastorima. Ćinilo mi se da je goreo od želje da zaviri i ispod kreveta, ali se obuzda. Izađosmo u hodnik.

"Inspektor Zgut mi je negda prićao", reće vlasnik posle kratkog ćutanja, "da su njegova specijalnost takozvani lovci na medvede. A

kakva je vaša specijalnost, ako nije tajna?"

On širom otvori preda mnom vrata sobe broj četiri.

"Moja specijalnost je prozaična", odgovorih. "Zloupotrebe položaja, pronevere, falsifikati, krivotvorenje državnih papira..."

Soba mi se odmah dopade. Sve je ovde bilo čisto, vazduh je bio svež, na stolu ni trunke prašine, ispred opranog prozora snežna ravnicica i planine boje jorgovana.

"Šteta", reče vlasnik.

"Zbog čega?" upitah odsutno i pogledah u spavaću sobu. Ovde je još poslovala Kajsa. Moj kofer bio je otvoren, stvari pedantno razmeštene, a Kajsa je protresala jastuke.

"Uostalom, nimalo nije šteta", izjavi vlasnik. "Zar vam se nije dogodilo, gospodine Glepski, da zapazite koliko je nepoznato interesantnije od poznatog? Nepoznato uznemiruje misao, tera krv da brže juri po žilama, podstiče neverovatne fantazije, obećava, primamljuje. Nepoznato naliči na plamičak koji treperi u crnom bezdanu noći. Ali pošto postane poznato ono postaje banalno, sivo i neprimetno se sliva sa sivilom svakidašnjice."

"Vi ste pesnik, gospodine Snevara", primetih još odsutnije.

"A što ne bih bio", reče vlasnik. "Pa eto vas kod kuće. Smestite se, odmarajte se, radite što hoćete. Skije, maziva, oprema, sve vam stoji na raspolaganju u prizemlju, ukoliko vam nešto bude potrebno, obratite se direktno meni. Ručak je u šest, a ako vam se prohte da prezalogajite sada ili da se osvežite, imam u vidu piće, obratite se Kajsi. Pozdravljam vas."

I on ode.

Kajsa je i dalje uređivala postelju, dovodeći je do nezamislivog savršenstva, a ja uzeh cigaretu, zapalih i priđoh prozoru. Bio sam sam. Neka je blaženo nebo, milostivi Bože, najzad sam bio sam! Znam, nije lepo tako pričati i čak misliti, ali je u naše vreme veoma teško smestiti se tako da čovek bar nedelju dana, ili makar dan i noć, ili makar nekoliko sati ostane sam! Ne, ja volim svoju decu, volim svoju ženu, nemam ništa protiv svojih rođaka, a većina mojih prijatelja i poznanika ophode se krajnje taktično i predusretljivo. Ali kada se oni, iz dana u dan, iz časa u čas vrzmaju oko mene, naizmenično jedan za drugim, i kad ne postoji ni najmanja mogućnost da se prekrati to vrznanje, da se čovek odvoji od svih,

zatvori se, izoluje... Ja nisam o tome čitao, ali, eto, moj sin tvrdi da je navodno u savremenom svetu najveći bič za čoveka - usamljenost i otuđenost. Ne znam, nisam siguran. Ili su sve to poetske domišljatosti ili ja nisam takav srećnik. U svakom slučaju za mene su dve nedelje otuđenosti i usamljenosti upravo ono što mi je potrebno. I da ne bude ničeg što bih morao da radim, i da bude samo ono što želim da radim. Cigareta koju ću zapaliti, ako mi se prohte, a ne zato što mi trpaju pod nos kutiju. I koju neću zapaliti ako mi se ne puši, a ne zato što madam Zelc ne podnosi duvanski dim. Čašica brendija kraj razgorelog kamina - upravo u onom času, ni pre ni posle, kada meni padne na um da je prijatno popiti čašicu brendija kraj razgorelog kamina. To će zaista biti dobro. Uopšte, ovde će mi, čini mi se, biti dobro. I to je prosto predivno, meni je ugodno sa samim sobom, s mojim sopstvenim telom, koje još relativno nije staro, već krepko, koje može stati na skije i poleteti eno tamo, preko cele ravnice, prema planinskim ograncima boje jorgovana, preko snega koji će škripati, i tada će biti prosto predivno...

"Da Vam donesem štogod?" upita Kajsa. "Ako želite?"

Pogledah je i ona opet sleže ramenima i zakloni se dlanom. Na sebi je imala šarenu, tesno pripijenu haljinu, koja joj je štrčala i napred i pozadi, malenu čipkanu kecelju, oko vrata ogrlicu od krupnih drvenih perli. Vrhove stopala držala je malo unutra i nije ličila ni na jednu moju poznanicu, i to je bilo dobro.

"Ko sada boravi kod vas?" upitah.

"Gde?"

"Kod vas. U hotelu."

"U hotelu? Kod nas ovde? Pa borave..."

"Ko zapravo?"

"Pa ko? Gospodin Mozes boravi sa ženom. U sobi broj jedan i dva. I u sobi broj tri. Samo oni tamo ne borave. A možda sa ćerkom. Ne mož' da razabereš. Lepotica, neprestano šara pogledom..."

"Da-da", rekoh da bih je podstakao.

"Gospodin Simone boravi. Tu, nasuprot. Naučnik. Neprestano igraju bilijar i veru se po stenama. Spadala su oni, samo potišteni. Na psihičkoj osnovi." Ona ponovo pocrvene i poče da miče ramena.

"I još ko?" upitah.

"Gospodin di Barnstokr, hipnotizer iz cirkusa..."

"Barnstokr? On lično?"

"Ne znam, možda lično. Hipnotizer... I Brin..."

"Ko je to Brin?"

"Pa s motociklom su, u pantalonama. Isto tako su spadala, mada sasvim mladi."

"Da", reko. "To je sve?"

"Još neko boravi. Biće da su nedavno doputovali. Samo su oni tek onako... Prebivaju tek. Ne spavaju, ne hrane se, samo prebivaju..."

"Ne razumem", priznao.

"I niko ne razume. Borave i kvit. Čitaju novine. Prekjuče su zdirali papuče gospodinu di Barnstokru. Tražim, tražim svuda, nema papuča. A oni ih odneli u muzej, i tamo ostavili. I još ostavljaju tragove..."

"Kakve?" Goreo sam od želje da shvatim.

"Mokre. Tako i idu po celom hodniku. A uobičajili su da me zovu telefonom. Čas iz jedne sobe, čas iz druge. Dođem, a tamo nema nikog."

"Pa dobro", reko uzdahnuvši. "Ne shvatam te, Kajsa. I nije potrebno. Bolje da se istuširam."

Prignječih pikavac u besprekorno čistoj pepeljari i odoh u spavaću sobu po rublje. Tamo sam poređao na stočiću kraj uzglavlja hrpicu knjiga, pomislivši uzgred da sam ih uzalud vukao, skidoh cipele, gurnuh noge u papuče i, uzevši frotir, krenuh da se istuširam. Kajsa je već otišla, pepeljara na stolu je ponovo sijala blistavo čista. U hodniku nije bilo nikog, odnekud je dopiralo kuckanje bilijarskih lopti - sigurno se razonođivalo potišteno spadalo na psihološkoj osnovi. Kako mu je... Simone, biće.

Pronađoh vrata kupatila s tuševima na stepenišnom odmorištu, ali se ispostavi da su zatvorena. Neko vreme sam stajao neodlučno, oprezno obrćući kvaku od plastične mase. Neko polako, teškim korakom prođe hodnikom. Mogu, naravno, sići u kupatilo s tuševima u prizemlju, pomislih. A i ne moram sići. Mogu se najpre skijati. Odsutno upreh pogled u drvene stepenice koje su vodile, očigledno, na krov. Ili, na primer, popeti se na krov i uživati u vidiku. Kažu da su ovde neopisivo lepi izlasci i zalasci sunca. A ipak je svinjarija što je tuš zatvoren. Ili je tamo neko zaseo? Ma ne, tiho je... Ja još jednom cimnuh kvaku. Pa, dobro. Neka ide s milim Bogom taj tuš. Ima

vremena. Okrenuh se i pođoh u svoju sobu.

Nešto se promenilo u mojoj sobi, odmah sam to osetio. U trenu shvatih: osećao se miris duvana za lulu, upravo kao u sobi-muzeju. Istog časa bacih pogled na pepeljaru. Tamo nije bilo lule koja se pušila - samo gomilica pepela pomešana s trunkama duvana. Prebivaju, setih se. Ne piju, ne hrane se, samo ostavljaju tragove...

I tada u blizini neko otegnuto i glasno zevnu. Iz spavaće sobe, lupajući kandžama, tromo izađe bernardinac Lelj, pogleda me s ironičnim smeškom i proteže se.

"Ah, to si ti ovde pušio?" rekoh.

Lelj namignu i zavrte glavom. Kao da tera muvu.

2.

Sudeći po tragovima na snegu, ovde je neko već pokušavao da se skija - odvezao se pedesetak metara, padajući na svakom koraku, a zatim se vratio, upao u sneg do kolena, vukući skije i štapove u naručju, ispuštajući ih, skupljajući i ponovo ispuštajući - reklo bi se da se iznad ovih tužnih plavih rupčaga i brazda u snegu sve do sada nisu slegla zaleđena proklinjanja. Ali u ostalom delu snežni pokrivač doline bio je čist i nekosnut, kao nov uštirkan krevetski čaršav.

Skakutao sam neko vreme u mestu, isprobavajući vezove, i pojurio u susret suncu, jednako pojačavajući tempo, zažmirivši od sunca i uživanja, izbacujući iz sebe sa svakim izdisajem čamotinju kabineta ispunjenih duvanskim dimom, memljivih dokumenata, plačljivih okrivljenih i gundžavih pretpostavljenih, moru sumornih političkih raspri i viceva s bradom, sitničavih briga žene i kidisanja mlađeg naraštaja... turobne kaljave ulice, hodnike koji zaudaraju na crveni vosak, prazna ždrela sumornih sefova, kao slupane cisterne, izbleđeli plavičasti tapeti u trpezariji i izbleđeli ružičasti tapeti u spavaćoj sobi i isprskani mastilom žućkasti tapeti u dečijoj sobi... sa svakim izdisajem se oslobađajući samog sebe - službenog, principijelnog, dozlaboga pokornog zakonu čoveka sa sjajnim dugmadima, pažljivog muža i uzornog oca, gostoljubivog druga i predusretljivog rođaka, radujući se što će sve to iščileti, nadajući se da će sve to iščileti nepovratno, da će odsad sve biti lako, gipko, kristalno čisto, u ludom, veselom, mladalačkom tempu, i kako je to divno što sam doputovao ovamo... sila je Zgut, promućuran je Zgut, hvala ti Zgute, mada ti i opaučiš svoje 'lovce na medvede' po njušci... i kako sam ja još krepak, spretan, snažan - mogu, eto, ovako, po idealno pravoj liniji, sto hiljada kilometara po idealnoj pravoj liniji, a mogu eto ovako, naglo udesno, naglo ulevo, izbacivši ispod skija tonu snega... a ja se već tri godine nisam smučao, upravo od onog vremena kad smo kupili onu prokletu novu kućicu, i koga smo đavola to uradili, obezbedili sebi utočište za starost... čitav život radiš za starost... a neka đavo nosi i nju i sve ostalo, ne želim sad o tome da mislim, neka đavo nosi starost, neka ide do đavola kućica, idi do

đavola i ti, Petere, Petere Glepski, činovniče koji štuješ zakon, neka ti je bog na pomoći...

Zatim je talas prvog ushićenja prošao i ja sam opazio da stojim kraj puta, mokat, zadihan, od glave do pete zasut snežnom prašinom. Prosto je neverovatno kako brzo prolaze talasi ushićenja. Kinjiti sebe, peckati, zamarati i gnjaviti može čovek satima, danima i noćima, a ushićenje naiđe i odmah splasne. Od vetra sam i ogluhnuo... Skinuo sam rukavicu, gurnuo mali prst u uho, provrteo i najednom sam čuo gromoglasni tutanj, kao da je u blizini sleteo sportski dvosed. Jedva sam uspeo da protrljam naočare, kad on projuri pokraj mene - ali nije bio dvosed, naravno, već ogromni motocikl od ovih novih, koji probijaju zidove i odnose više života nego sve siledžije, pljačkaši i ubice skupa. On me zasu grudvama snega, naočare mi se ponovo odlepiše, ali ja ipak primetih žgoljavu povijenu priliku, raspršenu crnu kosu i kraj crvenog šala koji je štrčao kao daska. Za vožnju bez kacige, pomislih automatski, sledi kazna od pedeset kruna i oduzimanje dozvole za vožnju u trajanju od mesec dana... Uostalom, nije moglo biti ni govora o tome da uočim registarski broj - nisam mogao da razaznam čak ni hotel ni polovinu doline uz to - snežni oblak podigao se do neba. I šta me se to tiče! Pogledah na štapove i pojurih duž puta za motociklom prema hotelu. Kad sam stigao, motocikl se hladio ispred trema. Pored njega na snegu su ležale velike kožne rukavice s levkastim manžetnama. Zabih skije u smet, očistih se i ponovo pogledah motocikl. Koliko je to samo zlokobna mašina. Čini mi se da će se sledeće godine hotel zvati 'Kod Poginulog Motocikliste'. Vlasnik će ponovo uzeti pristiglog gosta za ruku i reći, pokazujući na probijen zid: "Ovde. Ovde je on uleteo brzinom od sto dvadeset milja na sat i skroz probio zgradu. Zemlja je uzdrhtala kada je rupio u kuhinju, vukući za sobom četiri stotine trideset dve cigle..." Para vredi reklama, pomislih, penjući se uz stepenice. Ući ću sada u svoju sobu, a za mojim stolom se raspištoltio skelet sa raspaljenom lulom u zubima, a ispred njega travarica od muhomorke, specijalitet kuće, tri krune litar.

Na sredini hola stajao je nezamislivo visok i veoma poguren čovek u crnom fraku sa peševima do peta. Stavivši ruke iza leđa, strogo je čitao bukvicu žgoljavom, gipkom biću neodređenog pola, koje se graciozno zavalilo u dubokoj fotelji. Biće je imalo maleno, bledunjavo

lišce, do pola skriveno velikim crnim naočarima, bujnu, crnu, zamršenu kosu i runjav, crveni šal.

Kad zatvorih za sobom vrata, visoki čovek ućuta i okrete se prema meni. Imao je leptir-mašnu i najplemenitije crte lica, ulepšane aristokratskim nosom. Takav nos mogao je imati samo jedan čovek, i taj čovek nije mogao biti niko drugi doli ta slavna ličnost. Za trenutak me je promatrao, kao da je bio u nedoumici, zatim napravi usta kao kokošja trtica i krenu mi u susret, pružajući uzani, beli dlan.

"Di Barnstak", gotovo zapeva. "Stojim vam na raspolaganju."

"Zar di Barnstokr glavom i bradom?" s iskrenim poštovanjem upitah, stežući mu ruku.

"Lično, gospodine, lično", reče. "S kim imam čast?"

Predstavih se, osećajući nekakvu glupavu bojažljivost, koja nama, policijskim činovnicima, uopšte nije svojstvena. Jer je od prvog pogleda bilo jasno da takav čovek mora da skriva prihode i poreske prijave popunjava nejasno.

"Divota božja!" zapeva namah di Barnstokr hvatajući me za rever.

"Gde ste to našli? Brin, dete moje drago, pogledajte kakva divota!"

Među prstima mu je bila plava ljubičica. I zamirisa na ljubičicu. Ja nagnah sebe da zatapšem, iako ne volim takve stvari. Stvorenje u fotelji zevnu koliko god je moglo svojim malenim ustima i prebaci nogu na naslon za ruke.

"Iz rukava", izjavi ono promklim basom. "Jalova posla, striče."

"Iz rukava!" tužno ponovi di Barnstokr. "Ne, Brin, to bi bilo previše prosto. To bi bila, odista, kako se vi izražavate, jalova posla. Jalova i nedostojna takvog stručnjaka kao što je gospodin Glepski."

On spusti ljubičicu na otvoreni dlan, pogleda je, podiže obrve i ljubičica nestade. Ja zatvorih usta i zavrteh glavom. Ostao sam bez reči.

"Vi se majstorski smučate", gospodine Glepskin, reče di Barnstokr.

"Posmatrao sam vas kroz prozor. I red je da kažem, prosto sam uživao."

"Ma otkud", promrsih. "Pa, smučao sam se nekada..."

"Striče", oglasi se namah stvorenje iz dubine fotelje. "Stvorite bolje cigaretu."

Di Barnstokr se, izgleda, doseti.

"Da!" reče. "Dopustite da vas upoznam, gospodine Glepski: to je

Brin, jedino dete mog dragog pokojnog brata... Brin, dete moje!"

Dete se nerado izvuče iz fotelje i priđe. Kosa mu je bila bujna, ženska, a, uostalom, možda i nije bila ženska, već, tako reći, mladalačka. Noge zategnute u elastiku bile su suvonjave, dečije, a, uostalom, možda, baš naprotiv - vitke devojačke. Bluza je bila za tri broja veća nego što je bilo potrebno. Kratko rečeno, ja bih više voleo kad bi di Barnstokr predstavio čedo svog dragog pokojnika prosto kao sinovca ili sinovicu. Dete mi se ravnodušno osmehnu ružičastim, nežnim ustima i pruži preplanulu izgrebanu ruku.

"Jesmo li vam zadali prpu?" zapita ono promuklo. "Tamo na putu..."

"Mi?" ponovo ga upitah.

"Pa, ne mi, naravno, Bukefal. On to zna... Sve mu je naočare zasuo snegom", saopšti ono stricu.

"U ovom slučaju", ljubazno razjasni di Barnstokr, "Bukefal nije legendarni konj Aleksandra Makedonskog. U ovom slučaju Bukefal je motocikl, odvratno i opasno prevozno sredstvo, koje me polako ubija tokom dve poslednje godine i na kraju, kako osećam, tera me u grob."

"Cigaretu hoću", podseti dete.

Di Barnstokr snuždeno zavrte glavom i bespomoćno raširi ruke. Kada ih opet sastavi među prstima mu se pušila cigareta i on je pruži čedu. Čedo povuče dim i probirljivo progundā:

"Opet je sa filterom..."

"Sigurno želite da se tuširate posle vašeg spusta", reče mi di Barnstokr. "Skoro će ručak..."

"Da", rekoh. "Svakako. Izvinite."

Za mene je bilo veliko olakšanje da zbrišem iz ovog društva. Nisam bio u formi. Iznenadili su me. Ipak je čuveni mađioničar u areni jedno, a čuveni mađioničar u privatnom životu sasvim drugo. Ja se nekako pozdravih i krenuh na svoj sprat, preskačući po tri stepenika. U hodniku kao ni pre nije bilo nikog, negde u daljini su kao i ranije suvo kuckale bilijarske lopte. Prokleti tuš bio je kao i pre toga zatvoren. Nekako se umih u svojoj sobi, presvukoh se i, uzevši cigaretu, opružih se na divan. Obuze me prijatna malaksalost i nekoliko minuta čak i prodremah. Probudi me nečija cika i zloslutni, ridajući kikot u hodniku. Skočih. Tog časa neko zakuca na vrata i Kajsin glas promauka: "Izvolite na obed!" Ja se odazvah na to sa da-

da, odmah dolazim, i spustih noge s divana, napipavajući papuče. "Izvolite na obed!" dopre izdaleka, a potom još jednom: "Izvolite na obed!" a zatim ponovo odsečan i avetinjski kikut. Meni se čak pričinilo da čujem zveckanje zarđalih lanaca.

Očešljah se ispred ogledala, isprobah nekoliko izraza lica, kao: rasejana ljubazna pažnja; nepokolebljiva zakopčanost profesionalca; srdačna spremnost za svakojaka poznanstva i ironičan osmeh tipa 'hi'. Nijedan izraz mi se nije učinio prigodan, zato prestadoh da se dalje zamajavam, tutnuh u džep cigarete za čedo i izađoh u hodnik. Izašavši, zapanjih se.

Vrata sobe preko puta bila su širom otvorena. U otvoru, kod samog dovratka, opirući se stopalima o jednu uokvirenu dasku vrata, a leđima o drugu, visio je mlad čovek. Njegova poza je uza svu neprirodnost izgledala krajnje neusiljena. Gledao me je odozgo naniže, kezio duge žućkaste zube i salutirao.

"Dobar dan", rekoh, počutavši. "Da vam pomognem?"

Tada on graciozno, kao mačka, skoči na pod i, otpozdravivši po vojnički, stade preda mnom mirno.

"Čast mi je, inspektore", reče. "Dopustite da se predstavim: poručnik kibernetike Simon Simone."

"Na mestu voljno", rekoh i mi se rukovasmo.

"U stvari, ja sam fizičar", reče. "Ali ono 'kibernetike' zvuči gotovo isto tako harmonično kao 'pešadije'. Ispada smešno." I on neočekivano prasnu u onaj isti stravični ridajući kikut u kome su se naslućivali vlaga podzemlja, krvave mrlje koje se ne mogu ukloniti i zveket zarđalih lanaca na okovanim skeletima.

"Šta ste radili gore?" upitah, savlađujući zaprepašćenje.

"Trenirao sam", odgovori. "Ja sam alpinist..."

"Poginuli", našalih se i odmah zažalih zbog toga, jer on ponovo obruši na mene lavinu svog zagrobnog kikota.

"Nije loše, nije loše za početak", progovori on, brišući oči. "Ne, ja sam još živ. Došao sam ovamo da se verem uz litice, ali nikako ne mogu da dospem do njih. Unaokolo je sneg. I ja se, eto, pentram po vratima, po zidovima..." On namah začuta i uhvati me pod ruku.

"Pravo da vam kažem", reče, "došao sam ovamo da se okrepim. Premor. Projekat 'Midas', čuli ste? Najstroža tajna. Četiri godine bez odsustva. I lekari su mi propisali kuru putenih zadovoljstava." On se

ponovo zakikota, ali već smo stigli do trpezarije. Ostavivši me, pohita prema stočiću gde su bila poređana predjela. "Sledite me, inspektore", povika u trku. "Požurite, inače će prijatelji i rođaci Poginulog pojesti sav kavijar..."

Trpezarija je bila velika, imala je pet prozora. U sredini se nalazio veliki ovalni sto za dvadesetak osoba; velelepan, pocrneo od vremena, bife je blistao od srebrnih pehara, mnogobrojnih ogledala i raznobojnih boca; stolnjak je bio uštirkan, posude od prekrasnog porculana, pribor za jelo srebrni, s finom crnom caklinom. Ali uza sve to ovde su vladala, očigledno, najdemokratskija pravila ponašanja. Na stočiću za predjela blistala su predjela - uzimaj što stigneš. Na drugom stočiću, manjem, Kajsja je stavila čorbaluke od fajansa sa čorbom od povrća i buljonom - sam biraj, sam sipaj. Za one koji žele da se okrepe postojala je baterija boca - brendi, irski džin, pivo i travarica od latica runolista, specijalitet kuće, kako je tvrdio Zgut.

Za stolom su već sedeli di Barnstokr i čedo njegovog pokojnog brata. Di Barnstokr je otmeno mešao srebrnom kašičicom po tanjiru sa buljonom i popreko merio čedo koje je, raširivši na stolu laktove, sa slašću jelo čorbu od povrća.

U pročelju, gospodarila je meni nepoznata dama zanosne i neobične lepote. Imala je ili dvadeset ili četrdeset godina, nežna crnoputo-plavičasta ramena, labudov vrat, veoma krupne poluzatvorene oči s dugačkim trepavicama, pepeljasta, visoko podignuta kosa, skupocena dijadema - to je, bez sumnje, gospođa Mozes, i njoj, nesumnjivo, nije mesto za ovim prostim zajedničkim pansionkim obedom. Ovakve žene sam ranije viđao samo na fotografijama svetskih časopisa i u raskošnim filmovima.

Vlasnik hotela je, obilazeći sto, već krenuo prema meni sa poslužavnikom u ruci. Na poslužavniku, u kristalnoj brušenoj čašici, stravično se plavila travarica.

"Ratno krštenje!" saopšti vlasnik, približivši se. "Uzmite što pikantniju zakusku."

Poslušah ga. Uzeh masline i kavijar. Zatim pogledah vlasnika i uzeh turšiju. Potom pogledah travaricu i iscedih u kavijar pola limuna. Svi su me gledali. Uzeh čašicu, ispuhnuh (još nekoliko memljivih kabineta i hodnika) i sručih travaricu u usta. Stresoh se. Svi su me gledali, zato sam se stresao samo u mislima i strpao u usta polovinu

turšije. Vlasnik se nakašlja. Simone se takođe nakašlja. Gospoda Mozes reče kristalnim glasom: "Oh! To je pravi muškarac." Osmehnuh se i gurnuh u usta drugu polovinu turšije, gorko žaleći što turšija nije velika kao dinja. "Obećava!" razgovetno reče čedo.

"Gospođo Mozes!" reče vlasnik. "Dozvolite da vam predstavim inspektora Glepskog."

Pepeljasta kula sa začelja malo se nakloni, podigoše se i spustiše divne trepavice.

"Gospodin Glepski!" reče vlasnik. "Gospođa Mozes."

Poklonih se. Sa zadovoljstvom bih se presamitio napola, tako me je peklo u stomaku, ali se ona osmehnu i meni namah laknu. Skromno se okrenuvši, završih sa predjelom i krenuh po čorbu. Vlasnik me je smestio naspram Barnstokrovih, tako da je desno od mene, na žalost previše daleko, bila gospođa Mozes, dok je levo, na žalost previše blizu, bio potišteno spadalo Simone, spreman da svakog časa prasne u grozomorani kikut.

Razgovor za stolom usmeravao je vlasnik hotela. Pričali smo o zagonetnom i nepoznatom, tačnije o tome da se u hotelu u poslednje vreme događaju čudne stvari. Mene su, kao novajliju, uputili u pojedinosti. Di Barnstokr je potvrdio da su mu odista pre dva dana nestale papuče, koje su se našle tek pred veče u sobi-muzeju. Simone je, kikoćući se, izjavljivao da neko čita njegove knjige - mahom stručnu literaturu - i pravi na marginama zabeleške - mahom potpuno nepismene. Vlasnik, obamirući od zadovoljstva, pričao je o današnjem slučaju sa lulom koja se pušila i novinama, i dodavao da noću neko ide po kući. Čuo je to svojim ušima i jednom je čak video belu priliku, koja se šunjala od ulaznih vratiju preko hola prema stepeništu. Gospođa Mozes je, nimalo se ne ustežući, drage volje potvrdila ove izjave i dodala da je juče neko provirio kroz njen prozor. Di Barnstokr je isto tako potvrdio da neko ide, ali on lično smatra da je to samo naša dobra Kajsa, tako mu se u svakom slučaju učinilo. Vlasnik je primetio da je to apsolutno nemoguće, a Simon Simone se hvalisao kako noću spava kao mrtav i ništa od svega toga nije čuo. Ali je već dva puta primetio da su njegove skijaške cipele mokre, kao da tobož neko noću juri u njima po snegu. Ja, zbijajući šalu na svoj račun, ispričah o slučaju sa pepeljarom i bernardincem, a čedo promuklo izjavi - stavljajući na znanje svim prisutnima - da, u

krajnjem slučaju, nema ništa naročito protiv ovih šala, naviklo je na ove trikove-ogleda, ali apsolutno ne podnosi kada se tuđini izležavaju na njegovoj, čedovoj, postelji. Pri tom je ono tako upiralo u mene svoje okulare da se obradovah što sam doputovao tek danas. Atmosferu prijatne strave, koja je vladala za stolom, narušio je gospodin fizičar.

"Dolazi jednom prilikom kapetan druge klase u nepoznati grad", izjavi. "Odseda u hotelu i naređuje da pozovu vlasnika..."

Iznenada učuta i osvrte se.

"Pardon", reče. "Nisam uveren da se u prisustvu dama", tada se pokloni prema gospođi Mozes, "a isto tako... ha-ha... omladine", pogleda čedo, "hm-hm..."

"Baš je glupava anegdota", reče čedo s omalovažavanjem. "Sve je ne može biti bolje, ali nećemo deliti popola. Je l' to?"

"Tačno!" uzviknu Simone i prasnu u kikut.

"Deliti popola?" osmehujući se, upita gospođa Mozes.

"Nećemo deliti!" ljutito je ispravi čedo.

"Ah, nećemo deliti?" iznenadi se gospođa Mozes. "A šta nećemo deliti?"

Dete otvori usta, ali di Barnstokr napravi neuhvatljivi pokret i usta zapuši velika rumena jabuka, koju dete odmah slatko zagriže.

"Na kraju krajeva, neobično se ne zbiva samo u našem hotelu", reče di Barnstokr. "Dovoljno je da vas podsetim, na primer, na čuvene neidentifikovane leteće objekte."

Čedo s treskom odmače stolicu, ustade i, nastavljajući da hruska jabukom, krenu prema izlazu. Đavo će ga znati zašto! Namah se pričinjavalu u toj vitkoj, lepo građenoj figuri mlada, prekrasna devojka. Ali trebalo je ukrotiti dušu i devojka je iščezavala, a umesto nje na najbezočniji način pojavljivao se aljkav, drzak šiparac - od onih koji izležu buve na plažama i loču narkotike u javnim klozetima. Jednako sam razmišljao koga bih da upitam da li je to dečak, do đavola, ili devojčica, dok je di Barnstokr nastavljao da romori: "...Đordana Bruna, gospodo, nisu uzalud spalili. U kosmosu ne živimo, nesumnjivo, samo mi. Pitanje je samo kakva je gustina raspoređenosti uma u Vasioni. Prema ocenama različitih naučnika, gospodin Simone će me ispraviti ako grešim, samo u našoj Galaksiji može postojati do milion naseljenih Sunčevih sistema. Da sam ja

matematičar, gospodo, ja bih na osnovu ovih podataka pokušao da utvrdim verovatnoću makar toga da je naša Zemlja predmet nečije naučne opservacije..."

Pitati di Barnstokra lično, razmišljao sam, nije zgodno. Uz to on, po mom mišljenju, ni sam ne zna. Kako bi mogao da zna? Dete je dete. I svršena posla. Ljubaznog vlasnika hotela je baš briga. Kajsa je glupa. Pitati Simonea znači preživeti još jedan val zagrobnog veselja... Uostalom, šta je meni? Šta se mene to tiče? Da li da uzmem još pečenja?... Kajsa je, naravno, glupa; ali se u kuvanje razume...

"...Složićete se", romorio je di Barnstokr, "sa mišlju o tome da tuđe oči pažljivo i pomno izučavaju našu staricu-planetu kroz ponore Kosmosa - ta misao već sama po sebi zaokuplja maštu..."

"Sračunao sam", reče Simone. "Ako oni umeju da razlikuju naseljene sisteme od nenaseljenih i promatraju samo naseljene, onda će to biti jedinica minus 'e' na minus jedan."

"Zar je baš tako?" uzdržano se prenerazi gospođa Mozes, darujući Simonea ushićenim osmehom.

Simone zarza. Čak se promeškolji na stolici. Oči mu se ovlažiše.

"Koliko će to biti količinski?" zažele da sazna di Banstokr, pošto sačeka da prođe ovaj akustički nasrtaj.

"Približno dve trećine", odgovori Simone brišući oči.

"Ali to je veoma velika verovatnoća!" vatreno reče di Barnstokr. "Ja to razumem tako kao da smo mi odista objekat posmatranja!"

Tada vrata u trpezariji iza kojih leđa zatreskaše i zazvečaše, kao da su ih, upirući svom snagom gurali ramenom.

"Prema sebi!" povika vlasnik. "Prema sebi, molim vas!"

Osvrtoh se i tog časa se vrata širom otvoriše. Na pragu se pojavi neobična prilika. Stameni stariji čovek sa potpuno buldožjim licem, obučen u nešto što je naličilo na smešni srednjovekovni prsluk boje lososa sa peševima do kolena. Ispod prsluka pomaljale su se oficirske čakšire sa zlatnim generalskim lampasima. Jednu ruku je držao iza leđa, a drugom je stezao veliku metalnu čašu sa drškom.

"Olga!" dreknu on gledajući ispred sebe mutnim očima. "Čorbu!"

Nastade trenutna pometnja. Gospođa Mozes s nekakvom nepriličnom žustrinom polete prema stočiću sa čorbama, vlasnik se odmače od bifea i poče rukama praviti pokrete koji su izražavali

njegovu spremnost da ga na sve moguće načine usluži. Simone žurno gurnu krompir u usta i iskolači oči, da se ne bi zakikotao, a gospodin Mozes - jer je, nesumnjivo, to bio on - likujuće podrhtavajući obrazima, pronese svoju čašu prema stolu naspram gospođe Mozes i tamo se smesti, zamalo ne promašivši sedište.

"Vreme, gospodo, danas, sneg", saopšti. Bio je trešten pijan. Gospođa Mozes stavi ispred njega čorbu, on mrko pogleda u tanjir i otpi iz čaše. "O čemu pričate?" zainteresova se.

"Razmatrali smo ovde mogućnost da Zemlju posećuju posetioци iz kosmičkog prostranstva", objasni di Barnstokr, ljubazno se osmehujući.

"Šta hoćete time da kažete?" upita gospodin Mozes, sa velikim podozrenjem uprevši pogled iznad čaše u di Barnstokra. "Nisam to očekivao od vas, Barn... Barl... di!"

"Oh, to je čista teorija!" čilo uskliknu di Barnstokr. "Gospodin Simone nam je sračunao verovatnoću..."

"Glupost", reče gospodin Mozes. "Ludorija. Matematika nije nauka... A ko je ovaj", upita, bečeći u mene desno oko. Nekakvo mutno, ružno oko.

"Dozvolite da vas predstavim", žurno reče vlasnik. "Gospodin Mozes - gospodin inspektor Glepski. Gospodin Glepski - gospodin Mozes."

"Inspektor", promrmlja Mozes. "Falsifikovane priznanice, lažni pasoši... Imajte na umu, Glepski, moj pasoš nije lažan. Sećanje vas dobro služi?"

"Nemam razloga da se požalim", rekoh.

"Pa, dakle, nemojte zaboraviti." On ponovo strogo pogleda u tanjir i otpi iz čaše. "Danas je dobra čorba", izjavi. "Olga, skloni ovo i daj mi nekakvo meso. A što ste se ućutali, gospodo? Nastavite, nastavite, slušam vas."

"U vezi sa mesom", odmah reče Simone. "Neki sladokusac je naručio u restoranu file..."

"File. Da!" s odobravanjem reče gospodin Mozes, pokušavajući da preseče pečeno meso jednom rukom. Drugu ruku nije odvajao od čaše.

"Konobar je primio narudžbinu", nastavi Simone, "a sladokusac je u iščekivanju svog omiljenog jela posmatrao devojke na estradi."

"Smešno", reče gospodin Mozes. "Za sada je veoma smešno. Nije

dovoljno slano. Olga, dodaj mi ovamo so. Pa, gospodine?"

Simone se pokoleba.

"Pardon", reče neodlučno. "Kod mene su se pojavila neobično velika strahovanja..."

"Da. Strahovanja", zadovoljno ponovi gospodin Mozes. "A dalje?"

"Kvit", reče tužno Simone i zaveli se u stolicu.

Mozes upre pogled u njega.

"Kako kvit?" upita s negodovanjem. "Pa jesu li mu doneli file?"

"Hm-hm... Zapravo... nisu", reče Simone.

"To je drskost", reče Mozes. "Trebalo je pozvati šefa sale." On s ogavnošću odgurnu od sebe tanjir. "O neobično neprijatnom događaju ste nam ispričali, Simone."

"Ovakvom kakav je", reče Simone, jedva se osmehujući.

Mozes otpi iz čaše i okrenu se prema vlasniku.

"Snevar", reče, "jeste li našli lopužu koji krade papuče? Inspektore, eto posla za vas. Pozabavite se u dokolici. Ipak vi ovde kradete bogu dane. Nekakav lopuža krade papuče i viri kroz prozor."

Htedoh da odgovorim da ću se obavezno pozabaviti, ali tada čedo pritera pod same prozore svog Bukefala. Staklo u trpezariji zazveča, bilo je teško razgovarati. Svi zagnjuriše glave u tanjire, a di Barnstokr je, primevši raširenu šaku srcu, rasipao nadesno i nalevo nema izvinjavanja. Zatim Bukefal zagrme preko svake mere, ispred prozora polete oblak snežne prašine, rika se strelovito udalji i pretvori u jedva čujno zujanje.

"Potpuno kao na Nijagari!" reče kristalnim glasićem gospođa Mozes.

"Kao na raketodromu!" oponira mu Simone.

"Divljački motocikl."

Kajsa na vrhovima prstiju priđe gospodinu Mozesu i stavi ispred njega bocu sa sirupom od ananasa. Mozes blagonaklono pogleda bocu i otpi iz čaše.

"Inspektore", reče, "a šta vi mislite povodom ovih krađa?"

"Ja mislim da se to šali neko od prisutnih", odgovorih.

"Neobična misao", negodujući reče Mozes.

"Nipošto", primetih. "Prvo, u svim ovim postupcima ne primećuju se nikakve druge namere osim mistifikacije. Drugo, pas se ponaša kao da su u kući samo svoji."

"Oh da!" reče domaćin prigušenim glasom. "Naravno, u kući su

samo svoji. Ali on nije bio za Lelja prosto svoj. Bio je za njega bog, gospodo!"

Mozes upre pogled u njega.

"Ko je On?" upita strogo.

"On. Poginuli."

"Kako je to interesantno!" procvrkuta gospođa Mozes.

"Nemojte mi puniti glavu" reče Mozes vlasniku.

"A ako vi znate ko se bavi ovim stvarčicama, onda ga posavetujte, obavezno posavetujte da prekine. Da li me razumete?" On nas obuhvati nabubrelim očima. "Inače ću i ja početi da se šalim!" izdra se.

Zavlada tajac. Po mom mišljenju, svi su pokušali da zamisle čime će se sve to završiti ako i Mozes počne da se šali. Ne znam kako kod drugih, ali slika je pred mojim očima bila veoma tužna. Mozes je merio svakog od nas redom, ne zaboravljajući da otpije iz čaše. Bilo je potpuno nemoguće shvatiti ko je on i šta ovde radi. I zašto nosi ovaj lakrdijski kaftan? (Možda je već počeo da se šali?) I šta ima u čaši? I zašto se sve vreme čini da je ona puna, mada je na moje oči već pedesetak puta potrzao iz nje i to solidno?

Zatim gospođa Mozes odmače tanjir, prinese divnim usnama salvet i, podigavši oči prema tavanici, izjavi:

"Ah, koliko volim lepe zalaske sunca! To je pir boja!"

Najednom osetih neobično jaku potrebu za usamljenošću. Ustadoh i rekoh odlučno:

"Zahvaljujem vam, gospodo. Do večere."

3.

"Nemam pojma ko je on", reče vlasnik razgledajući čašu na svetlosti. "Prijavio se kod mene i vodi se u mojoj knjizi kao veletrgovac koji putuje zbog vlastitih potreba. Ali nije veletrgovac. Čaknut alhemičar, čarobnjak, pronalazač... samo nije veletrgovac."

Sedeli smo u salonu s kaminom. Žeravica je jako plamtela, naslonjače su bile starinske, prave, čvrste. Porto je bio vruć, s limunom, mirisav. Polumrak je bio prijatan, crvenkast, potpuno domaći. Napolju je otpočinjala vejavica, u dimnjaku kamina je fijukalo. U kući je bilo tiho, samo su povremeno izdaleka, kao sa groblja, dopirale eksplozije razdirućeg kikota i oštar, kao pucnji, prasak uspešnih pogodaka. U kuhinji je Kajsja zveckala šerpama.

"Veletrgovci su obično škrti", nastavi vlasnik zamišljeno. "A gospodin Mozes nije škrt, ne. 'Mogu li da saznam', pitao sam ga, 'čijoj preporuci imam da zahvalim za čast što ste me udostojili posetom?' Umesto odgovora izvadio je iz novčanika novčanicu od sto kruna, zapalio je upaljačem, pripalio njome cigaretu i, pustivši mi dim u lice, odgovorio je: 'Ja sam Mozes, gospodine. Albert Mozes! Mozesu nisu potrebne preporuke. Mozes je svuda i svuda je kod kuće'. Šta vi kažete na to?"

Zamislilih se.

"Imao sam poznanika falsifikatora novčanica, koji se približno tako ponašao kada su od njega zatražili isprave", rekoh.

"Ne dolazi u obzir", sa zadovoljstvom reče vlasnik. "Novčanice su mu prave."

"Dakle, pomahnitali milioner."

"Da je milioner - to je jasno", reče vlasnik. "A ko je, zapravo, on? Putuje radi sopstvenih potreba... Po mojoj dolini ne putuju. Kod mene se ovde skijaju ili veru uz litice. Ovo je ćorsokak. Odavde put nikuda ne vodi."

Sasvim se opružih u fotelji i prekrstih noge. Bilo je neobično prijatno ugnezditi se tako i s najozbiljnijim izrazom lica razmišljati ko je, zapravo, gospodin Mozes.

"Pa dobro", rekoh. "Ćorsokak. A šta radi u tom ćorsokaku čuveni di

Barnstokr?"

"Oh, gospodin di Barnstokr, to je nešto sasvim drugo. On dolazi kod mene svake godine već trinaest godina zaredom. Prvi put je došao još onda kad se hotel zvao jednostavno 'Koliba'. Luduje za mojom travaricom. A gospodin Mozes je, usuđujem se da primetim, stalno pod gasom; međutim, za sve vreme nije kupio kod mene nijednu bocu."

Značajno rekoh 'hm' i otpih valjan gutljaj. "Pronalazač", odlučno reče vlasnik. "Pronalazač ili čarobnjak."

"Vi verujete u čarobnjake, gospodine Snevar?"

"Alek, ako vam odgovara. Jednostavno Alek."

Podigoh čašu i otpih još jedan valjan gutljaj u Alekovu čast.

"A mene zovite jednostavno Peter", rekoh.

Vlasnik dostojanstveno klimnu i otpi valjan gutljaj u čast Petera.

"Verujem li u čarobnjake?" odvrati. "Ja verujem u sve što mogu da zamislim, Peter. U čarobnjake, u gospoda boga, u đavola, u priviđenja... u leteće tanjire... Ako ljudski mozak može sve to da za misli, dakle, sve to negde postoji, inače zašto bi mozak imao takvu sposobnost?"

"Vi ste filosof, Alek."

"Da, Peter, ja sam filosof. Ja sam pesnik, filosof i mehaničar. Videli ste moje večite motore?"

"Nisam. Rade li?"

"Ponekad. Moram često da ih zaustavljam, odveć brzo propadaju delovi... Kajsa!" povika najednom tako da zadrhtah. "Još jednu čašu vrućeg portoa za gospodina inspektora!"

Uđe bernardinac, onjuši nas, sumnjičavo pogleda vatru, ode do zida i s treskom se prući na pod.

"Lelj", reče vlasnik. "Ponekad zavidim ovom psu."

"Mnogo, zaista mnogo vidi i čuje dok luta noću po hodnicima. Mogao bi nam mnogo ispričati kad bi umeo. I kad bi hteo, naravno."

Pojavi se Kajsa, veoma rumena i lako raščupana. Prinese mi čašu portoa, napravi kniks, zakikota se i udalji.

"Buca", promrmljah mehanički. Ipak je to bila već treća čaša. Vlasnik se dobroćudno zasmeha.

"Zanosna", priznade. "Čak se i gospodin di Barnstokr nije mogao obuzdati i uštinuo ju je juče za zadnjicu. Ali šta se tek zbiva sa našim

fizičarem..."

"Po mom mišljenju naš fizičar pikira prvenstveno na gospođu Mozes", primetih.

"Gospođa Mozes..." zamišljeno reče vlasnik. "A znate li vi, Peter, ja imam dovoljno pouzdanih dokaza za pretpostavku da ona nije nikakva gospođa i nije Mozes."

Nisam protivrečio. Ko bi rekao...

"Vi ste, verovatno, već opazili", nastavi vlasnik, "da je ona mnogo gluplja od Kajse. I potom..." On spusti glas. "Po mom mišljenju, Mozes je bije."

Stresoh se.

"Kako bije?"

"Po mom mišljenju, bičem. Mozes ima bič. Hajkački korbač. Čim sam ga opazio odmah sam se zapitao: šta će gospodinu Mozesu hajkački korbač? Možete li mi odgovoriti na to pitanje?"

"Pa, znate, Alek..." rekoh.

"Ne insistiram", reče vlasnik. "Ni na čemu ne insistiram. I da znate, razgovor o gospodinu Mozesu ste zapodenuli vi, ja nikada ne bih dozvolio sebi da prvi potegnem ovu temu. Ja sam govorio o našem velikom fizičaru."

"U redu", rekoh. "Porazgovaraćemo o velikom fizičaru."

"On je moj gost ili treći ili četvrti put", reče domaćin, "i svaki put dolazi sve veći."

"Pričekajte", rekoh. "Na koga vi zapravo mislite?"

"Na gospodina Simonea, svakako. Zar nikada ranije niste čuli za to ime?"

"Nikada", rekoh. "A da li su njega uhvatili u krivotvorenju prtljažnih priznanica?"

Vlasnik me prekorno pogleda.

"Korifeje nacionalne nauke treba znati", strogo reče.

"Vi ozbiljno govorite?" zainteresovah se.

"Apsolutno."

"To potišteno spadalo je korifej nacionalne nauke?"

Vlasnik klimnu.

"Da", reče. "Ja vas razumem... Naravno... Pre svega ponašanje, a zatim sve ostalo... Uostalom, u pravu ste. Gospodin Simone predstavlja za mene neiscrpn i izvor za razmišljanje o frapantnom

neskladu između ponašanja čoveka kad se nalazi na odmoru i njegovog značaja za čovečanstvo kad radi."

"Hm..." reko. To je bilo upečatljivije od hajkačkog korbača.

"Vidim da mi ne verujete", reče domaćin. "Ali moram vam primetiti..." Ućuta i ja osetih da se u odaji sa kaminom pojavio još neko. Nije bilo druge do da okrenem glavu i pogledam u stranu. Bilo je to jedino dete pokojnog brata gospodina di Barnstokra. Pojavilo se potpuno nećujno i sada je čučalo kraj Lelja i milovalo psa po glavi. Grimiznocrveni odsjaji žara blistali su u neobično velikim crnim naočarima. Dete je bilo nekako veoma usamljeno, kao da su svi na njega zaboravili, i maleno. I od njega je dopirao jedva primetan miris znoja, finog parfema i benzina.

"Kakva mećava..." reče ono tanušnim, žalosnim glasićem.

"Brin", reko. "Dete moje. Skinite za časak vaše grozne naočare."

"Zbog čega?" žalosno upita čedo. Zbilja, zbog čega? - pomislih i reko: "Želim da vam vidim lice."

"To uopšte nije potrebno", reče čedo, uzdahnu i zamoli: "Dajte mi, molim vas, cigaretu."

Pa, naravno, to je bila devojka. Veoma mila devojka. I veoma usamljena. To je strašno - u takvom uzrastu biti usamljen. Pružih joj kutiju cigareta, škljocnuh upaljačem, razmišljah neko vreme šta da kažem, ali nisam znao šta. Naravno, bila je to devojka. I pušila je kao devojka - kratko i nervozno uvlačeći.

"Prepala sam se", reče. "Neko je pritiskao kvaku na mojim vratima."

"De-de", reko. "Zacelo je to bio vaš stric."

"Ne", usprotivi se. "Stric spava. Ispustio je knjigu na pod i leži otvorenih usta. I meni se iz nekog razloga učinilo da je umro..."

"Čašicu brendija, Brin?" reče vlasnik prigušenim glasom. "Čašica brendija će dobro doći u ovakvoj noći, zar ne, Brin?"

"Neću", reče Brin i sleže ramenima. "Hoćete li još dugo sedeti ovde?"

Nisam imao više snage da slušam ovaj žalosni glas.

"Do đavola, Alek", reko. "Jeste li vi vlasnik ili niste? Zar ne možete narediti Kajsi da provede noć sa ovom jadnom devojkom?"

"Ta zamisao mi se dopada", reče dete, oživevši. "Kajsa je upravo ono što je potrebno. Kajsa ili nešto slično."

U pometnji ispraznih čašu, a dete najednom ispljunu dugačak tečni

ispljuvak u kamin i baci za njim opušak.

"Automobil", reče ono prozuklim basom. "Čujete li?"

Vlasnik ustade, uze krzneni prsluk i uputi se prema izlazu. Pohitah za njim.

Napolju je besnela prava mećava. Ispred trema je stajao veliki crni automobil, kraj njega su, obasjana farovima, dva čoveka, mahala rukama i svađala se.

"Dvadeset kruna!" vikao je neko falsetom. "Dvadeset kruna i ni groša manje! Nek vas đavo nosi, šta je vama, zar niste videli kakav je put?"

"Ma za dvadeset kruna ja ću te kupiti zajedno sa tvojom krtijom!" siktao je drugi, odgovarajući.

Vlasnik jurnu sa trema.

"Gospodo!" zabruja njegov snažan glas. "Sve su to tričarije!"

"Dvadeset kruna! Ja se još moram i vratiti!"

"Petnaest i ni groša više! Ucenjivač. Daj mi tvoj broj, zapisaću ga!"

"Džimrija si ti kvit posla! Za petaka bi se udavio!"

Bilo mi je hladno i vratih se do kamina. Ni psa, ni čeda ovde nije više bilo. To me rastuži. Uzeh svoju čašu i krenuh u bife. U hodniku zastadoh - vrata se širom otvoriše i na pragu se pojavi krupan čovek zasut snegom, sa koferom u ruci. On reče "br-r-r", otrese se snažno i pojavi se plavokosi viking. Njegovo rumeno lice bilo je mokro, na trepavicama su mu kao belo paperje stajale pahuljice. Primitivši me, za časak se osmehnu, pokazavši pravilne, negovane zube i reče prijatnim baritonom:

"Olaf Andvarafors. Možete me zvati jednostavno Olaf!"

I ja se predstavih. Vrata se ponovo širom otvoriše, pojavi se vlasnik s dve duguljaste putne korpe, a za njim jedan maleni, zamotan do očiju čovek, isto tako zasut snegom i veoma nezadovoljan.

"Proklete lopurde!" govorio je, histerično se derući. "Pogodili smo se za petnaest. Jasno, po svoj prilici, po sedam i po kruna po glavi. Zbog čega dvadeset? Kakvi vraški običaji vladaju u ovom gradiću? Ja ću ga, nek ga đavo nosi, odvući u policiju..."

"Gospodo, gospodo!" govorio im je vlasnik. "Sve su to tričarije... Molim vas ovuda, nalevo... Gospodo!..."

Nastavljajući da viče o raskrvavljenoj njušci i o policiji, čovečuljak je dopustio da ga uvuku u kancelariju, a viking Olaf reče basom:

"Škrtac..." i stade da se osvrće s takvim izrazom lica kao da je očekivao da će ovde zateći mnoštvo ljudi koji ga dočekuju.

"Ko je taj?" upitah.

"Ne znam. Uzeli smo jedan taksi. Drugog nije bilo."

On ućuta, gledajući preko mog ramena. Obazreh se. Nije ničeg naročitog tamo bilo. Samo se njihala portijera koja je zaklanjala ulaz u hodnik što je vodio u salon sa kaminom i sobe Mozesovih. Sigurno zbog promaje.

4.

Pred jutro se mećava stišala. Ustao sam u zoru dok su u hotelu jaš spavali, izašao samo u gaćicama na trem i, grakćući i cičeći, dobro se istrljao svežim pahuljastim snegom, da bih neutralisao preostalo dejstvo tri čaše portoa. Sunce se jedva pomolilo iza planinskog grebena na istoku, i dugačka plava senka hotela pružala se preko doline. Opazih da je treći prozor zdesna na prvom spratu bio širom otvoren. Očigledno, neko je čak i noću želeo da udiše lekoviti planinski vazduh.

Vratih se u svoju sobu, obukoh se, zaključah vrata i strčah u bife. Kajsja, crvena, oznojena, već se baktala u kuhinji kraj užarenog štednjaka. Prinela mi je kakao i sendvič, i ja sam slistio sve ovo, stojeći u bifeu, a slušao krajičkom uha kako vlasnik pevuši nekakvu pesmicu u svojoj radionici. Samo da ne sretnem nikog, mislio sam. Jutro je previše lepo za dvoje. Razmišljajući o ovom jutru, o ovom čistom nebu, o zlaćanom suncu, o pustoj paperjastoj dolini, osećao sam se da sam isto takva tvrdica kao jučerašnji čovečuljak umotan do obrva u bundu, koji je napravio skandal zbog pet kruna. (Hinkus, zastupnik za prestupe maloletnika, na odmoru zbog bolesti). I nikog nisam sreo osim bernardinca Lelja, koji je s dobroćudnom ravnodušnošću posmatrao kako zatežem vezove, i jutro, čisto nebo, zlaćano sunce, pepeljasta bela dolina - sve to je pripalo jedino meni. Kad sam se, pošto sam pretrčao deset milja do reke i nazad, vratio u hotel da prezalogajim, tamo je život kipteo. Svi žitelji su pohrlili da se ogreju na sunašcu. Čedo je sa svojim Bukefalom na radost posmatrača raspršilo i uklonilo sveže smetove - i od jednog i od drugog je kuljala para. Zastupnik za prestupe maloletnika, koji je bez bunde bio mišićav tip duguljastog, mršavog lica, od svojih trideset pet godina, izvodio je na skijama teške osmice oko hotela, uz podvriskivanje, ne udaljujući se, uostalom, previše daleko. Gospodin di Barnstokr je na jedvite jade stao na skije i sav je već bio uvaljan u sneg, kao neverovatno dugačak i mršav sneško belić. Što se tiče vikinga Olafa, on je demonstrirao ples na skijama, i ja se osetih unekoliko uvređen kad shvatih da je to pravi majstor. Sa ravnog

krova su sve to promatrali divna gospođa Mozes u prekrasnom krznenom ogrtaču, gospodin Mozes u svom prsluku i sa obaveznom čašom u ruci i vlasnik, koji im je nešto objašnjavao. Potražih očima gospodina Simonea. Veliki fizičar je morao biti tu negde - njegov gromoglasni smeh i dreku čuo sam na tri milje daleko od hotela. I on je bio ovde - visio je na vrhu potpuno glatkog telefonskog stuba i salutirao mi.

Pozdravili su me, kao i obično, veoma srdačno. Gospodin di Barnstokr mi reče da sam dobio dostojnog suparnika, a glas gospođe Mozes zazvoni s krova poput srebrnog zvonceta da je gospodin Olaf prekrasan, kao otelotvoreni bog. To me pecnu, i nisam oklevao da od sebe napravim budalu. Kada mi čedo, koje je danas, van sumnje, bilo momak, nekakav divlji anđeo bez manira i bez morala, predloži trku na skijama iza motocikla, izazvah sudbinu i vikinga i prvi prihvatih kraj užeta.

Pre desetak godina sam se bavio tom vrstom sporta, međutim tada svetska industrija očigledno nije još proizvodila Bukefale, a i lično sam bio snažniji. Ukratko, posle tri minuta ponovo se obreh ispred trema, a izraz lica mi je, verovatno, bio jadan, jer gospođa Mozes upita da li me treba istrljati, gospodin Mozes me gundajući posavetova da treba smrviti u prah ovog rđu od sportiste, a vlasnik, koji se u tren oka stvori dole, brižno me uhvati ispod miške i poče nagovarati da odmah popijem čudotvornu travaricu, specijalitet kuće - 'aromatičan, žestok, koji umiruje bol i vraća duševnu ravnotežu'. Gospodin Simone je podrugljivo plakao i podvriskivao s vrha telefonskog stuba, gospodin di Barnstokr, izvinjavajući se, prinosio je srcu šaku sa raširenim prstima, a zastupnik Hinkus koji pristiže odvažno se probijajući i vrteći glavom, zapitkivao je sve redom, ima li mnogo preloma i 'kuda su ga odneli'.

Dok su me otresali od snega, opipavali, masirali, trljali mi lice, izvlačili sneg ispod okovratnika i tražili moju kacigu, kraj užeta prihvati Olaf Andvarafors, i tada me napustiše, da bi uživali u novom prizoru - zaista veoma efektnom. Napušten i zaboravljen od svih, ja sam i dalje dovodio sebe u red, a prevrtljiva gomila oduševljeno je pozdravljala novog idola. Ali sreći je, eto, svejedno ko ste vi - plavokosi bog snega ili policijski činovnik u godinama. Na vrhuncu trijumfa, kad se viking već obreo kraj trema, slikovito se oslonivši na

štapove i šaljući zanosne osmehe gospođi Mozes, sreća je malo okrenula svoj krilati točak. Bernardinac Lelj umešno priđe pobjedniku, pažljivo ga onjuši i na jednom brzom, spretnim pokretom podiže nogu pravo na njegove skijaške cipele. Više od toga nisam mogao ni da sanjam. Gospođa Mozes ciknu, razleže se mnogoglasni prasak negodovanja, i ja uđoh u kuću. Po prirodi nisam zlurad čovek, volim samo pravičnost u svemu.

U bifeu, uz prilično teškoća, doznah od Kajse da tuš u hotelu radi jedino u prizemlju, i pohitah po čisto rublje i ubrus. Ali, ma koliko da sam žurio, ipak sam zakasnio. Tuš je već bio zauzet, a iza vrata se čuo pljusak mlazeva i nerazgovetno pevanje. Ispred vrata je stajao Simone, isto tako s ubrusom preko ramena. Stao sam iza njega, a iza mene se već nacrtao gospodin di Barnstokr. Zapalili smo. Simone je, gušeći se od smeha, okrećući se i levo i desno, počeo da priča anegdotu o neženji koji se uselio kod udovice s trima kćerima. Ali tada, na sreću, u hol uđe gospođa Mozes, koja nas upita da nije prolazio ovuda gospodin Mozes, njen suprug i gospodar. Gospodin di Barnstokr galantno odgovori da, avaj, nije. Simone, oblizavši usne, upre u gospodu Mozes čežnjiv pogled, a ja pažljivo oslušnuh glas koji je dopirao iz kupatila s tušem, i rekoh da pretpostavljam da se gospodin Mozes tamo nalazi. Gospođa Mozes dočeka ovu pretpostavku s očiglednom nevericom. Ona se osmehnu, zavrte glavom i ispriča nam kako oni imaju u vili u Ri de Šanol dva kupatila - jedno zlatno, a drugo platinsko, i pošto mi nismo znali šta da joj odgovorimo na to, ona izjavi da će poći da potraži gospodina Mozesa na drugom mostu. Simone se odmah ponudi da je otprati, a ja i di Barnstokr ostadosmo sami. Di Barnstokr se, spustivši glas, zainteresova da li sam video nemilu scenu koja se zbila između bernardinca Lelja i gospodina Andvaraforsa. Priuštih sebi malo zadovoljstvo i odgovorih da nisam video. Tada mi di Barnstokr opisa ovu scenu sa svim pojedinostima i, kad prestah da tapšem rukama i snuždeno da cokćem jezikom, tužno dodade da je naš vrli vlasnik sasvim raspustio svog psa, jer se koliko prekjuče bernardinac isto tako poneo u garaži i prema gospođi Mozes. Ponovo zatapšah rukama i zacoktah jezikom, ovog puta potpuno iskreno, ali nam se tada pridruži Hinkus, koji smesta poče da negoduje zbog toga što dvostruko gule, a radi samo jedan tuš. Gospodin di Barnstokr ga

umiri: izvuče mu iz ubrusa dva lilihipa sa petlicima. Hinkus namah začuta i čak se, jadnik, promeni u licu. Uze petlice, strpa ih u usta i upre pogled u velikog mađioničara prestrašeno i nepoverljivo. Gospodin di Barnstokr, veoma zadovoljan izazvanim efektom, poče da nas zabavlja množenjem i deljenjem u mislima višecifrenih brojeva.

A iz tuša su jednako šumeli mlazevi, i samo je pevanje prestalo, ustupivši mesto nerazgovetnom mrmljanju. Sa prvog sprata, teško koračajući, siđoše držeći se pod ruku gospodin Mozes i idol dana Olaf koga je osramotio pas. Pošto siđoše, rastadoše se. Gospodin Mozes, srčući u hodu, odnese svoju čašu kod sebe iza portijere, a viking, ne rekavši ni reči, stade u naš red. Pogledah na sat. Čekali smo više od deset minuta.

Tresnuše ulazna vrata. Pored nas, ne zastajući, projuri na sprat nečujnim skokovima čedo, ostavivši za sobom mirise benzina, znoja i parfema. I tada do moje svesti dopre da se iz kuhinje čuju glasovi vlasnika i Kajse, i nekakva čudna slutnja me prvi put obuze. Neodlučno upreh pogled u vrata kupatila s tušem.

"Odavno stojte?" zainteresova se Olaf.

"Da, prilično dugo", oglasila se di Barnstokr.

Hinkus iznenada promrmlja nešto nerazgovetno i, gurnuvši Olafa ramenom, odjuri u hol.

"Čujte", rekoše. "Da li je neko jutros doputovao?"

"Samo ova gospoda", odgovori di Barnstokr. "Gospodin Andvarafors i gospodin... o-o... eto, onaj mali gospodin koji samo što ode..."

"Mi smo sinoć doputovali", ispravi ga Olaf.

Ja sam i sam znao kada su oni doputovali. Za trenutak mi se u mašti privide utvara skeleta koja pevuši pesmice pod toplim mlazevima i pere se ispod miške. Razljutih se i gurnuh vrata. I naravno, vrata se otvoriše. I naravno, u kupatilu s tušem nije bilo nikog. Šumela je do kraja otvorena vruća voda, kuljala je para, na vešalici je visila poznata bluza od nepromočivog platna Poginulog Alpiniste, a na hrastovoj klupi ispod nje krčao je i pištao stari tranzistor.

"Ke diabl!" uzviknu di Barnstokr. "Vlasniče hotela! Dodite ovamo!"

Podiže se graja. Treskajući teškim cokulama dotrča vlasnik. Pojavi se, kao da je iz zemlje iznikao, Simone. Naže se preko ograde čedo s opuškom, koji mu se prilepio za donju usnu. Iz hola bojažljivo

proviri Hinkus.

"To je neverovatno!" uzbuđeno reče di Barnstokr. "Mi stojimo ovde i čekamo najmanje četvrt sata, zar ne, inspektore?"

"A na mojoj postelji je opet neko ležao", javi odozgo čedo. "I ubrus je vlažan."

U Simoneovim očima poigravalo je đavolsko veselje.

"Gospodo, gospodo..." zaustavi vlasnik umirujući sve pokretima ruku. On proviri u kupatilo s tušem i najpre zatvori vodu. Zatim skide sa vešalice bluzu, uze tranzistor i okrete se prema nama. Lice mu je bilo likujuće. "Gospodo!" reče prigušenim glasom. "Ja mogu samo da potvrdim činjenice. Ovo je njegov tranzistor, gospodo. I ovo je njegova bluza."

"A, zapravo, čija..." mirno otpoče Olaf.

"Njegova. Poginulog."

"Hteo sam da upitam, na koga je red?" kao i ranije, spokojno, reče Olaf.

Ja ćutke odgurnuh vlasnika, uđoh u kupatilo s tušem i zatvorih za sobom vrata. Kada sam već skinuo sa sebe odeću, shvatih da ja, zapravo, nisam bio na redu već Simone, ali ne osetih nikakvu grižu savesti. To je njegovo maslo, pomislih srdito. Neka sada čeka. Korifej nacionalne nauke. Koliko je vode uzalud utrošeno... Ne, ta spadala treba uhvatiti. I kazniti. Pokazaću vam kako se sa mnom tera šega...

Kad izađoh iz kupatila s tušem, prisutni u holu su i dalje raspravljali o onom što se dogodilo. Ništa novo, uostalom, nisu govorili i ja se ne zadržah. Na stepeništu prođoh pored čeda, koje je kao i ranije visilo na ogradi. "Ludnica!" reče mi ono izazovno. Oćutah i odoh pravo u svoju sobu.

Pod uticajem tuša i prijatnog umora moja srdžba se sasvim stišala. Primakoh naslonjaču prozoru, uzeh najdublju i najozbiljniju knjigu i sedoh, prebacivši noge na ivicu stola. Kod prve stranice sam zaspao i probudio sam se, verovatno, posle sat i po - sunce se prilično pomerilo, i senka hotela pružala se sada ispod mog prozora. Sudeći po senci, na krovu je sedeo čovek, i ja ovako bunovan pomislih da to, po svoj prilici, veliki fizičar Simone skače tamo s dimnjaka na dimnjak i kikoće se. Ponovo sam zaspao, zatim mi knjiga pade na pod, ja se trgoh i konačno se probudih. Sada su se na krovu jasno

videle senke dva čoveka - jedan je, očigledno, sedeo, drugi je stajao. Sunčaju se, pomislih i pođoh da se umijem. Dok sam se umivao palo mi je na um da ne bi bilo loše popiti šaljicu kafe da bih se okrepio, a i ne bi bilo zgoreg i nešto prezalogajiti. Zapalih cigaretu i izađoh u hodnik. Bilo je blizu tri.

Na stepenišnom odmorištu susretoh Hinkusa. Silazio je niz lestvice sa tavana i izgledao je nekako čudno. Bio je go do pojasa i caklio se od znoja, lice mu je bilo zemljanobledo, oči ukočene, obema rukama je stezao klupko zgužvane odeće.

Ugledavši me, trže se jako i zastade.

"Sunčate se?" upitah iz učtivosti. "Da ne pregorite. Ne izgledate zdravo."

Pokazavši tako brigu o bližnjem, ne sačekavši odgovor, krenuh u prizemlje. Hinkus je tabanao po stepenicama za mnom.

"Prohtelo mi se da nešto popijem", reče prozuklo.

"Vruće?" upitah, ne osvrćući se.

"D-da... Prilično je vruće."

"Vodite računa", rekoh. "Martovsko sunce u planinama je opako."

"Ni po jada... Popiću nešto i biće u redu."

Siđosmo u hol.

"Mogli biste se ipak obući", posavetovah ga. "Šta ako je tamo gospođa Mozes..."

"Tačno", reče on. "Dabome. Potpuno sam zaboravio."

Zastade i poče s mukom žurno da navlači košulju i bluzu, a ja odoh u bife gde dobih od Kajse tanjir s hladnim goveđim odreskom, hleb i kafu. Hinkus već obučen i ne više toliko zemljanobled, pridruži mi se i zatraži nešto jače da popije.

"Da li je i Simone tamo?" upitah. Palo mi je na um da prekratim vreme igrajući bilijar.

"Gde?" odsečno upita Hinkus, oprezno prinoseći ustima punu čašicu.

"Na krovu."

Hinkusu ruka zadrhta, brendi mu se proli po prstima. On žurno ispi, udahnu vazduh kroz nos i, brišući usta dlanom, reče:

"Ne. Tamo nema nikog."

Pogledah ga začuđeno. Usne su mu bile stisnute, sipao je sebi drugu čašicu.

"Čudno", reko. "Meni se iz nekog razloga učinilo da je i Simone tamo, na krovu."

"A vi se prekrstite da vam se ne pričinjava", grubo odgovori zastupnik za prestupe, ispi i usu ponovo.

"Šta je to s vama?" upitah.

Neko vreme je ćutke posmatrao punu čašicu.

"Pa", reče najzad, "neprijatnosti. Može li čovek imati neprijatnosti?" Izgledao je jadno i ja postadoh blaži.

"Naravno", reko. "Izvinite, ako sam nehotično..."

On istrese treću čašicu i najednom upita: "Čujte, zar vi ne želite da se sunčate na krovu?"

"Ne, hvala", odgovorih. "Plašim se da ne izgorim. Koža mi je osetljiva."

"I nikada se ne sunčate?"

"Ne."

On se zamisli, uze bocu, zavrte zatvarač.

"Tamo je vazduh prijatan", reče. "I vidik je izvanredan. Cela dolina, kao na dlanu... Planine..."

"Hajdemo da igramo bilijar", predložih. "Igrate li?"

On me prvi put pogleda pravo u lice sitnim paćeničkim pogledom.

"Ne", reče. "Radije ću da se nadišem vazduha."

Zatim ponovo odvrte zatvarač i usu sebi četvrtu čašicu. Pojedoh goveđi odrezak, papih kafu i spremih se da pođem. Hinkus je tupo posmatrao čašicu s brendijem.

"Vodite računa da ne padnete s krova", reko mu.

Ironično se osmehnu iskrivljenim usnama i ništa ne odgovori. Ponovo se popeh na prvi sprat. Udaranje lopti se nije čulo i ja zalupah na vrata Simoneove sobe. Niko se ne odazva. Iza vrata susedne sobe čuli su se nerazgovetni glasovi i ja zakucah tamo. Simonea ni tu nije bilo. Di Barnstokr i Olaf, sedeći za stolom, igrali su karte. Nasred stola izdizala se hrpica zgužvanih novčanica. Ugledavši me, di Barnstokr me pozva širokim pakretom ruke i uzviknu:

"Uđite, uđite, inspektore! Dragi Olafe, vi, naravno, pozivate gospodina inspektora."

"Da", reče Olaf, ne odvajajući se od karata. "S osobitim zadovoljstvom. Igram pika."

Izvinih se i zatvorih vrata. Kud se delo to kikota? I ne vidi se i, što je najčudnije, ne čuje se. A uostalom, šta će mi on? Igraću sam. Zbilja, nema nikakve razlike. čak je i bolje. Pođoh u salu za bilijar i putem doživih kratkotrajan šok. Niz tavansko stepenište, pridržavajući sa dva prsta skute dugačke divne haljine, silazila je gospođa Mozes. Ugledavši me osmehnu se neopisivo zanosno.

"I vi ste se sunčali?" bubnuh, zbunivši se.

"Sunčala se? Ja? Šta vam pada na pamet." Ona pređe preko odmorišta i priđe mi. "Kakve čudne pretpostavke iznosite, inspektore!"

"Ne zovite me, molim vas, inspektorom", zamolih je. "Dozlogrdilo mi je preko svake mere što to slušam na poslu... a sada i od vas..."

"Ja o-bo-žavam policiju", reče gospođa Mozes, prevrćući divne oči.

"To su junaci, to su nebojše... Vi ste nebojša, zar ne?"

Ni sam ne znam kako se to zbilo, tek ponudih joj ruku i povedoh je u salu za bilijar. Ruka joj je bila bela, tvrda i neobično hladna.

"Gospođo", rekoh. "Pa vi ste se smrзли..."

"Nisam, inspektore", odgovori ona i odmah se trže. "Oprostite, ali, kako da vas zovem?"

"Zovite me Peter", predložih.

"To bi bilo divno. Imala sam prijatelja Petera, barona fon Gotesknehta. Da ga ne poznajete?... U tom slučaju moraćete me zvati Olga. A ako čuje Mozes?"

"Preživeće", promrmljah. Sa strane sam posmatrao njena bajna ramena, veličanstveni vrat, gordi profil, i obuzimali su me čas vatra, čas hladnoća. Ma, glupača je, grozničavo mi se vrzmalo po glavi, pa šta s tim? Neka. Zar je malo glupaka!

Prođosmo kroz trpezariju i obresmo se u sali za bilijar. U sali za bilijar bio je Simone. Iz nekog razloga je ležao na podu u omanjoj, ali širokoj niši. Lice mu je bilo crveno, kosa razbarušena.

"Simone!" uzviknu gospođa Mozes i priljubi dlanove na obraze. "Šta vam je?"

Umesto odgovora Simon zahlikta i, opirući se rukama i nogama o krajeve niše, poče puzati prema tavanici.

"Bože moj, vi ćete nastradati!" povika gospođa Mozes.

"Zaista, Simone", rekoh srdito. "Prođite se tih glupavnh lakrdija, slomićete vrat."

Ali spadalo nije imao nameru da nastrada niti da slomi vrat. Uspuza se do tavanice, visio je tamo neko vreme, zajapurivši se, zatim lako i meko skoči dole i salutira. Gospođa Mozes zatapša.

"Vi ste pravo čudo, Simone", reče ona. "Kao muva!"

"Pa, inspektore", reče Simone, malčice zadihan. "Hoćemo li se boriti u čast divne dame?" On zgrabi tak i zauze stav mačevaoca. "Izazivam vas, inspektore Glepski, branite se!"

Rekavši to okrete se prema bilijarskom stolu i, ne nišaneći, s takvim treskom ubi osmicu u uglu preko celog stola da mi se smrče pred očima. Međutim, nisam imao kud. Mrzovoljno uzeh tak.

"Borite se, gospodo, borite se", reče gospođa Mozes. "Divna dama daje zalog pobedniku." Ona baci na sredinu stola čipkanu maramicu. "A ja vas moram ostaviti." Posla nam poljubac rukom i nestade.

"Vraški zavodljiva žena", reče Simone. "Da poludiš." On takom podiže maramicu, zabi nos u čipku i prevrnu oči. "Divota... I vi, vidim, nemate nikakvog uspeha, inspektore."

"A što mi vi jednako stojete na put", mrgodno rekoh, stavljajući lopte u trougao. "Ko vas je terao da hvatate zjala ovde u sali za bilijar?"

"A što ste je vi, tikvane, povelili u bilijarsku salu?" razložno primeti Simone.

"Neću je valjda voditi u bife..." obrecnuh se.

"Kad ne umete, ne hvatajte se u kolo", posavetova Simone. "I namestite lopte pravilnije, imate posla sa šampionom... Tako. Šta igramo? Londonsku?"

"Ne. Dela nešto prostije."

"Hoćete prostije - neka bude prostije", složi se Simone.

On brižljivo stavi maramicu na prozorsku dasku, zadrža se časak, nagnuvši glavu i zagledavši se kroz okno nekud u stranu, zatim se vrati k stolu.

"Sećate li se šta je uradio Hanibal s Rimljanima kad Kane?" upita.

"Hajte, hajte" rekoh. "Počnite."

"Ovog časa ću vas podsetiti", obeća Simone. Na neobično elegantan način gurnu takom loptu kojom gađa, namesti je, nanišani i pogodi drugu loptu. Zatim pogodi još jednu loptu i odigra piramidu. Zatim, ne dajući mi vremena da izvadim njegov dobitak iz kućišta bilijara, udari zaredom dve lopte i najzad promaši.

"Imate sreću" reče mažući kredom tak. "Rehabilitujte se."

Podoh oko stola birajući lakšu loptu.

"Pogledajte", reče Simone. Panovo je bio kraj prozora i gledao nekud u stranu. "Nekakva budala sedi na krovu... Pardon! Dve budale. Jedan stoji, mislio sam da je to dimnjak. Zbilja, moji lovorci nekom ne daju mira."

"To je Hinkus", promrmljah, nameštajući se ugodnije za udarac.

"Hinkus, to je onaj maleni što neprestano zanoveta", reče Simone.

"Ništarija od čoveka. A Olaf, to je čovek i po. To je pravi potomak drevnih konunga, zapamtite što vam kažem, inspektore Glepski."

Ja najzad udarih. I ne pogodih. Najobičniju loptu nisam pogodio. Bi mi krivo. Pogledah vrh taka, opipah umetak.

"Ne zagledajte, ne zagledajte", reče Simone prilazeći stolu. "Ništa vas ne može opravdati."

"Šta nameravate da gađate?" upitah u nedoumici, prateći ga.

"Ugao duž tri ivice", izjavi s najnevinijim izrazom lica.

Zaječah i krenuh prema prozoru da to ne gledam. Simone udari. Zatim udari još jednom. Zvučno, s treskom, sa zvekom. Zatim udari još jednom i reče:

"Pardon. Igrajte, inspektore."

Senka čoveka koji je sedeo zabaci glavu i podiže ruku sa bocom. Shvatih da je to Hinkus. Sada će valjano otpiti i pružiti bocu onom drugom što stoji. A ko to, zapravo, stoji?

"Hoćete li gađati ili nećete?" upita Simone. "Šta se tamo događa?"

"Hinkus loče", rekoh. "Oh, on će danas pasti s krova."

Hinkus je čestito potegao, a zatim je zauzeo raniju pozu. Nije ponudio onog što je stajao. Ko je taj? A, pa to je čedo, po svoj prilici... Vratih se k stolu, izabrah lakšu loptu i opet promaših.

"Jeste li čitali Koriolisove memoare o bilijaru?" upita Simone.

"Nisam", rekoh smnknuto. "I nemam nameru."

"A ja sam čitao", reče Simone. Sa dva udarca završi partiju i najzad prasnu u svoj grozomorni kikot. Ja stavih tak preko stola.

"Ostali ste bez partnera, Simone", rekoh osvetoljubivo. "Možete brisati nos svojom nagradom potpuno sam."

Simone uze maramicu i likujući stavi je u unutrašnji džep kaputa.

"Divno", reče. "Šta ćemo sada raditi?"

Zamislh se.

"Odoh da se obrijem. Ubrzo će ručak."

"A ja?" upita Simone.

"A vi se bilijarite sami", posavetovah. "Ili otidite k Olafu u sobu. Imate li novca? Ako imate tamo ce vas dočekati raširenih ruku."

"Aha", reče Simone. "Već sam."

"Šta ste već?"

"Već sam profučkao kod Olafa dvesta kruna. Igra kao mašina, bez ijedne greške. Zato sam i nahuškao Barnstokra na njega. Mađioničar je mađioničar, neka ga operuši..."

Izađosmo u hodnik i odmah nabasasmo na čedo voljenog pokojnog brata gospodina di Barnstokra. Čedo nam prepreči put i, drsko svetlucajući razrogačenim crnim okularima, zatraži cigaretu.

"Kako je Hinkus?" upitah vadeći paklo. "Je l' se dobro našljemao?"

"Hinkus? Ah, onaj..." Čedo zapali i, napućivši usne, ispusti dim. "Pa, ne znam da li se našljemao, ali se propisno nalio, i uz to je poneo bocu."

"Oho", rekoh. "To je već druga..."

"A šta bi se ovde još moglo raditi?" upita čedo.

"A jeste li se i vi sa njime nalili?" upita Simone znatiželjno.

Čedo prezrivo frknu.

"Šta vam pada na um! On mene nije ni opazio. Ta tamo je bila Kajsja..."

Pade mi na um da je vreme najzad isterati stvar na čistac da li je to dečak ili devojka, i ja razapeh mrežu.

"Znači, vi ste bili u bifeu?" upitah ulagivački.

"Jesam. A što? Policija ne dozvoljava?"

"Policija želi da zna šta ste vi tamo radili."

"I naučni svet isto tako", dodade Simone. Reklo bi se da je i njemu ta misao pala na um.

"Policija dozvoljava da se pije kafa?" raspitalo se čedo.

"Dozvoljava", odgovorih. "A šta ste još tamo radili?"

Sada će... Sada će ona... ono reći: "Nešto sam prezalogajio" ili "nešto sam prezalogajila." Ne može reći: "Nešto sam prezalogajilo..."

"Ništa naročito", hladnokrvno će čedo. "Kafa i kolači s kremom. Eto celog mog razloga boravka u bifeu."

"Slatko pre obeda je štetno", prekorno reče Simone. On je očigledno bio razočaran. I ja.

"A šljemati usred bela dana, to meni ne odgovara", završi čedo

slaveći pobjedu. "Neka vaš Hinkus šljema."

"Dobro", promrmljah. "Idem da se obrijem."

"Ima li možda još pitanja?" upita čedo za nama.

"Ma nema, idite s milim bogom", odbrusih.

Tresnuše vrata, čedo ode u svoju sobu.

"Otići ću da nešto prezalogajim", reče Simone, zastajući kraj stepeničnog odmorišta. "Hajdemo inspektore, do ručka ima više od sata..."

"Znam ja kako ćete vi tamo prezalogajiti", rekoše. "Sedite sami, ja sam porodični čovek, mene Kajsja ne interesuje."

Simone se zakikota:

"Kad ste već porodični čovek, možete li mi reći da li je ono dečak ili devojčica? Nikako ne mogu da razaznam."

"Bavite se Kajsom", rekoše. "Ostavite ovu zagonetku policiji... Recite bolje da li ste vi zakuvali onu ujdurmu s tušem?"

"Nije mi bilo ni na kraj pameti", primeti Simone. "Ako hoćete da znate, po mom mišljenju to je učinio vlasnik hotela."

Slegoh ramenima i mi se rastadosmo. Simone zabata cipelama po stepenicama, a ja se zaputih u svoju sobu. U trenutku kad sam prolazio pored sobe-muzeja tamo se začu tresak, nešto je uz tutanj palo, razbilo se nešto stakleno i čulo se negodujuće gundanje. Ne gubeći ni časka, grunuh na vrata, banuh u sobu i zamalo ne oborih gospodina Mozesa lično. Gospodin Mozes je, visoko zadigavši jednom rukom kraj tepiha, a drugom stežući svoju obaveznu čašu, s ogavnošću promatrao prevrnuti noćni ormanić i komadiće razbijene vaze.

"Prokleta jazbina", reče prozuklim glasom kad me ugleda. "Smrdljivo leglo."

"Šta vi ovde radite?" upitah osorno.

Gospodin Mozes istog časa pade u vatru.

"Šta ja ovde radim?" zaurla cimnuvši iz sve snage tepih prema sebi. Pri tom umalo ne izgubi ravnotežu i obori fotelju. "Tražim nitkova koji se šunja po hotelu, krade stvari od čestitih ljudi, trupka noću po hodnicima i proviruje kroz prozor moje žene! Kog vraga je potrebno da se ja bavim tim, kad u kući krade bogu dane policajac?"

Odgurnu tepih i okrenu se prema meni. Ja čak uzmaknuh.

"Možda treba da ponudim nagradu?" nastavi sve više padajući u

vatru. "Prokleta policija ni prstom neće mrdnuti dok joj ne obećaš nagradu! Izvolite, nudim. Koliko tražite, vi, inspektore? Pet stotina? Hiljadu? Izvolite: hiljadu i po kruna onom ko nađe moj nestali zlatni sat! Dve hiljade kruna!"

"Vama je nestao sat?" upitah namrštivši se.

"Da!"

"Kada ste primetili nestanak?"

"Maločas!"

S tim se ne treba igrati. Zlatan sat - to nisu papuče od pustine i nije zauzeti tuš.

"Kad ste ga videli poslednji put?"

"Jutros rano."

"Gde ga obično čuvate?"

"Ja ne čuvam sat! Ja ga koristim! Stajao mi je na stolu!"

Zamislih se.

"Predlažem vam", rakoh najzad, "da napišete propisnu prijavu. Tada ću pozvati policiju."

Mozes upre oči u mene i neko vreme smo ćutali.

Zatim otpi iz čaše i upita:

"Kog će vam đavola prijava i policija? Ja uopšte ne želim da me olajavaju smrdljivi novinari. Zar se vi lično ne možete pozabaviti time? Ja sam ponudio nagradu. Hoćete predujam?"

"Meni je neugodno da se uplicem u ovu stvar", primetih, slegavši ramenima. "Ja nisam privatni detektiv, ja sam državni službenik. Postoji profesionalna etika, i osim toga..."

"Dobro", reče on najednom. "Razmisliću..." Ćutao je neko vreme.

"Možda će se sam naći. Želeo bih da živim u nadi da je ovo uobičajema glupa šala. Ali ako ne nađem sat do sutra, izjutra ću napisati tu prijavu."

Na tome je i ostalo. Mozes ode u svoju sobu, a ja u svoju.

Ne znam kakvu je novost otkrio u svojoj sobi. Kod mene je bilo puno novosti. Prvo, na, vratima je ukrivo visio plakat: "Kad čujem reč 'kultura', pozivam moju policiju." Plakat sam, naravno, strgao, ali, to je bio tek početak. Sto u mojoj sobi bio je posut gumarabikom koja se već skorela - polivali su direktno iz bočice, bočica je bila tu ostavljena - i u središtu ove sasušene bare padao je u oči list papira. Cedulja. Neverovatno nedotupavna cedulja. Kvirgavim štampanim

slovima bilo je napisano: "Izveštavam gospodina inspektora Glepskog da se sada u hotelu nalazi pod imenom Hinkus opasan gangster, manijak i sadist, poznat u krugovima kriminalaca pod nadimkom Sovuljaga. Naoružan je i preti da ubije jednog klijenta hotela. Gospodina Inspektora usrdno molimo da preduzme nekakve mere."

Bio sam do te mere razgnevljen i zapanjen da sam cedulju pročitao dva puta pre nego što sam shvatio njen sadržaj. Zatim zapalih cigaretu i osmotrih sobu. Nikakve tragove nisam, naravno, primetio. Ispravih zgužvani plakat i uporedih ga sa ceduljom. Slova na plakatu bila su isto tako štampana i isto tako kvrgava, ali su bila napisana olovkom. Uostalom, s plakatom je i onako sve bilo jasno - to je bilo, svakako, delo čeda. Obična šala. Jedna od onih nedotupavnih parola koje su Francuzi pisali na svojoj Sorboni. Sa ceduljom je stvar bila znatno neizvesnija. Mistifikator je mogao gurnuti cedulju ispod vrata, mogao ju je gurnuti kroz ključaonicu, jednostavno staviti na sto i pritisnuti, na primer, pepeljarom. Trebalo je biti potpuni kreten ili divljak i zabrljati tako lep sto. Još jedanput pročitah cedulju, duboko povukoh dim i priđoh prozoru. Eto ti odmor, pomislih. Eto ti i dugo priželjkivane slobode...

Sunce se već sasvim nisko spustilo, senka hotela se pružala čitavih stotinu metara. Na krovu je kao i ranije dreždao opasni gangster, manijak i sadist gospodin Hinkus. Bio je sam.

5.

Zastadoh pred Hinkusovom sobom i oprezno se obazreh. U hodniku, kao i uvek, nije bilo nikog. Iz sale za bilijar dopiralo je lupkanje lopti - tamo je bio Simone. Di Barnstokr je i dalje pelješio Olafa u Olafovoj sobi. Čedo je vozilo motocikl. Mozesi su bili u svojoj sobi. Hinkus je sedeo na krovu. Pre pet minuta sišao je u bife, uzeo još jednu bocu, navratio u sobu, obukao bundu i sada ima, verovatno, nameru da diše svež vazduh bar do ručka. A ja sam stajao pred njegovom sobom, probao u ključaonici ključeve iz svežnja koji sam zidio iz kancelarije vlasnika hotela i spremao se da izvršim službeni prekršaj. Naravno, nisam imao ni najmanje prava da upadam u tuđu sobu i da vršim pretres bez pismenog naloga. Ali sam osećao da se to mora uraditi, inače neću moći spokojno spavati i uopšte živeti.

Peti ili šesti ključ se lako okrenuo i ja se ušunjah u sobu. Uradio sam to onako kako to rade junaci najgledanijih špijunskih filmova - druge metode nisam znao. Sunce je već gotovo zašlo iza planinskog grebena, ali je u sobi bilo prilično svetlo. Soba je izgledala kao da niko u njoj ne živi, krevet nije bio izgužvan, pepeljara je bila prazna i čista, a obe putne torbe stajale su nasred sobe. Ni po čemu ne možeš zaključiti da čovek ima nameru da provede ovde dve nedelje. Sadržaj prve, teže putne torbe još više me uznemiri. To je bio tipični lažni prtljag: nekakve prnje, pocepani krevetski čaršavi i jastučnice i hrpa knjiga, izabranih na najapsurdniji način. Bilo je očito da je Hinkus strpao u tu putnu torbu sve što mu je bilo nadomak ruke. Pravi prtljag nalazio se u drugoj putnoj torbi. Ovde su bile tri preobuke, pidžama, neseser, komplet nalivpera, svežanj novčanica - pozamašan svežanj, veći od mog - i dva tuceta maramica. Tamo je bila takođe manja srebrna čaturica - prazna, futrola sa tamnim naočarima i boca s inostranom etiketom - puna. A sasvim na dnu putne torbe, ispod rublja, našao masivan zlatan sat sa komplikovanim bročanicom i omanji damski brauning.

Sedoh na pod i oslušnuh. Za sada je sve bilo tiho, ali mi je veoma malo vremena ostalo za razmišljanje. Razgledah sat. Na poklopcu je

bio izgraviran nekakv nedokučiv monogram. Zlato je bilo pravo dukatno, s crvenkastim odsjajem, brojčanik ukrašen znacima zodijaka. To je bio, nesumnjivo, nestali sat gospodina Mozesesa. Zatim razgledah pištoj. Igračka sa sedefastom ručkom, niklovana cev, kalibra 0,25, oružje za borbu prsa u prsa i, strogo govoreći, to uopšte nije oružje... Gluposti, sve su to gluposti. Gangsteri ne dovode sebe u nepriliku takvom tričarijom. I ako je već tako, gangsteri ne krađu satove, pogotovu ne ovako teške i masivne. Pravi gangsteri, s imenom i reputacijom. Još manje u hotelu, prvog dana, izlažući se riziku da odmah budu uhvaćeni.

Da, da-da... Hajde da brzo formulišemo. Nema nikakvih dokaza da je Hinkus opasan gangster, manijak i sadist a napretek je dokaza da je nekom veoma stalo da ga prikaže kao gangstera. Istina, lažni prtljag... Dobro, to ću da dokonam kasnije. Šta da radim s pištoljem i satom? Ako ih uzmem, a Hinkus je odista lopov (mada nije ganster), on će se nekažnjeno izvući... Ako su mu podmetnuli... Do đavola, nikako ne shvatam... Nemam iskustva. E, jesam ti ja Herkol Poaro... Ako ih uzmem, onda, prvo, šta ću s njima? Da ih vučem sa sobom? Još će me optužiti za krađu... U sobi ih ne smem kriti...

Ponovo oslušnuh. U trpezariji su zveckali tanjiri - Kajsa je već postavljala sto. Neko protapka pored vrata. Glas Simonea iznebuha zapita: "A gde je inspektor? Gde je naš delija?" Prodorno vrisnu Kajsa, kikut od kojeg se čoveku ledi krv potrese sprat.

Ne smislivši ništa, žurno ispraznih šaržer, stavih metke u džep, a pištolj i sat gurnuh natrag na dno putne torbe. Jedva sam uspeo da izletim i okrenem ključ, kad se na drugom kraju hodnika pojavi di Barnstokr. Okrenuvši prema meni aristokratski profil pričao je nekome, očigledno Olafu:

"Dragi moj, zar možete u to da sumnjate? Kad su di Barnstokri odbili da igraju revanš? Danas, ako vam je po volji! Recimo, u deset sati uveče, kod vas..."

Zauzeh neusiljeni stav (to jest, izvadih čačkalicu i stadoh je okretati), a di Barnstokr se osvrnu i, ugledavši me, srdačno zamaha rukom.

"Dragi inspektore!" svečano objavi. "Pobeda, slava, bogatstvo! Takva je svagdašnja sudbina di Barnstokra."

Podoh mu u susret i mi se susretosmo kraj vrata njegove sobe.

"Jeste li opelješili Olafa?" upitah.

"Prosto neverovatno, jesam!" reče srećno se osmehujući. "Naš dragi Olaf je previše metodičan, igra kao mašina, ni trunke fantazije. Čak je i dosadno... Trenutak, šta to imate?" On mi vešto iz vuče iz unutrašnjeg džepa kaputa kartu za igranje.

"Ah, to je baš onaj kec herc, kojim sam dokusurio Olafa."

Jadni Olaf izađe iz svoje sobe, gorostasan, rumen, čio, prođe mimo nas i srdačno se osmehnu, promrmljavši: "Trebalo nešto popiti pre ručka..." Di Barnstokr, osmehujući se, pratio ga je pogledom i iznanađava me, kao da se nečeg setio, uhvati me za rukav.

"Uzgred, dragi inspektore. Zna li kakvu je novu šalu napravio naš dragi pokojnik? Svratimo za časak kod mene..."

Uvuče me u svoju sobu, gurnu u fotelju i ponudi mi cigaretu.

"Gde beše ono?" progundā tapšući se po džepovima. "Aha! Evo, izvolite pogledati šta sam dobio danas." Pruži mi zgužvani komadić hartije.

To je opet bila cedulja. Škrabavim štampanim slovima, s pravopisnim greškama, tamo je bilo napisano: "Našli smo vas. Držim vas na nišanu. Nemojte pokušavati da bežite i ne pravite gluposti. Pucaću bez upozorenja. S"

Stisnuvši zubima cigaretu, pročitah ovu poruku dva ili tri puta.

"Divno, zar ne?" reče di Barnstokr, doterujući se ispred ogledala.

"Ima čak i potpis. Treba pitati vlasnika kako se zvao Poginuli..."

"Kako je ona dospela kad vas?"

"Ubacili su je u sobu kod Olafa dak smo se kartali. Olaf je otišao u bife po piće, a ja sam sedeo i pušio cigaru. Začulo se kucanje na vratima i ja rakoh: 'Da-da, uđite', ali niko nije ušao. Iznenadih se i najednom opazih da kraj vrata stoji ova cedulja. Očigledno, podvukli su je ispod vrata."

"Vi ste, svakako, provirili u hodnik i, svakako, nikog niste opazili", rekoh.

"Pa, prilično dugo mi je bilo potrebno da se izvučem iz fotelje", reče di Barnstokr. "Da pođemo? Iskreno govoreći, pošteno sam ogladneo."

Stavih cedulju u džep i mi krenusmo u trpezariju, pokupismo usput čedo a ne uspesmo da ga nagovorimo da opere ruke.

"Izgledate nekako zabrinuto, inspektore", primeti di Barnstokr, kada se približismo trpezariji.

Pogledah njegove spokojne staračke oči, i meni najednom pade na um da je celu ovu ujdurmu sa ceduljama on smislio. Za trenutak me obuze besomučna srdžba, spopala me želja da zatrupkam nogama i da zaurlam: "Ostavite me na miru! Pustite me da se mirno skijam!" Ali se, naravno, savladah.

Uđosmo u trpezariju. Izgleda da su već svi bili na okupu. Gospođa Mozes je posluživala gospodina Mozesa, Simone i Olaf muvali su se oko stola s predjelima, vlasnik je sipao travaricu. Di Barnstakr i čedo odoše na svoja mesta, a ja se pridruživ muškarcima. Simone je zlokabnim šapatom pričao Olafu o delovanju travarice od runolista na čovekovu utrobu. Spominjao je: leukemiju, žuticu, rak dvanaestopalačnog creva. Olaf je, dobrodušno izgovarajući 'hm', i jeo ikru. Tada uđe Kajsa i poče da blebeće, obraćajući se vlasniku:

"Oni ne žele da idu, rekli su, pošto se nisu svi okupili neće ni oni da pođu. A kada se svi skupe, tada će i oni da dođu. Tako su rekli... I dve boce su prazne..."

"Dela idi i reci da su se svi skupili", naredi vlasnik.

"Oni mi neće verovati, ja sam već rekla da su se svi okupili, a oni mi..."

"O kome govorite?" odsečno zapita gospodin Mozes.

"Reč je o gospodinu Hinkusu", odgovori vlasnik. "On se i dalje nalazi na krovu, a ja..."

"Otkud na krovu!" pramuklim basom reče čedo. "Eno ga Hinkus!" I ono pokaza viljuškom sa nabodenom turšijom na Olafa.

"Dete moje, vi grešite", blago reče di Barnstoikr, a Olaf dobroćudno razvuče usne i zabrunđa:

"Olaf Andvaraors, stojim vam na raspolaganju, detence. Možete me zvati jednostavno Olaf."

"A zašto je onda on?" viljuška sa turšijom se pruži prema meni.

"Gospodo, gospodo!" umeša se domaćin. "Nemojte se prepirati. Sve su to tričarije. Gospodin Hinkus, koristeći tu slobodu koju garantuje svakom administracija našeg hotela, prebiva na krovu, i Kajsa će ga odmah dovesti."

"Ma neće oni da idu..." poče da se vajka Kajsa.

"Do davola, Snevar", reče Mozes. "Neće da ode, neka dreždi na ciči."

"Poštovani gospodine Mozes", reče vlasnik dostojanstveno, "upravo

sada je veoma poželjno da svi budu na okupu. Imam da sopštım mojim cenjenim gostima veoma prijatnu novost... Kajsa, brzo!"

"Ma neće oni poći..."

Ja spustih tanjir s predjelom na stočić.

"Pričekajte", rekoħ. "Sada ću ga dovesti."

Izlazeći iz trpezarije ćuh kako Simone reče: "Pravilno! Neka se policija bavi svojim poslom", posle ćega se zasmjeja grozomornim kikotom koji me je pratio do samih tavanskih stepenica.

Popeħ se uz stepenice, gurnuħ sklepana drvena vrata i nađoħ se na okruglom, potpuno zastakljenom paviljončiću sa uskim klupicama za odmor duž zidova. Ovde je bilo hladno, ćudno je mirisalo na sneg i prašinu, tu je bila naslagana hrpa sklopljenih stolica za ležanje. Vrata od šperploće koja su vodila na krov bila su odškrinuta.

Ravan krov bio je pokriven debelim slojem snega, oko omanjeg paviljona sneg je bio ugažen, a dalje, prema iskošenoj anteni vodila je stazica, i na kraju te stazice nepomićno je sedeo u stolici za ležanje dobro umotan Hinkus. Levom rukom pridržavao je na kolenu bocu, a desnu je skrivao ispod pazuha, zacelo ju je grejao. Lice mu se gotovo nije ni videlo, bilo je zaklonjeno kragnom bunde i obodom krznene šubare, samo su mu napregnute oći blistale otuda - kao tarantula motrio je iz rupice.

"Hajdemo, Hinkuse" rekoħ. "Svi su se okupili."

"Svi?" promuklo upita.

Izdahnuħ klupko pare, priđoħ i gurnuħ ruke u džepove.

"Svi do poslednjeg. Ćekaju vas."

"Dakle, svi..." ponovi Hinkus.

Klimnuħ i osvrnuħ se. Sunce se sakrilo iza planinskog grebena, sneg je u dolini izgledao ljubićast, na nebu koje se smrkavalo podizao se bleđi mesec.

Krajićkom oka sam primetio da me Hinkus pažljivo posmatra.

"A zbog ćega me ćekaju?" upita. "Mogli su poćeti... Zašto uznemiravati ljude bez potrebe?"

"Vlasnik hotela želi da nam priredi nekakvo iznenađenje, i potrebno mu je da se svi mi okupimo."

"Iznenađenje..." ponovi Hinkus i nakašlja se. "Imam tuberkulozu", reče iznenada. "Lekari mi govore da stalno treba da budem na svežem vazduhu... i da jedem meso morki", dodade poćutavši.

Bi mi ga žao.

"Do đavola", rekoh iskreno, "žao mi vas je. Ali se ipak mora i ručati..."

"Mora, naravno", složi se on i ustade. "Ručaću i vratiću se ovamo da spavam." On spusti bocu na sneg. "Šta vi mislite, da li doktori lažu ili ne? Što se tiče svežeg vazduha..."

"Mislim da ne lažu", rekoh. Setih se kako je bledezelen silazio preko dana niz stepenice i upitah: "Čujte, zašto toliko ljuštite rakiju? To na vas to mora štetno delovati."

"Ne-e!" izusti s tihim očajanjem. "Zar se može živeti bez rakije?" Ućuta. Silazili smo niz stepenice. "Ne mogu bez rakije", dodade odlučno. "Strašno. Bez rakije bih poludeo."

"De-de, Hinkuse", rekoh. "Tuberkulozu sada leče. To nije devetnaesti vek."

"Da, po svoj prilici", apatično se složi. Skrenusmo u hodnik. U trpezariji je zveckalo posuđe, brujali su glasovi. "Idite, ja ću skinuti bundu", reče zastavši ispred svoje sobe.

Klimnuh i uđoh u trpezariju.

"A gde je uhapšenik?" glasno upita Simone.

"Kažem li da oni neće da idu..." počeo piskavim glasom Kajsa.

"Sve je u redu", rekoh. "Sad će doći."

Sedoh na svoje mesto, zatim, setivši se ovdašnjih pravila, skočih i pođoh po supu. Di Barnstokr je nešto pričao o magiji brojeva. Gospođa Mozes se iščuđavala. Simone se isprekidano kikotao. "Prođite se, Bardl... Dibr...", brundao je Mozes. "Sve su to srednjovekovne gluposti." Usuh sebi valjanu porciju supe i uto se pojavi Hinkus. Usne su mu drhtale i opet je bio nekako zemljast u licu. Dočeka ga eksplozija pozdrava, a on, žurno obuhvativši sto pogledom, nekako nesigurno krenu ka svom mestu između mene i Olafa.

"Ne-ne!" vikao je vlasnik trčevši prema njemu sa čašicom travarice.

"Ratno krštenje!"

Hinkus zastade, pogleda čašicu a reče nešto što se nije čulo zbog opšte graje.

"Ne-ne!" usprotivi se vlasnik. "To je najbolji lek. Od svih zala! Tako reći, panaceja. Molim vas!"

Hinkus se nije opirao. Sručio napitak u usta, stavi čašicu na

poslužavnik i sede za sto.

"Ah, kakav muškarac!" oduševljeno uzviknu gospođa Mozes.
"Gospodo, to je pravi muškarac!"

Ja se vratih na svoje mesto i prihvatih se jela. Hinkus ne ode po supu, samo stavi sebi malo pečenja. Sada nije izgledao tako loše i, činilo se, o nečem je usredsređeno razmišljao. Slušao sam naklapanja di Barnstokra, i u taj mah vlasnik zakuca nožem o rub tanjira.

"Gospodo!" reče svečano. "Molim za trenutak pažnje! Sada kada smo se svi okupili ovde, uzimam sebi slobodu da vam saopštim prijatnu novost. Izlazeći u susret mnogobrojnim željama gostiju, administracija hotela je odlučila da priredi danas praznični bal, Doček proleća. Ručku neće biti kraja! Ples, gospodo, piće, karte, veselo ćaskanje!"

Simone snažno lupi koštunjavim dlanovima. Gospođa Mozes isto tako zatapša. Svi živnuše, čak i tvrdokorni gospodin Mozes, otpivši uobičajeni gutljaj iz čaše, prošišta: "Pa, karte - dobro, neka još i to bude..." A dete je lupkalo viljuškom o sto i plazilo mi jezik. Tako ružičast jezičić, veoma simpatičnog izgleda. I u jeku te graje i živahnosti Hinkus mi se iznenada primače i prošapta na uho:

"Čujte, inspektore, vi ste, vele, policajac... Šta da radim? Potražio sam maločas u putnoj korpi... lek. Propisali su mi da pre ručka pijem nekakvu miksturu... A kod mene tamo... pa, kojekakva topla odeća, krzneni gunj, čarape... Ništa mi od toga nije ostalo. Prnje nekakvo - nije moje, pocepano rublje... i knjige..."

Oprezno spustih kašiku na sto i pogledah ga. Gledao me je izbečeno, desni kapak mu je podrhtavao i u očima mu se ogledao strah. Veliki gangster. Manijak i sadist.

"Pa, dobro", procedih kroz zube. "A šta vi hoćete od mene?"

On se namah nekako pokunji i uvuče glavu u ramena.

"Ma ne... ništa... Samo ne shvatam, je li to šala ili... Ako je krađa, ta vi ste policajac... A možda je, naravno, i šala, šta vi mislite?"

"Pa, Hinkuse", rekoh, skrećući pogled i ponovo se laćajući supe.

"Ovde se svi šale. Smatrajte da je to šala, Hinkuse."

6.

Na moje ne malo iznenađenje, zamisao sa večernjom sedeljkom je uspela. Ručali smo brzo i nadvoje-natroje i niko nije napustio trpezariju osim Hinkusa, koji, promrsivši nekakva izvinjenja i vukući noge, ode natrag na krov da pročišćava pluća planinskim kiseonikom. Ispratio sam ga pogledom, osećajući nešto nalik na grižu savesti. Sinula mi je misao da bi sada bilo dobro ponavo upasti u njegovu sobu i uzeti iz putne torbe taj prokleti sat. Šala je šala, a zbog ovog sata on može imati ozbiljne neprijatnosti. Ima napretek neprijatnosti, pomislih. Sit sam tih neprijatnosti, tih šala i moje vlastite gluposti. Napiću se, odlučih, i odmah mi bi lakše. Preletem pogledom po stolu a umesto čašice uzeh čašu. Šta me se sve to tiče? Na odmoru sam. I uopšte nisam policajac. Ko zna kako sam se ja sve prijavljivao... U stvari, ja sam penzionisani nastavnik fizičke kulture... ne, u stvari, ako hoćete da znate, ja sam trgovački putnik. Prodajem polovne umivaonike. I klozetske šolje... Letimično pomislih da čak i za zastupnika maloletnika, Hinkus ima previše siromašan rečnik. Odagnah ovu misao i revnosno se zakikotah zajedno sa Simoneom na nekakvu njegovu uobičajenu nedotupavnu dosetku koju nisam dobro ni čuo. Nadušak ispih pola čaše brendija i usuh još. U glavi mi se zavrte.

U međuvremenu zabava otpoče. Kajsa još nije stigla da pokupi prljavo posuđe, a gospodin Mozes i di Barnstokr, pozivajući rukama jedan drugog, uputiše se stočiću za kartanje sa zelenom čojom, koji se iznenada pojavi u kutu trpezarije. Vlasnik uključi zaglušujuću muziku. Olaf i Simone istovremeno pohrliše gospođi Mozes, i pošto dotična nije bila kadra da izabere kavaljera, počеше da plešu utroje. Čedo mi ponovo isplazi jezik. Ima pravo! Ustadoh od stola i, idući što je moguće odvažnije, ponesoh prema toj razbojnici... prema tom razbojniku bocu i čašu. Sad ili nikad, mislio sam. Takva istraga je u svakom slučaju interesantnija od krađe sata ili nekakvih drugih tralja. Uostalom pa ja sam trgovac. Dobro i pravim čudom očuvani umivaonici...

"Ples, gospođice?" rekoh, sručivši se na stolicu kraj čeda.

"Ja ne plešem, gospođo", nehajno odgovori čedo. "Prestanite da se zamlaćujete i dajte cigaretu."

Dadoh mu cigaretu, popih još brendija i počeh da objašnjavam ovom biću da je njegovo ponašanje - po-na-ša-nje! - amoralno, da tako ne ide. Da ću ga kad-tad isprašiti, padne li mi samo šaka. Ili, dodadoh, promislivši, pozvaću ga na odgovornost zbog nošenja neodgovarajuće odeće na javnim mestima. Isticanje parola, rekoh. Neuljudno je. Na vratima. Šokira i unosi smutnju. Unosi smutnju! Ja sam čestit trgovac i ne dozvoljavam. Sjajna misao pade mi na um. Tužiću vas policiji, rekoh, kikoćući se srećnim smehom. Sa svoje strane mogu vam ponuditi... ne, ne klozetsku šolju, naravno, to bi bilo nedolično, tim pre za stolom... nego prekrasan umivaonik. Divno očuvan, uprkos svemu. Firme 'Pavel Bure'. Je li po volji? Ako sam već na odmoru onda da se odmaram!...

Čedo mi odgovori nešto, i prilično oštroumno, čas promuklim dečaćkim basićem, čas umiljatim devojačkim altom. U glavi mi se vrtelo, i ubrzo mi se počeh pričinjavati da razgovaram u isti mah sa dva sagovornika. Tu negde nalazio se poročan šiparac koji je krenuo lošim putem, koji neprestano cevči moj brendi i za koga ja snosim odgovornost kao pripadnik policije, iskusni trgovački putnik i stariji počinu. I odmah tu negde nalazila se zanosna devojka, pikantna devojka, koja, hvala Bogu, nije nimalo ličila na moju matoru i prema kojoj sam, čini se, počeo da osećam nežnija osećanja od očinskih. Potiskujući naprestano šiparca koji se u plitao u razgovor, iznesoh devojci svoje poglede na brak kao na dobrovoljni savez dvaju srdaca, koja su preuzela na sebe određene moralne obaveze. I nema mesta nikakvim biciklima, motociklima, dodadoh strogo. Moramo se odmah dogovoriti o tome. Moja matora to ne podnosi. Dogovorili smo se i popili, najpre sa šiparcem, zatim sa devojkom, mojom verenicom. Zašto ne bi, do đavola, mlada punoletna devojka popila malo dobrog konjaka? Ponovivši nekoliko puta s određenim pobudama ovu misao, koja se i meni lično činila unekoliko sporna, zavalih se u stolici i pogledah dvoranu.

Sve je teklo izvanredno. Zakone i moralne norme niko nije narušavao. Niko nije isticao plakate, nije pisao cedulje, nije krao satove. Muzika je treštala. Di Barnstokr, Mozes i vlasnik kartali su se sve u šesnaest, ne ograničavajući ulog. Gaspođa Mozes je odvažno

igrala sa Simoneom nešto potpuno savremeno. Kajsja je skupljala posuđe. Tanjiri, viljuške i Olafi bez prestanka su se vrteli oko nje. Sve posuđe na stolu se kretalo, jedva sam uspeo da uhvatim bocu koja je izmicala i polih pantalone.

"Brin", rekoh prisno, "ne obraćajte pažnju. Sve su to idiotske šale. Svi ti zlatni satovi, navlake za ćebad..." Tada mi sinu nova misao. "A šta veliš, momče, da te naučim da pucaš iz pištolja?"

"Ja nisam momak" tužno reče devojka. "Vi i ja smo se verili."

"Utoliko pre!" uzviknuh oduševljeno. "Imam damski brauning..."

Neko vreme smo ona i ja razgovarali o pištoljima, burmama i zbog nečeg o telekinezi. Zatim postadoh sumnjičav.

"Ne!" rekoh odlučno. "Ovako ja ne pristajem. Najpre skinite naočare. Ne želim da kupujem mačku u džaku."

To je bila greška. Devojka se uvredila i iščezla nekud, a šiparac je ostao i počeo neuljudno da se ponaša. Ali mi tada priđe gospođa Mozes i pozva me da igramo i ja sa zadovoljstvom pristadoh. Posle nekoliko trenutaka pouzdano zaključih da sam tikvan, da svoju sudbinu treba da vežem za gospođu Mozes i samo za nju. Za moju Olgu. Ruke su joj bile božanstveno meke, uopšte nisu bile ogrubele od vetra niti imalo ispucale i ona mi je drage volje dopuštala da ih ljubim i imala je divne oči koje su se lepo videle, a ne skrivene nekakvom optikom, i od nje se širio čaroban miris i ona nije imala rođaka-brata, neotesanog, odvažnog momka, koji ne dozvoljava ni reč da se kaže. Istina, oko nas se sve vreme zbog nečeg vrti Simone, potišteno spadalo i veliki fizičar, ali to čovek može mirne duše trpeti, jer on nije bio rođak. On i ja smo biliiskusni ljudi u godinama, prepuštali smo se putenim zadovoljstvima po savetu lekara i, stajući jedan drugom na nogu, hrabro i časno smo priznavali: "Oprosti, stari moj, ja sam kriv..."

Zatim sam se ja nekako iznenada istreznio i opazio da se nalazim sa gospođom Mozes iza zastora kraj prozora. Držao sam je oko struka, a ona je, spustivši glavu na moje rame, govorila:

"Pogledaj, kakav divan pejzaž..."

Ovo neočekivano obraćanje sa 'ti' me smete i ja počeh tupo da razgledam pejzaž, razmišljajući kako da što delikatnije uklonim ruku sa njenog struka, dok nas ovde ne ucmečaju. Uostalom, pejzaž je zbilja bio čaroban. Mesec se, po svoj prilici, već podigao visoko, sva

dolina je izgledala plava u njegovom sjaju, a obližnje planine kao da su visile u nepomičnom vazduhu. Tada primetih sumornu senku nesrećnog Hinkusa, koji se pogurio na krovu i promrmljah:

"Jadni Hinkus..."

Gospođa Mozes se malko odmače i začuđeno me odmeri.

"Jadnik?" upita. "Zašto je jadnik?"

"Teško je bolestan", objasnih. "Ima tuberkulozu i strašno se plaši."

"Da-daa", prihvati. "I vi ste primetili? On se neprestano nečeg plaši. Nekako je podozriv i veoma neprijatan gospodin. I uopšte ne pripada našem krugu..."

Ja tužno zavrteh glavom i uzdahnuh.

"Ko bi rekao, i vi brinete tuđu brigu", rekoh. "Nema u njemu ničeg podozrivog. Prosto, nesrećni osamljeni čovek. Veoma mi ga je žao. Trebalo bi da vidite kako svaki čas zeleni i obliva ga znoj... A ovde s njim sve vreme teraju šegu..."

Ona se najednom zasmeha svojim čudesnim kristalnim smehom.

"Grof Grejstok je isto tako, ponekad, svakog časa zeleneo. Toliko je zabavan!"

Nisam znao šta da odgovorim na to, i, s olakšanjem spustivši najzad ruku s njenog struka, ponudih joj cigaretu. Ona odbi i poče da priča nešto o grofovima, baronima, vikontima i kneževima, a ja sam je gledao i jednako pokušavao da se setim kako smo se ona i ja našli iza ovog zastora. Zatim se zastor bučno razmače i pred nama se pojavi čedo. Ne gledajući me, ono nespretno udari potpeticu o potpeticu i prozuklo reče:

"Permete vu..."

"Bite, dečače", dražesno se osmehujući oglasi se gospođa Mozes, podari mi još jedan zanosni osmeh i, u zagrljaju čeda, poče da klizi po parketu.

Ja se naduh i obrisah čelo maramicom. Sto je već bio raspreamljen. Trojka kartaša u kutu i dalje se besomučno kartala. Simone je okidao lopte u sali za bilijar, Olaf i Kajsja su nestali. Muzika se malo manje orila, gospođa Mozes i Brin su demonstrirali izuzetno majstorstvo. Oprezno ih zaobiđoh postrance i zaputih se u salu za bilijar.

Simone me pozdravi mašući takom i, ne gubeći ni časka dragocenog vremena, ponudi mi pet lopti fore. Skidoh kaput, zasukah rukave, i igra otpoče. Izgubio sam veoma veliki broj partija i za kaznu sam

odslušao veoma veliki broj anegdota. Srce mi je prosto pevalo. Kikotao sam se slušajući anegdote koje gotovo nisam ni razumeo, jer se u njima govorilo o nekakvim kvarkovima, levožvaćućim kravama i profesorima s inostranim imenima, pio sam soda-vodu, nisam se prodavao uprkos nagovorima i podsmevanjima partnera, preterano sam ječao i hvatao se za srce, promašivao sam, likovao sam kad bih pogodio, smišljao sam nova pravila igre i vatreno ih branio, toliko sam se raspojasao da sam skinuo mašnu i raskapčao okovratnik košulje. Po mom mišljenju, na mene je bio red. I na Simonea je bio red. Pogađao je nezamislive i teorijski nemoguće lopte, trčao po zidovima i čak, reklo bi se, po tavanici, u pauzama između anegdota na sav glas pevao pesme sa matematičkim sadržajem, neprestano prelazio na 'ti' i govorio pri tom: "Pardon, stari moj! Prokleta demokratsko vaspitanje!..."

Kroz otvorena vrata sale za bilijar ja sam letimice video čas Olafa, koji je igrao sa čedom, čas vlasnika, koji je nosio prema stočiću za kartanje poslužavnik s pićem, čas zajapurenu Kajsu. Muzika je neprestano grmela, kartaši su strasno uzvikivali, čas idući na pika, čas tukući herca, čas adutirajući karoom. S vremena na vreme, čulo se prozuklo: "Čujte, Drabl... Bandrl... di!..." i protestujući udar čaše po stolu, i vlasnikov glas: "Gospodo, gospodo! Novac nije ništa..." razlegao se i kristalni smeh gospođe Mozes i njen glasić: "Mozes, šta vi radite, pikovi su već prošli..." Zatim sat otkuca polovinu nečeg, u trpezariji stadoše pomicati stolice i ja opazih kako Mozes tapše di Barnstokra po ramenu onom rukom kojom nije držao čašu i čuh kako govori glasno: "Kako vam drago, gospodo, ali Mozesi treba da spavaju. Lepo smo se kartali, Barn... di... Vi ste opasan protivnik. Laku noć, gospodo! Pođimo, draga..." Zatim, sećam se, Simoneu je nestala, kako se izrazio, rezerva goriva i ja sam otišao u trpezariju po novu bocu brendija, odlučivši da je vreme da i ja popunim zalihe veselja i bezbrižnosti.

U dvorani je još svirala muzika, ali više nikog nije bilo, samo di Barnstokr, koji je sedeo za kartaškim stočićem leđima okrenut prema meni, zamišljeno je izvodio čuda sa dva špila karata. Ujednačenim pokretima uzanih belih šaka izvlačio je karte iz vazduha, primoravao ih da nestaju sa raširenih dlanova, puštao špilove da lete iz ruke u ruku kao svetlucavi mlaz, kao lepeza širio ih je u vazduhu ispred

sebe i slao u nepostojanje. Nije me primetio, a ja mu nisam odvrćao pažnju. Uzeh samo s bifea bocu i na vrhovima prstiju se vratih u salu za bilijar.

Kad je u boci ostalo malo više od polovine, snažnim udarcem izbacih preko stola namah dve lopte i poderah čuju na bilijaru. Simone se oduševi, ali ja shvatih da je dosta što se mene tiče.

"Kvit", rekoh i spustih tak. "Idem da se nadišem svežeg vazduha."

Prođoh pored trpezarije, sad već sasvim prazne, siđoh u hodnik i izađoh na trem. Zbog neđeg sam bio tužan što se sedeljka završila, a ništa se zanimljivo nije dogodilo, što sam propustio priliku sa gospođom Mozes i, izgleda, natrabunjao nekakve gluposti čedu pokojnog brata gaspodina di Barnstokra i što je mesec blistav, malen i leden i što je oko mene na mnogo milja samo sneg i stenje. Porazgovarah sa bernardincem, koji je obavljao noćni obilazak, i on se složi da je noć odista suviše tiha i samotna i da je usamljenost odista, uza sve njene prevelike prednosti, šugava stvar, ali on odlučno odbi da ispuni dolinu urlikom ili bar lavežom. U odgovor na moja ubeđivanja on samo zavrte glavom, udalji se i leže kraj trema.

Ja prošetah tamo-amo po raščišćenom puteljku ispred hotela, prošvrljah pogledom po pročelju obasjanom plavim mesecom. Svetlucao je žutom bojom kuhinjski prozor, svetleo je ružičastom bojom prozor u spavaćoj sobi gaspođe Mozes, gorela je svetlost kod di Barnstokra i iza zastora u trpezariji, preostali prozori su bili mračni, a prozor u Olafavoj sobi bio je širom otvoren, kao i jutros. Na krovu je usamljeno dreždao zamotan do glave u bundu mučenik Hinkus, isto tako usamljen kao ja i Lelj, ali još nesrećniji, povijen pod bremenom svoga straha.

"Hinkuse!" tiho ga pozvah, ali se on ne pomače.

Možda je dremao, a možda nije ni čuo kroz tople naušnike i podignutu kragnu.

Smrzao sam se i sa zadovoljstvom osetih da je sad pravi čas da se popije vrući porto.

"Hajdemo, Lelj", rekoh i mi se vratismo u hol. Tamo sretosmo vlasnika i ja ga upoznah sa svojom zamisli. Naiđoh na potpuno razumevanje.

"Sada se može prekrasno posedeti u salonu sa kaminom", reče.

"Idite tamo, Peter, a ja ću otići da organizujem."

Prihvatih njegov poziv i, smestivši se pored vatre, stadoh da grejem ozeble ruke. Čuo sam kako vlasnik hotela ide po holu i kako nošto brunda Kajsi i opet ide po holu, škljocajući prekidačima, zatim njegovi koraci nestadoše, a gore u trpezariji prestade muzika. Teško koračajući po stepeništu on ponovo siđe u hol, tiho prekorevajući Lelja: "Nemoj-nemoj, Lelj, ostavi me na miru", govorio je strogo. "Ponovo si napravio onaj bezobrazluk. Ovoga puta tu u kući. Gospodin Olaf mi se žalio i to je sramota. Gde si to video da uljudan pas..."

Dakle, vikinga je osramotio po drugi put, pomislih s izvesnom zluradošću. Setih se kako je izvrsno plesao u trpezariji sa čedom, i moja zluradost se poveća. Stoga, kad mi je Lelj prišao kao krivac oborene glave, kvrčkajući kandžama, i tutnuo mi hladan nos u šaku, potapšao sam ga po vratu i šapnuo: "Sila si, psu, tako mu i treba!"

Baš u tom trenutku pod se lako zatrese pod mojim nogama, žalosno zazvečaše stakla, i ja čuh udaljen snažan tutanj. Lelj podiže glavu i načulji uši. Mehanički pogledah na sat - bilo je deset sati i dva minuta. Očekivao sam, sav napet. Tutanj se ne ponovi. Negde na spratu snažno tresnuše vrata, zazvečaše šerpe u kuhinji. Kajsa glasno reče: "Oh, bože!" Ustadoh, ali se u to začuše koraci i u salon sa kaminom uđe vlasnik sa dvema čašama vrućeg napitka.

"Jeste li čuli?" upita.

"Da. Šta je to bilo?"

"Lavina u planinama. I ne bogzna koliko daleko... Sačekajte, Peter!" Spusti čaše na policu kamina i ode. Uzeh čašu i ponovo sedoh u svoju fotelju. Bio sam potpuno miran. Lavine me nisu plašile, a porto, prokuvan sa limunom i cimetom, bio je iznad svih pohvala. Lepo! pomislih, smeštajući se udobnije.

"Lepo!" rekoh glasno. "Zar ne, Lelj?"

Lelj se slagao, iako nije imao vrućeg portoa. Vрати se vlasnik. Uze svoju čašu, sede pored mene i neko vreme je ćutke gledao u žar.

"Loše nam se piše, Peter", reče najzad muklo i likujuće. "Odsečeni smo od spoljašnjeg sveta."

"Kako?" upitah.

"Dokle imate odmor Peter?" nastavi istim muklim glasom.

"Recimo do dvadesetog. U čemu je stvar?"

"Do dvadesetog", polako ponovi. "Skoro dvadeset dana... Pa vi,

bogme, imate šanse da se na vreme vratite na posao."

Stavih čašu na koleno i sarkastično pogledah ovog mistifikatora.

"Recite otvoreno, Alek", rekoh. "Da se On najzad nije vratio?"

Vlasnik se osmehnu, široko razvukavši usne.

"Ne. Dotle, na sreću, nije došlo. Moram vam reći, među nama, da je On bio neobično džangrizav tip, i kad bi se On vratio... Uastalom, o mrtvima samo dobro. Porazgovarajmo o živima. Drago mi je što imate dvadeset dana, jer nas ranije, možda, neće otkopati."

Shvatih. "Zatran je put?"

"Da. Maločas sam pokušao da dobijem vezu sa svetom. Telefon ne radi. To može da znači jedino to što je značilo već nekoliko puta tokom poslednjih deset godina: lavina je zatvorila Bocin Grlić, vi ste prolazili kroz njega, jedini prolaz u moju dolinu."

Otpih iz čaše.

"Odmah sam shvatio šta je posredi", nastavi on. "Tutanj je došao sa severa. Sada nam preostaje samo da čekamo. Dok se sete nas, dok organizuju brigadu radnika..."

"Vode će biti dovoljno", rekoh zamišljeno. "Ali da nam ne zapreti opasnost od ljudožderstva?"

"Neće", odgovori domaćin sa primetnim sažaljenjem. "Jedino ako vam se ne prohte da vam meni bude raznovrsniji. Samo vas blagovremeno upozoravam: Kajsu vam neću prepustiti. Možete glodati gospodina di Barnstokra. Dobio je od mene danas sedamdeset kruna, stara hulja."

"A kako stojite sa ogrevom?" upitah.

"Uvek imamo u rezervi moje večne motore."

"Hm..." rekoh. "Jesu li drveni?"

Vlasnik me prekorno pogleda. Zatim reče:

"Zašto ne upitate, Peter, kako je kod nas sa pićem?"

"Kako je?"

"S pićem je", ponosno reče vlasnik, "kod nas neobično dobro. Samo domaće travarice imamo sto dvadeset boca."

Izvesno vreme smo ćutke posmatrali žar, mirno pijuckajući iz čaša. Bilo mi je lepše nego ikada. Razmišljao sam o perspektivama koje su pred nama, i ukoliko sam više razmišljao o njima, utoliko više su mi se dopadale. Zatim vlasnik iznenada reče:

"Jedno me brine, Peter, ako hoćemo da govorimo ozbiljno. Imam

utisak da sam izgubio dobre klijente."

"Kako?" upitah. "Naprotiv, osam slasnih muva se zaplelo u vašoj paučini i mi sada nemamo nikakvih mogućnosti da se izvučemo ranije, doli kroz dvadeset dana. I kakva reklama! Svi će oni zatim pričati kako su bili živi pokopani i da umalo nisu pojeli jedan drugog..."

"Tako je", nadmeno reče vlasnik. "To mi je već padalo na um. Ali je muva moglo biti i više, ovamo je trebalo svakog časa da stignu Hinkusovi prijatelji..."

"Hinkusovi prijatelji?" iznenadnih se. "Rekao vam je da čeka prijatelje?"

"Ne, što bi mi rekao... Zvao je telefonom telegraf u Miru i izdiktirao telegram."

"I šta sa tim?"

Vlasnik podiže prst i svačano izdeklamova: "Mir, hotel 'Kod poginulog alpiniste'. Čekam. Požurite. Otprilike tako nekako."

"Nikad ne bih pomislio", promrmljah, "da Hinkus ima prijatelje koji su spremni da podele sa njim njegovu usamljenost. Mada... zašto ne? Purkua pa, tako reći..."

7.

Oko ponoći smo vlasnik i ja dokrajčili vrč vrućeg portoa, razmotrili kako da što efektnije obavestimo ostale goste o tome da su živi zazidani, i rešili nekoliko svetskih problema, naime: da li je čovečanstvo osuđeno na izumiranje (da, osuđeno je, ali mi u to vreme ipak nećemo biti u životu); postoji li nešto u prirodi što nije dostupno saznajnoj moći čoveka (da, postoji, ipak, mi to nećemo nikada saznati); da li je bernardinac Leļ razumno biće (da, jeste, ali ubediti u to glupake naučnike nije moguće); pretili li Vasioni takozvana toplotna smrt (ne, ne pretili, ako uzmemo u obzir da u vlasnikovoj šupi ima večnih motora kako prve, tako i druge vrste); kojeg je pola Brin (ovde ja ništa nisam uspeo da dokažem, a vlasnik je izneo i potkrepio dokazima čudnu ideju, da je navodno Brin - zombi, to jest mrtvac bez pola vraćen u život magijom)...

Kajsa je pospremila u trpezariji, oprala sve posuđe i došla je da pita da li može da ide na spavanje. Dopustili smo joj. Gledajući za njom vlasnik mi se požali na samoću i na to da ga je napustila žena. To jest, ne da ga je napustila... sve to nije tako jednostavno... ali, kratko rečeno, on sada nema ženu. Odgovorim mu da mu ne savetujem da se oženi Kajsom. Prvo, to bi bila šteta za hotel. A drugo, Kajsa odveć voli muškarce da bi mogla postati dobra žena. Vlasnik se složi da je sve to tačno, sam je mnogo razmišljao o tome, i došao je upravo do takvih zaključaka. Ali, reče, kojom onda da se oženi ako smo svi sada zauvek odvojeni od sveta u ovoj dolini. Nisam bio kadar da mu bilo šta posavetujem. Samo sam se pokajao što sam bio oženjen po drugi put i tako, verovatno, iscrpeo njegov, vlasnikov, limit. To je bila strašna misao i mada mi je vlasnik odmah sve oprostio, ipak osetih da sam samoživ i da krnjim interese bližnjeg. I da bih bar na neki način kompenzirao ove svoje odvratne osobine, odlučih da uputim vlasnika u sve tehničke finese krivotvorenja lutrijskih srećaka. Vlasnik me je pažljivo slušao, ali meni se činilo da to nije dovoljno, i zahtevao sam da sve zapiše. "Zaboravićete!" ponavljao sam sav očajan. "Otreznićete se i sve ćete zaboraviti..." Vlasnik se strašno prepade da će odista sve zaboraviti i zatraži praktične vežbe. Biće

da je upravo u tom trenutku bernardinac Lelj iznenada skočio i prigušeno lanuo. Vlasnik ga prostreli pogledom.

"Nisi shvatio!" strogo reče.

Lelj lanu dva puta uzastopno i krenu u hol.

"Aha", reče vlasnik ustajući. "Neko je došao."

Krenusmo za Leljom. Obuzelo nas je gostoljublje. Lelj je stajao pred ulaznim vratima. Iza vrata dopirali su čudni, škrgutavi i cvileći zvuci. Uhvatih vlasnika za ruku.

"Medved!" prošaptah. "Grizli! Imate li pušku? Brzo!"

"Plašim se da to nije medved", prigušenim glasom reče vlasnik.

"Plašim se da je to, najzad On. Treba otvoriti."

"Ne treba!" usprotivih se.

"Treba. Platilo je za dve nedelje, a proveo je samo jednu. Nemamo prava. Oduzeće mi dozvolu."

Iza vrata se čulo grebanje i cvilenje. Lelj se čudno ponašao: stajao je postrance prema vratima i gledao ih s upitnim izrazom, jednako šumno uvlačeći vazduh kroz nos. Upravo tako su se morali ponašati psi kada su se prvi put sreli sa priviđenjem. Dok sam s mukom pokušavao da nađem zakonske osnove da ne otvorimo, vlasnik donese samostalnu odluku. Odvažno pruži ruku i pomače zasun.

Vrata se otvoriše i pred naše noge polako skliznu telo zavejano snegom. Svi pohrlismo k njemu, uvukosmo ga u hol i prevrnusmo ga na leđa. Zavejani čovek zastenja i opruži se. Oči su mu bile zatvorene, dugačak nos pobeleo.

Vlasnik, ne gubeći ni časak, ispolji pomamnu preduzimljivost. Razbudi Kajsu, naredi joj da zagreje vodu, usu u usta nepoznatom čoveku čašu vrućeg portoa, protrlja mu lice vunenom rukavicom, a zatim izjavi da ga treba odneti u kupatilo s tušem. "Uzmite ga ispod miške, Peter", naredi, "a ja ću ga uhvatiti za noge..." Izvrših naredbu i doživih izvestan šok - ispostavilo se da je nepoznati čovek bio jednoruk, nije imao desnu ruku sve do ramena. Prebacismo nesrećnika u kupatilo s tušem, položismo ga na klupu, a zatim dotrča Kajsu samo u spavaćici, i vlasnik mi reče da će dalje sve uraditi sam. Vratih se u salon s kaminom i ispih svoj porto. Glava mi je bila potpuno bistra, bio sam kadar da sve analiziram i sravnjujem neobično brzo. Nepoznati čovek očito nije bio odeven u skladu s godišnjim dobom. Na sebi je imao kusi kaputić, frulaste pantalone i

cipele po poslednjoj modi. U ovom kraju tako je mogao biti obučen samo čovek koji se vozio automobilom. Znači, nešto mu se dogodilo sa automobilom i on je morao da se probija peške do hotela. I očigledno, izdaleka, kad je toliko malaksao i promrzao. U trenu shvatih. Potpuno je jasno: vozio se ovamo automobilom i dospeo pod lavinu u Bocinom Grliću. To je bio Hinkusov prijatelj, niko drugi! Treba probuditi Hinkusa... Možda je u kolima ostalo još ljudi, obogaljenih tako da ne mogu da se kreću. Možda je bilo žrtava... Hinkus mora da zna...

Izleteh iz salona s kaminom i otrčah na prvi sprat. Trčeći pored kupatila s tušem čuo sam kako tamo obilno teče voda i vlasnik svirepim šapatom kori Kajsu zbog gluposti. Svetlost je u hodniku bila ugašena, prilično dugo sam tražio prekidač, a zatim još duže kucao na Hinkusova vrata. Hinkus se nije odazivao. Pa on je još na krovu! - prestravih se. Zar spava tamo? A ako se smrzao? Strmoglavce pojurih prema tavanskim stepenicama. Zbilja, sedi na krovu. Sedeo je u ranijoj pozi, nakostrešivši se, uvukavši glavu u neobično veliki okovratnik i gurnuvši ruke u rukave.

"Hinkuse!" dreknuh.

Ne pomače se. Tada mu pritrčah i prodrmah ga za rame. Prenerazih se. Hinkus najednom nekako čudno malaksa, mlitavo klonuvši na moju ruku.

"Hinkuse!" bespomoćno povikah, nehотиčno ga prihvatajući.

Bunda se otvori, iz nje ispade nekoliko grudvi snega, pade šubara i tek tada shvatih da Hinkusa nema, da postoji sama snežno obličje, obučeno u njegovu bundu. Tog trenutka se ponovo otreznih. Brzo se osvrtoh. Blistav, maleni mesec stajao mi je pravo iznad glave i sve se videlo kao po danu. Na krovu je bilo mnogo tragova, i sve su to bili jednaki tragovi, ne možeš ih razaznati čiji su. Kraj stolice za ležanje sneg je bio izgažen, razbacan i razrovan - ili su se ovde borili, ili su jednostavno skupljali sneg za figuru od snega. Snežna dolina, doklegod je dopirao pogled, bila je bez žive duše i nekosnuta, mračna pruga puta pružala se prema severu i nestajala u sivoplavoj izmaglici, koja je skrivala tesnac Bocinog Grlića.

Stop, pomislih, nastojeći da vladam sobom. Pokušaću da dokučim zašto je Hinkusu bila potrebna ova maskerada. Nesumnjivo da bismo verovali da tobože sedi na krovu. A on se za to vreme nalazio

na sasvim drugom mestu i udešavao nekakve svoje sumnjive poslove... kvazi-tuberkulozni bolesnik, kvazi-jadnik... Kakve sumnjive poslove i gde? Ponovo sam pažljivo osmotrio krov, pokušao da odgonetnem tragove, ništa nisam razumeo, potražio sam u snegu, našoh dve boce - jedna je bila prazna, a u drugoj je još bilo brendija. Baš taj nepopiveni brendi mi zadade poslednji udarac. Shvatih da su od tog trenutka kad je Hinkus zaključio da može da zafrijači brendi koji košta najmanje tri krune, da je zaista nastupio ozbiljan preokret u toku događaja. Polako siđoh na prvi sprat, ponovo zakucah kad Hinkusa i ponovo se niko ne odazva. Za svaki slučaj pritisnuh kvaku. Vrata se otvoriše. Spreman na svako iznenađenje, ispružih ruku ispred sebe, da bih preduhitrio eventualni napad iz mraka, uđoh i, brzo napipavši prekidač, upalih svetlost. U sobi kao da je sve bilo kao i ranije, i putne torbe stajale su gde i pre, ali su obe bile otvorene. Hinkus, naravno, nije bio u sobi, a ni ja nisam očekivao da ću ga ovde naći. Čučnuh kraj putnih torbi i ponovo ih brižljivo pretražih. U njima je sve bilo kao i ranije, sa malim izuzetkom, nestali su i zlatni sat i brauning. Da je Hinkus pobegao poneo bi novac. Pozamašan svežanj, prilično težak. Dakle, nije bežao. Dakle, ovde je. A ako je privremeno nekud otišao, ima nameru da se vrati.

Jedno mi je bilo jasno: spremalo se nekakvo zlo delo. Kakvo? Ubistvo? Pljačka? Pomisao o ubistvu sam žustro odbacio. Prosto nisam mogao da zamislim koga ovde mogu ubiti i zbog čega. Zatim se setih cedulje koju su poturili di Barnstokru. Poče da mi se vrti u glavi. Uostalom, iz cedulje je bilo jasno da će njega ubiti samo u slučaju ako pokuša da beži...

Ugasih svetlost i izađoh u hodnik, zatvorivši za sobom vrata. Pridoh sobi di Barnstokra i pritisnuh kvaku. Vrata su bila zatvorena. Tada zakucah. Niko se ne odazva. Zakucah po drugi put i prineh uho ključaonici. Nerazgovetan, očigledno otrgnut iz sna, glas di Barnstokra se odazva: "Trenutak, odmah ću..." Starac je živ i starac nije imao nameru da beži. Nisam želeo da se objašnjavam sa njim, otrčah do stepenišnog odmorišta i pribih se uza zid ispod tavanskih stepeništa. Časak potom kvrcnu ključ, zaškripiše vrata. Glas di Barnstokra s čuđenjem reče: "Čudno, ipak..." Ponovo zaškripiše vrata, i ponovo kvrcnu ključ. Ovde je sve bilo u redu - bar zasad.

Ne, razume se, pomislih. Ubistvo - to je, naravno, glupost, i cedulju

su mu poturili ili šale radi ili da zavaraju trag. A šta je sa pljačkom? Ima li svrhe ovde ikog pljačkati? Koliko ja shvatam, u hotelu su dva bogata čoveka: Mozes i vlasnik. Tako. Divno. Obojica su u prizemlju. Mozesove sobe su u južnom krilu, vlasnikov sef - u severnom. Deli ih hol. Ako se pritajim u holu... Uostalom, u vlasnikovu kancelariju se može dospeti sa sprata, spustivši se iz trpezarije u kuhinju i prošavši potom kroz bife. Ako se spolja zatvore vrata bifea... Odlučeno je, provešću noć u holu, a sutra će se znati. Najednom se setih jednorukog nepoznatog čoveka. Hm... Sudeći po svemu on je Hinkusov prijatelj i, prema tome, saučesnik. Možda je odista imao udes, a možda je sve to komedija, kao onaj sneško belić na krovu... Ne, nećete nas tek tako natociljati, gospodo!

Siđoh u hol. U kupatilu s tušem više nije bilo nikog, a usred hola stajala je unezverena Kajsa u spavaćici sa mokrim skutovima i držala u naručju mokru zgužvanu odeću nepoznatog čoveka. U hodniku južnog krila gorela je svetlost, iz sobe u kojoj nije bilo gostiju, što se nalazi naspram salona sa kaminom, dopirao je prigušeni vlasnikov bas. Nepoznatog čoveka su, očigledno, tamo smestili, a njemu je, možda, samo to i bilo potrebno. Sasvim razumljivo: zar da vuku poluživog čoveka na prvi sprat...

Kajsa, došašvi k sebi, najzad, krenu prema vlasnikovoj polovini, ali je ja zaustavih. Uzoh od nje odeću i pretražih džepove. Na moje veliko iznenađenje u džepovima nije bilo ničeg. Apsolutno ničeg. Ni novca, ni dokumenata, ni cigareta, ni maramice za nos - ništa.

"Šta on ima sada na sebi?" upitah.

"Zaboga!" uzvratu Kajsa i ja je ostavih na miru.

Vratih joj odeću i pođoh sam da pogledam. Nepoznati čovek je ležao na krevetu, umotan u ćebe do brade. Vlasnik ga je požio kašičicom s nečim vrućim, nagovarajući ga: "Potrebno je, gospodine, potrebno je... treba da se preznojite... treba da se dobro preznojite..." Izgled nepoznatog čoveka bio je, treba reći, stravičan. Lice mu je bilo modro, vrh šiljatog nosa - beo kao sneg, na jedno oko je neprirodno žmirkao, a drugo mu je bilo potpuno zatvoreno. Tiho je ječao pri svakom udahu. Ako je to bio saučesnik, nije vredeo ni prebijene pare. Ali sam mu nekoliko pitanja morao postaviti. U svakom slučaju.

"Jeste li sami?" upitah ga.

On me je ćutke gledao okom na koje je žmirkao i tiho ječao.

"Da li je još neko ostao u kolima?" upitah razgovetno. "Ili ste sami putovali?"

Nepoznati čovek otvori malo usta, disao je neko vreme i ponovo zatvori usta.

"Slab je", reče vlasnik. "Celo mu je telo kao pačavra."

"Do đavola", promrmljah. "Morao bi neko odmah da se odveze do Bocinog Grlića."

"Tačno", složi se vlasnik. "Možda je tamo još neko ostao... Pretpostavljam da se lavina obrušila na njih."

"Moraćete da se odvezete", rekoh odlučno i tog trenutka nepoznati čovek progovori.

"Olaf", reče bez izraza na licu. "Olaf And-va-ra-fors... Pozovite ga."

Doživih novi šok.

"Aha", reče domaćin i stavi čašu sa napitkom na sto. "Odmah ću ga pozvati."

"Olaf..." ponovi nepoznati čovek.

Vlasnik izađe i ja sedoh na njegovo mesto. Osećao sam se kao idiot. Istovremeno mi je malo laknulo: mračna shema, koju sam napravio raspala se sama od sebe, uza svu njenu suptilnost.

"Jeste li bili sami?" upitah ponovo. "Da nije još neko stradao?"

"Sam..." prostenja nepoznati čovek. "Udes... Pozovite Olafa... Gde je Olaf Andvarafors?"

"Ovde je, ovde", rekoh. "Odmah će doći."

On zatvori oči i primiri se. Zavalih se u naslon stolice. Pa, dobro. A gde se ipak deo Hinkus? I šta je sa vlasnikovim sefom? U glavi mi je bila zbrka.

Vrati se vlasnik, obrve su mu bile visoko podignute, usne stisnute. Naže se do moga uha i prošaputa:

"Čudno, Peter. Olaf se ne odaziva. Vrata su zaključana, otuda bije hladnoća. I moji rezervni ključevi su negde nestali..."

Bez reči izvadih iz džepa svežanj koji sam mu zdipio u kancelariji i pružih mu.

"Aha", reče vlasnik. Uze ključeve. "Pa, svejedno. Znae, Peter, pođimo zajedno. Nešto mi se sve to ne dopada..."

"Olaf..." prostenja nepoznati čovek. "Gde je Olaf?"

"Odmah, odmah", rekoh mu. Osećao sam da mi je obraz počeo poigravati. Vlasnik i ja iziđosmo u hodnik. "Čujte, Alek", rekoh.

"Pozovite ovamo Kajsu. Neka sedi pored ovog momka i nek se ne miče s mesta dok se mi ne vratimo."

"Aha", reče vlasnik dok su mu obrve poigravale. "Tako znači stvari stoje... Zato ja mislim..."

On sitnim, brzim koracima otrča do svoje polovine, a ja polako krenuh prema stepeništu. Već sam se popeo nekoliko stepenika kad vlasnik iza mene strogo reče:

"Dođi ovamo, Lelj. Sedi tu... Sedi. Nikog ne puštaj. Nikog ne puštaj."

Dostiže me u hodniku prvog sprata i zajedno dođosmo do Olafove sobe. Zakucah i istog časa opazih na vratima pred samim nosom cedulju. Cedula je bila pribijena patentom u visini očiju. "Kao što smo se dogovorili, bio sam, nisam vas zatekao. Ako, kao i ranije, želite revanš, stojim Vam na raspolaganju do jedanaest sati. Di B."

"Jeste li videli ovo?" brzo upitah vlasnika.

"Jesam. Samo nisam stigao da vam kažem."

Ponovo zakucah i, ne čekajući odgovor, uzeh od vlasnik svežanj ključeva.

"Koji je?" upitah.

Vlasnik pokaza. Gurnuh ključ u ključaonicu. Šipak! - vrata su bila zaključana iznutra, i u ključaonici je već bio jedan ključ. Dok sam se petljao, gurajući ga, otvoriše se vrata susedne sobe, i, pritežući pojas ogrtača, u hodnik izađe di Barnstokr, pospan, ali ljubazan.

"Šta se dešava, gospodo?" zainteresova se. "Zašto gostima ne daju da spavaju?"

"Najlepše vas molim da mi oprostite, gospodine di Barnstokr" reče vlasnik, "ali kod nas se zbivaju neki događaji koji iziskuju da se odlučno dejstvuje."

"Ah, tako dakle?" reče di Barnstokr zainteresovano. "Nadam se da ne smetam?"

Oslobodih put za svoj ključ i ispravih se. Ispod vrata je dopirala zimska hladnoća i bio sam potpuno uveren da će soba biti prazna kao i Hinkusova. Okrenuh ključ i širom otvorih vrata. Talas hladnog vazduha me zapljusnu, ali ja to gotovo i ne osetih. Soba nije bila prazna. Na podu je ležao čovek. Slaba svetlost iz hodnika nije bila dovoljna da bih ga raspoznao. Video sam samo veoma velika stopala na pragu predsoblja. Uđoh i upalih svetlost.

To je bio Olaf Andvarafors, pravi potomak konunga i olicetvorenje boga. Bio je očigledno i beznadežno mrtav.

8.

Brižljivo sam zatvorio prozor, navukavši sve reze, uzeo kofer i, oprezno prekoračivši preko tela, izašao u hodnik. Vlasnik me je već čekao sa lepkom i trakama od hartije. Di Barnstokr nije otišao, i on je stajao tu, oslonivši se leđima o zid, i izgledao je stariji za dvadesetak godina. Njegov aristokratski nos se obesio i žalosno podrhtavao.

"Kakav užas!" mrmljao je gledajući me sa očajanjem. "Kakav košmar!"

Zaključah vrata, zapečatih ih sa pet traka od hartije i dva puta se potpisah na svakoj traci.

"Takav užas!..." mrmljao je di Barnstokr iza mojih leđa. "I sada nema revanša... ničeg..."

"Idite u svoju sobu", rekoh. "Zaključajte se i sedite dok vas ne pozavem... Ali, trenutak samo. Je li cedulja vaša?"

"Moja je", reče di Barnstokr. "Ja..."

"Dobro, kasnije", rekoh. "Idite." Okrenuh se vlasniku. "Oba ključa od sobe zadržavam. Nema više ključeva? Dobro. Imam jednu molbu za vas, Alek. Ništa za sada ne saopštavajte tom... jednorukom. Smislite nešto ako počne baš mnogo da se brine. Pogledajte garažu - da li su svi automobili tamo... I još nešto. Ako vidite Hinkusa, zadržite ga, makar silom. To je za sada sve. Biću u svojoj sobi. I nikom ni reči, jeste li razumeli?"

Vlasnik ćutke klimnu i krenu u parter.

U svojoj sobi stavih Olafov kofer na zamrljan sto i otvorih ga. Ni ovde nije bilo onako kao kod ljudi od reda. Još gore od Hinkusovog lažnog prtljaga. Tamo su bar bili dronjci i knjige. A ovde, u ovom pljosnatom elegantnom koferu, ispunjavajući celu njegovu zapreminu, nalazio se nekakav pribor - crna metalna kutija sa hrapavom površinom... nekakva raznobojna dugmad, stakleni prozorčići, niklovani vernijeri... Ni rublja, ni pidžame, ni kutije za sapun... Zatvorih kofer, zavalih se u fotelju i zapalih cigaretu.

Dobro. Čime raspolažemo, inspektore Glepski? Umesto da ležim među čistim čaršavima i da čvrsto spavam. Umesto da ustanem ranije, da se istrlijam snegom i da projurim na skijama celu dolinu po

perimetru. Umesto da zatim sa zadovoljstvom ručam, odigram partiju bilijara, da proflertujem sa gospođom Mozes, a naveče da se ugodno smestim kraj kamina sa čašom vrućeg portoa. Umesto da uživam u svakom danu prvog pravog odmora za četiri godine... Šta imamo umesto svega toga? Imamo sveži leš. Mučko ubistvo. Jednoličnu kriminalističku zbrku.

Dobro. U nula sati i dvadeset četiri minuta trećeg marta ove godine ja, policijski inspektor Glepski, u prisustvu čestitih građana Aleka Snevara i di Barnstokra pronašao sam leš izvesnog Olafa Andvaraforsa. Leš se nalazio u sobi navedenog Andvaraforsa, koja je bila iznutra zaključana, ali je imala širom otvoren prozor. Telo je ležalo ničice, opruženo na podu. Glava mrtvacu bila je zverski i na neprirodan način iskrenuta za sto osamdeset stepeni, tako da je, mada je telo ležalo ničice, lice bilo okrenuto prema tavanici. Ruke mrtvacu bile su ispružene i gotovo su doticale omanji kofer, a taj kofer bio je jedini prtljag koji je pripadao ubijenom. U desnoj ruci ubijeni je stezao ogrlicu od drvenih perli, koja je pripadala, kao što je pouzdano poznato, čestitoj građanki Kajsi. Lice ubijenog je unakaženo, oči široko otvorene, usta iskežena. Blizu usta oseća se slabi, ali jasan smrad nekakvog jakog hemijskog sredstva, ili karbolne kiseline, ili formalina. Pouzdani i nedvosmisleni tragovi borbe u sobi ne postoje. Pokrivač kojim je zastrt krevet izgužvan je, vrata plakara su odškrinuta, daleko je pomerena teška fotelja koja je predviđena da stoji u ovakvim sobama kraj stola. Tragovi na prozorskoj dasci, a isto tako na snegom pokrivenom ispustu nisu otkriveni. Tragovi na peru ključa (izvadih iz džepa ključ i još jednom ga pažljivo razgledah)... tragovi na peru ključa pri vizuelnom pregledu isto tako nisu otkriveni. Zbog odsustva stručnjaka, instrumenata i laboratorije, medicinsko, daktiloskopsko i svako drugo specijalno ispitivanje se nije moglo izvršiti (i neće se moći izvršiti). Sudeći po svemu, smrt je nastupila usled toga što su Olafu Andvarforsu sa neverovatnom snagom i svirepošću zavrnuili vrat.

Nije jasan čudan smrad iz usta i nejasno je koliko je gorostasnu snagu morao imati ubica da bi izvio vrat ovoj ljudeskari, bez duge, bučne borbe koja ostavlja mnoštvo tragova. Uostalom, dva minusa, kao što je poznato, ponekad daju plus. Može se pretpostaviti da su Olafa najpre otrovali, doveli u bespomoćno stanje nekakvim

otrovom, posle čega su ga dotukli na ovako zlikovački način, koji, između ostalog, isto tako iziskuje veliku snagu. Da, ovakva pretpostavka nešto objašnjava, mada se odmah postavljaju nova pitanja. Zašto je trebalo dotući nemoćnog čoveka na ovako zverski i težak način? Zašto mu prosto nisu zabili nož ili ga ugušili užetom, u najgorem slučaju? Gnev, bes, mržnja, osveta?... Sadizam?... Hinkus? Možda i Hinkus, mada je Hinkus naizgled slabašan... A možda onaj ko mi je poturio cedulju o Hinkusu?...

Ne, tako neću ništa uraditi. Ali zašto to nije neka falsifikovana lutrijska srećka ili prepravljena knjigovodstvena knjiga? Tamo bih se brzo snašao... Eto šta treba da radim: da sednem u automobil i da jurim putem do samog mesta, a zatim da pokušam da pređem smet na skijama, da dospem do Mira i da se vratim sa momcima iz odseka za ubistva. Čak i ustadoh, ali ponovo sedoh. To bi, naravno, bilo dobro rešenje, ali i veoma loše. Prepustiti ovde sve na milost i nemilost sudbine, dati ubici vremena i razne mogućnosti... ostaviti di Barnstokra, kome su pretili... A i kako ću preći preko smeta? Možete li zamisliti šta to znači: lavina u Bocinom Grliću.

Neko zakuca na vrata. Uđe vlasnik, noseći na poslužavniku čašu sa toplom kafom i sendviče.

"Svi su automobili tamo", saopšti stavljajući ispred mene poslužavnik. "Skije isto tako. Hinkusa nisam nigde našao. Na krovu leže bunda i šubara, ali to ste vi, sigurno, videli."

"Tačno, to sam ja video", izgovorih, srčući kafu. "A kako je jednoruki?"

"Spava", reče vlasnik. Čvrsto stisnu usne i opipa prstom naslage skorapljenog lepka na stolu. "M-da... Eto, spava. Čudan tip. Već mu se vratilo rumenilo i izgleda sasvim dobro. Tamo sam ostavio Lelja. Onako, za svaki slučaj."

"Hvala, Alek", rekoh. "Idite zasad i neka sve bude mirno. Neka svi spavaju."

Vlasnik zavrte glavom.

"To se teško da postići. Mozes je već ustao, kod njega gori svetlost... Dobro, idem. A Kajsu ću zatvoriti, glupača je ona. Mada još ništa ne zna."

"I neka ne zna", rekoh.

Vlasnik iziđe. Sa zadovoljstvom popih kafu, odgurnuh tanjir sa

sendvičima i ponovo zapalih cigaretu. Kad sam video Olafa poslednji put? Igrao sam bilijar, on je plesao sa čedom. To je bilo pre nego što su se razišli kartaši. A oni su se razišli kad je sat otkucao pola nečeg. Odmah posle toga Mozes je izjavio da mu je vreme da spava. Ali to vreme neće biti teško utvrditi. Ali koliko sam pre tog vremena poslednji put video Olafa? Pa, možda nešto pre toga. Dobro, to ćemo utvrditi. Sada, pak: Kajsina ogrlica, cedulja di Barnstokra, da li su Olafovi susedi nešto čuli - di Barnstokr i Simone...

Tek što sam počeo da osećam da mi se javlja nekakav plan istrage, kad iznenada začuh potmulo i prilično jako kucanje u zid - iz sobe-muzeja. Čak tiho zaječah od srdžbe. Skidoh kaput, zasukah rukave i oprezno, na vrhovima prstiju, izađoh u hodnik. Po faci, po obrazima, letimično pomislih. Dobiće svoje zbog šegačenja, ma ko da je...

Širom otvorih vrata i kao tane uleteh u sobu-muzej. Tamo je bilo mračno i ja brzo upalih svetlost. U sobi nije bilo nikog, i kucanje najednom prestade, ali sam osećao da ovde ima nekog. Zavirih u toalet, u orman, iza zavese. Iza mene je neko prigušeno mrmljao. Priskočih k stolu i odgurnu tešku fotelju.

"Izlazi!" besno naredih.

U odgovor se ponovo začu prigušeno mrmljanje. Čučnuh i zavirih ispod stola. Tamo je, uguran iz među ladica, u strašno neudobnom položaju, obavijen užetom i sa začepljenim ustima, sedeo, manji od makovog zrna, opasni gangster, manijak i sadist Hinkus i bečio na mene iz sumraka suzne, mučeničke oči. Izvukoh ga na sredinu sobe i oslobodih mu usta.

Kao odgovor, on počeo da kašlje. Kašljao je dugo, grčevito, sipljivo, pljuvao je na sve strane, ječao je i hroptao. Pogledah u toalet, uzeh brijač Poginulog Alpiniste i presekoh na Hinkusu užad. Jadnik se tako ukočio da nije mogao čak ni ruku da podigne i obriše lice. Dadoh mu vodu. Žudno je ispi i, najzad, oglasi se: teško i prostački opsova. Pomogoh mu da ustane i smestih ga u fotelju. Mrmljajući psovke, žalosno namrštivši lice, počeo da opipava svoj vrat, ručne zglobove, slabine.

"Šta se dogodilo sa vama?" upitah. Gledajući ga, osećao sam određeno olakšanje: ispostavlja se da me je pomisao na to da se negde iza kulisa ubistva krije nevidljivi Hinkus veoma zabrinjavala.

"Svašta se dogodilo..." promrmlja. "Sami vidite šta se dogodilo! Vežali su me kao ovna i gurnuli ispod stola..."

"Ko?"

"Otkud znam?" reče smrknuto i iznenada se strese celim telom. "Bože blagi!" promrmlja. "Popio bih nešto... Imate li nešto da se popije, inspektore?"

"Ne", rekoah. "Ali biće. Čim odgovorite na moja pitanja."

On s mukom podiže levu ruku i posuvrati rukav.

"Ah, đavo da ga nosi, sat mi je razbio, gad..." promrmlja. "Koliko je sada sati, inspektore?"

"Jedan sat po ponoći", odgovorih.

"Jedan sat po ponoći..." ponovi. "Jedan sat po ponoći..." Oči mu zasvetleše. "Ne", reče i ustade. "Treba popiti. Otići ću u bife i popiti." Lakim udarcem u grudi ponovo ga posadih u fotelju.

"Imate vremena", rekoah.

"Kažem vam da želim da nešto popijem!" reče povisujući glas i ponovo pokuša da ustane. "Kažem vam da imate vremena!" rekoah i ponovo osujetih njegov pokušaj.

"Ko ste vi da biste mi naređivali?" izdra se na sav glas.

"Ne derite se", naredih. "Ja sam policijski inspektor. A vi ste osumnjičeni, Hinkuse."

"Kako sam još i osumnjičen?" upita i odmah snizi ton.

"Sami znate", odgovorih. Trudio sam se da dobijem u vremenu da bih smislio kako dalje da postupim.

"Ništa ja ne znam", osorno reče. "Što me vučete za nos? Ništa ne znam i ne želim da znam. A vi ćete odgovarati zbog svojih ujdurmi, inspektore."

I ja sam predosećao da ću morati da odgovaram zbog svojih ujdurmi.

"Čujte, Hinkuse", rekoah. "U hotelu se dogodilo ubistvo, tako da je bolje da odgovarate na moja pitanja, jer, ako budete okolišili, napraviću od vas lepinju. Ja nemam šta da izgubim, iz ove se kože ne može."

Izvesno vreme me je gledao bez reči, lako otvorivši usta.

"Ubistvo..." ponovi nekako razočarano. "Eto ti ga sad! Šta me se tiče? I mene umalo nisu ucmekali... A ko je ubijen?"

"Šta vi mislite, ko je ubijen?"

"Otkud mogu da znam? Kad sam odlazio iz trpezarije biće da su svi bili živi. A zatim..." On ućuta.

"Pa?" rekoh. "Šta je bilo zatim?"

"Ništa nije bilo. Sedeo sam na krovu, dremao. Iznenada osetih, guše me, mlave i više se ničeg ne sećam. Došao sam k sebi ispod ovog prokletog stola, umalo nisam poludeo, mislio sam da su me živog sahranili. Počeh da lupam. Lupao sam, lupao, niko nije dolazio. Zatim ste vi došli. I to je sve."

"Možete li reći približno kada ste im pali šaka?"

On se zamisli i neko vreme je sedeo bez reči. Zatim obrisa dlanom usta, pogleda prste, ponovo se strese i otre dlan o nogavicu.

"Pa?" rekoh.

On podiže prema meni mutne oči.

"Šta?"

"Pitam, kad su vas približno..."

"Aha... Pa nešto oko devet. Poslednji put kad sam pogledao na sat bilo je osam."

"Dajte mi ovamo vaš sat", rekoh.

On poslušno otkopča sat i pruži mi ga. Primetih da mu je ručni zglob pokriven grimiznocrvenim mrljama.

"Slomljen je", izjavi.

Sat nije bio slomljen, bio je zgažen. Satna kazaljka je bila odlomljena, a minutna je pokazivala četrdeset tri minuta.

"Ko je to bio?" ponovo upitah.

"Odakle mogu da znam? Rekao sam da sam zadremao."

"I niste se probudili kada su vas zgrabili."

"Zgrabili su me odostrag", reče mrzovoljno. "Nemam oči odostrag."

"Hajde, podignite bradu!"

Gledao me je mrko i ja shvatih da sam na pravom putu. Uhvatih ga sa dva prsta za vilicu i grubo mu zabacih glavu. Đavo će ga znati šta su značile ove modrice i ogrebotine na njegovom mršavom mišićavom vratu, ali ja mirno rekoh:

"Prestanite da lažete, Hinkuse. Gušili su vas sprema i vi ste to videli. Ko je to bio?"

Trgnuvši glavu on se oslobodi.

"Nek vas đavo nosi", prošišta. "Do đavola. Ne smete tako grubo postupati. Ma koga da su ovde ucmeekali, ja sa time nemam veze, za

ostalo me baš briga... I ja moram da popijem nešto!" izdra se najednom. "Sve me boli, shvatate li vi to, policijski zvekane?"

Očito da je bio u pravu. Ma u šta da je bio upleten, u ubistvu nije imao udela, bar ne direktnog. Ipak, ni ja nisam imao prava da odustanem.

"Kako god hoćete", hladno rekoh. "Tada ću vas zatvoriti u ostavu i vi nećete dobiti ni brendi ni cigarete, dok ne kažete sve što znate."

"Ali šta vi hoćete od mene?" prostenja. Video sam da je spreman da brizne u plač. "Šta ste se navrzli na mene?"

"Ko vas je zgrabio?"

"D-do-đavola!" prašišta od očajanja. "Ne želim o tome da govorim, možete li vi to razumeti? Video sam, da, video sam ko je to bio!" On se ponovo strese, lice mu se odista izobličilo. "Ni svome neprijatelju ne želim da vidi tako šta!... Ni vama, đavo vas odneo, ne bih poželeo tako šta! Presvisli biste od straha!"

Nije bio pri sebi.

"Dobro", rekoh i ustadoh. "Idemo."

"Kuda?"

"Da popijemo nešto", rekoh.

Izašli smo u hodnik. On se povodio i hvatao se za moj rukav. Interesovalo me je da vidim kako će reagovati kad ugleda izlepljene trake na Olafovim vratima, ali on ništa nije opazio, očigledno mu nije bilo do toga. Dovedoh ga u salu za bilijar, nađoh na prozorskoj dasci pola boce brendija koji je ostao od sinoć i pružih mu. On pohlepno zgrabi bocu i dugo je cevčio iz grlića.

"Gospode", reče promuklo, brišući se. "Ala prija!"

Posmatrao sam ga. Moglo se, naravno, pretpostaviti da se nagodio s ubicom, da je sve to smišljeno da se zamažu oči, tim pre što je doputovao zajedno s Olafom; moglo se čak pretpostaviti da je on ubica i da su ga saučesnici vezali da bi imao alibi, ali sam osećao da je to previše komplikovano da bi bilo istina. To jest, sa njime očigledno nije nešto u redu: nije on nikakav tuberkulozni bolesnik, niti zastupnik za prestupe maloletnika i ostalo je otvoreno pitanje zbog čega je dreždao na krovu... Meni najednom sinu! Ma šta da je radio na krovu, to je nekom smetalo, verovatno je iz nekog razloga smetalo da se dokrajči Olaf - i uklonili su ga. Sklonili su ga, a onaj ko ga je sklonio ulivao je Hinkusu zbog nečeg neizdrživi strah; dakle,

nije bio hotelski gost, jer nikog se u hotelu Hinkus, očigledno, nije bojao. Neka glupost je posredi... I tada se setih svih onih događaja s tušem, s lulom, s tajanstvenim ceduljama i setih se kako je zelen i uplašen bio Hinkus kad je po danu silazio s krova...

"Čujte, Hinkuse", rekoh blago. "Tog koji vas je zgrabio... da li ste videli i ranije, po danu?"

On me čudno pogleda i ponovo prinese bocu ustima.

"Tako znači", rekoh. "Pa, hajdemo. Zatvoriću vas u sobu. Bocu možete poneti sa sobom."

"A vi?" promuklo upita.

"Šta ja?"

"Otići ćete?"

"Naravno", rekoh.

"Čujte", reče. "Čujte, inspektore..." Šarao je očima, nije znao kako da nešto kaže. "Vi... Ja... Vi... vi navratite do mene, je l' u redu? Možda ću se setiti još nečeg... Ili, možda da pođem sa vama?" Preklinjuće me je posmatrao. "Neću pobeći i... ništa... kunem vam se..."

"Plašite se da ostanete sami u sobi?" upitah.

"Da", odgovori.

"Pa ja ću vas zatvoriti", rekoh. "I ključ ću poneti sa sobom."

Obuzet nekakvim očajanjem on odmahnu rukom. "To neće pomoći", promrmlja.

"De-de, Hinkuse", strogo rekoh. "Ponašajte se kao muškarac! Što ste se raspekmezili kao neka babetina?"

On ništa ne odgovori i samo nežno prigri bocu obema rukama. Odvedoh ga u sobu i, još jednom mu obećavši da ću navratiti, zaključah ga. Ključ odista izvadih i stavih u džep. Osećao sam da je Hinkus neiscrpni izvor i da se njime tek treba pozabaviti. Nisam otišao odmah. Postojao sam nekoliko minuta kraj vrata, prislonivši uho uz ključaonicu. Čulo se kako klokoće tečnost, zatim zaškripa krevet, zatim se razlegoše učestani isprekidani zvuci. Nisam se odmah dosetio šta je to, a zatim sam shvatio: Hinkus je plakao.

Ostavih ga nasamo sa savešću i krenuh kod di Barnstokra. Starac mi odmah otvori. Bio je strahovito uzbuđen. Čak mi ne ponudi da sednem. Soba je bila puna dima od cigare.

"Dragi inspektore!" odmah poče, izvodeći fantastične stvari sa cigarom koju je držao sa dva prsta u podignutoj ruci. "Moj poštovani

prijatelju! Osećam se krajnje neugodno, ali je doteralo cara do duvara. Moram vam priznati da sam unekoliko kriv..."

"Što ste ubili Olafa Andvaraforsa", smrknuto rekoh svaljujući se u fotelju.

On se trže i pljesnu rukama.

"Oh bože! Ne! Ja u životu nisam nikog ni prstom dotakao! Kel ide! Ne! Želim samo iskreno da priznam da sam regularno mistificirao prisutne u našem hotelu..." Prinese ruke uz grudi, zasipajući ogrtač pepelom od cigare. "Verujte mi, shvatite me valjano: to su bile samo šale! Ne bogzna kako ukusne i duhovite, ali potpuno nevine... To je kod mene profesionalno, obožavam atmosferu tajanstvenosti, misifikacije, sveopšte nedoumice... Nikakve zle namere u tome nije bilo, jamčim vam! Nikakve koristi..."

"Kakve šale, zapravo, vi imate na umu?" upitah neljubazno. Bio sam ljut i razočaran. Nisam očekivao da se time bavio di Barnstokr. O starcu sam imao najbolje mišljenje.

"P-pa... Sve su to malene dogodovštine povodom seni Poginulog Alpiniste. Kao papuče koje sam ukrao sebi i zavukao kod njega ispod kreveta... Šale s tušem... Kod vas sam malo mistifikovao, sećate se, pepeo iz lule?... I tome slično, ne sećam se svega..."

"Sto ste mi takođe vi zabrljali?" upitah.

"Sto?" Zbunjeno me pogleda, zatim se osvrte prema svom vlastitom stolu.

"Da, sto. Posuli su ga lepkom, nepopravljivo su pokvarili lepu stvar..."

"N-ne", uplašeno reče. "Lepkom... sto... Ne-ne, to nisam učinio ja, kunem vam se!" Ponovo prinese ruke grudima.

"Shvatite, inspektore, sve što sam činio bilo je potpuno nevino, nikome nisam naneo ni najmanju štetu... Čak mi se činilo da se to svima dopada, a naš dragi vlasnik me je tako divno podržavao..."

"Vlasnik i vi ste bili u dosluhu?"

"Ne, šta vam pada na um!" Zamaha rukama prema meni. "Hoću da kažem da je on... da se njemu to uglavnom dopadalo i sam je pomalo mistifikator, jeste li primetili? Kako govori, recimo, tako karakterističnim glasom i ono njegovo čuveno 'dopustite mi da se vratim u prošlost'..."

"Jasno mi je", rekoh. "A tragovi u hodnicima?"

Di Barnstokrovo lice postade usredsređeno i ozbiljno.

"Ne-ne", reče. "To nisam činio ja. Ali znam o čemu govorite. Video sam to jednom. To je bilo pre vašeg dolaska. Vlažni tragovi bosih nogu, polazili su od stepenišnog odmorišta i vodili, ma koliko da je to glupo, u sobu-muzej... I ta šala, naravno, nije moja..."

"Dobro", rekoh. "Ostavimo to. Još jedno pitanje. Cedulja koja vam je tobož poturena, da li je i to vaše maslo, kao što smatram?"

"Ni to nije moje", reče di Barnstokr dostojanstveno. "Predajući vam tu cedulju, ispričao sam голу istinu."

"Trenutak", rekoh. "Dakle, ovako se odigralo. Olaf je izašao, vi ste ostali da sedite. Neko je zakucacao na vrata, vi ste se odazvali, zatim ste pogledali i opazili na podu kraj vrata cedulju. Je li tako?"

"Tako je."

"Trenutak", ponovih. Osetih da mi se javlja nova misao. "Dozvolite, gospodine di Barnstokr, a zašto ste, zapravo, zaključili da je ova preteća poruka upućena upravo vama."

"Potpuno se slažem sa vama", reče di Barnstokr. "Odmah potom sam shvatio, pošto sam je pročitao, da bi cedulju, da je upućena meni, sigurno, proturili ispod mojih vrata. Ali tog trenutka sam, izgleda, reagovao nekako podsvesno... Jer je taj, koji je kucao, čuo moj glas, to jest znao je da sam ovde... Da li me shvatate? U svakom slučaju, kad se naš jadni Olaf vratio, odmah sam mu pokazao tu cedulju da bi se zajedno sprdali s njom..."

"Da", rekoh. "I šta je učinio Olaf? Smejao se?"

"N-ne, nije se smejao... Kod njega, eto, osećanje za humor... Sve u svemu, pročitao ju je, slegao ramenima i odmah smo nastavili igru. Ostao je potpuno miran, flegmatičan i više se nijednom nije setio ove cedulje... A ja sam, kao što znate, zaključio da je to nečija mistifikacija i, iskreno govoreći, mislim to i sada... Zaboga, u uskom krugu gostiju, kod ljudi koji žele da prekrate vreme, uvek će se naći čovek..."

"Znam", rekoh.

"Pretpostavljate da je ta cedulja odista..."

"Sve može da bude", odvratih. Čutali smo neko vreme. "A sada ispričajte šta ste radili od tog trenutka kada su Mozesi otišli da spavaju."

"Molim", reče di Barnstokr. "Očekivao sam to pitanje i specijalno sam oživeo u sećanju ceo redosled svojih postupaka. Ovako je bilo. Kada

su se svi razišli, a bilo je to oko pola deset, izvesno vreme sam..."

"Trenutak samo", prekidoh ga. "To je bilo u pola deset, kažete?"

"Da, otprilike."

"Dobro. Tada mi recite najpre ovo. Ne možete li se prisetiti ko se nalazio u trpezariji između pola devet i pola deset?"

Di Barnstokr obuhvati čelo dugim belim prstima.

"M-m-m... to će biti teže. Sav sam se predao igri... Pa, naravno, Mozes, vlasnik... S vremena na vreme karte je uzimala gospođa Mozes... To je za našim stočićem. Brin i Olaf su plesali, a zatim... ne, pardon, pre toga... plesali su gospođa Mozes i Brin... Ali shvatite, dragi moj inspektore, apsolutno nisam kadar da utvrdim kad je to bilo - u pola devet, u devet... Oh! Sat je otkucao devet i ja sam, sećam se, obuhvatio pogledom salu i pomislio kako je ovde malo ljudi ostalo. Svirala je muzika i dvorana je bila prazna, samo su plesali Brin i Olaf... Eto, to je, po svoj prilici, jedini jasan utisak koji mi je ostao u svesti", završi sa žaljenjem.

"Tako", rekoh. "A da li su vlasnik i gospodin Mozes bar jednom ustali od stola?"

"Ne", reče odlučno. "Obojica su bili neobično strastveni igrači."

"To jest, u devet sati u sali su bila samo tri kartaša, Brin i Olaf?"

"Baš tako. Toga se sećam potpuno jasno."

"Dobro", rekoh. "Da se sad vratimo na vas. Dakle, pošto su se svi razišli, vi ste posedeli još izvesno vreme za kartaškim stočićem, izvodeći trikove s kartama."

"Izvodeći trikove? A, potpuno je moguće. Ponekad, dok razmišljam, dajem punu slobodu svojim prstima, to se zbiva nesvesno. Da. Zatim sam odlučio da zapalim cigaru i krenuo ovamo, u svoju sobu. Popušio sam cigaru, seo u ovu fotelju i, iskreno da kažem, zadremao. Kao da me je probudio nekakav potres - namah sam se setio da sam u deset sati obećao revanš jadnom Olafu. Pogledao sam na sat. Tačnog vremena se ne sećam, ali je bilo nešto posle deset i s olakšanjem sam zaključio da ne kasnim mnogo. Na brzu ruku sam se doterao pred ogledalom, uzeo svežanj novčanica, cigare i izašao u hodnik. U hodniku, inspektore, nije bilo nikog, toga se sećam. Zakucao sam Olafu na vrata - niko se nije odazvao. Pokucao sam po drugi put, ponovo bez ikakvog uspeha. Shvatio sam da je gospodin Olaf zaboravio na revanš i da je zauzet nečim

interesantnijim. Ali kad je reč o ovakvim stvarima, veoma sam pedantan. Napisao sam cedulju koja vam je poznata i zakačio sam je patentom na vrata. Zatim sam opušteno čekao do jedanaest, čitajući evo ovu knjigu i u jedanaest sam legao da spavam. A zanimljivo je još i ovo, inspektore. Nešto pre toga kad ste vi i vlasnik počeli da dižete graju i da lupate u hodniku, probudilo me je kucanje na moja vrata. Otvorio sam, ali nije bilo nikog. Ponovo sam legao i više nisam mogao da zaspim."

"Aha", rekoh. "Razumljivo. Dakle, od tog trenutka kad ste priboli cedulju do jedanaest sati kad ste legli da spavate nije se dogodilo ništa bitno... nije bilo nikakve buke, kretanja?"

"Ne", odgovori di Barnstokr. "Ničeg."

"A gde ste vi bili? Ovde ili u spavaćoj sobi?"

"Ovde, sedeo sam u ovoj fotelji."

"Aha", rekoh. "I poslednje pitanje. Juče do ručka vi niste razgovarali sa Hinkusom?"

"Sa Hinkusom?... Ah, to je onaj mali, kukavni... Čekajte, dragi moj prijatelju... Da, naravno. Mi smo svi skupa stajali kraj tuša, sećate se? Gospodin Hinkus je bio ljut zbog čekanja i ja sam ga umirio nekakvim malim trikom... Ah da, lizalice! Prosto je bilo smešno koliko se on tada zapanjio. Obožavam takve mistifikacije."

"A posle toga vi s njim niste razgovarali?"

Di Barnstokr zamišljeno napući usne kao kokošija trtica.

"Nisam", reče. "Koliko se sećam, nisam."

"I niste se peli na krov?"

"Na krov? Nisam. Ne-ne. Na krov se nisam peo."

Ustadoh.

"Hvala vam, gospodine di Barnstokr. Pomogli ste istrazi. Verujem da shvatate koliko bi neumesne bile sada nove mistifikacije." (On ćutke zamaha prema meni rukama.) "Pa, dobro. Od srca vam savetujem da uzmete tabletu za spavanje i da legnete. Po mom mišljenju, to je najbolje što možete sada učiniti."

"Pokušaću", spremno reče di Barnstokr. Zaželeh mu laku noć i izađoh. Krenuh da probudim čedo, ali tada opazih kako se na kraju hodnika brzo i nečujno zalupiše odškrinuta vrata Simonove sobe. Ne časeći časa, skrenuh tamo.

Uđoh, ne zakucavši, i odmah shvatih da sam ispravno postupio.

Kroz otvorena vrata spavaće sobe video sam kako veliki fizičar, skačući na jednoj nozi, svlači pantalone. To je bilo utoliko gluplje što je u obema sobama gorela svetlost.

"I ne pokušavajte, Simone", rekoh osorno. "Ipak nećete uspeti da odvežete mašnu."

Simone nemoćno klonu na krevet. Vilica mu je podrhtavala, iskolačio je oči. Uđoh u spavaću sobu i stadoh pred njega, gurnuh ruke u džepove. Čitali smo neko vreme. Nisam više rekao ni reči, samo sam ga posmatrao, dozvoljavajući mu da shvati da je nadrljao. A on je pod mojim pogledom bio sve utučeniji, glava mu je sve dublje upadala u ramena, kukast snužden nos postajao je sve snuždeniji. Najzad ne izdrža.

"Govoriću samo u prisustvu svog advokata", izjavi drhtavim glasom.

"Prođite se, Simone", rekoh sa odvratnošću. "A uz to ste fizičar. Šta će vam advokat?"

On me uhvati za skut sakoa i, gledajući me u oči s poštovanjem, prožišta:

"Mislite što hoćete, Peter, ali vam se kunem: ja je nisam ubio."

Od iznenađenja samo što se ne sruših. Napipah iza sebe stolicu i sedoh.

"Razmislite i sami, zašto bih to učinio?" plaho nastavi Simone.

"Morali bi da postoje motivi... Niko ne ubija tek tako... Naravno, postoje sadisti, ali oni su ludaci... Tim pre takva bestijalnost, takav košmar... Kunem vam se! Bila je već potpuno hladna kad sam je zagrlio!"

Nekoliko trenutaka sam držao zatvorene oči. Tako dakle. U kući je bio još jedan leš. Ovog puta - žena.

"Vi odlično znate", grozničavo je mrmljao Simone, "zločin se ne vrši tek onako. Istina, Andre Žid je pisao... Ali to je sve onako, igra intelekta... Potreban je motiv... Vi me znate, Peter! Pogledajte me: zar ličim na ubicu?"

"Prestanite!" rekoh. "Ućutite za časak. Dobro promislite i ispričajte sve po redu."

Nije se premišljao.

"Molim", reče spremno. "Ali mi morate verovati, Peter. Sve što ću reći, sušta je istina, i samo istina. Ovako je bilo. Još za vreme onog prokletog bala... Pa ona mi je i ranije stavljala do znanja, samo se

nisam odlučivao... A tog puta ste me naljoskali brendijem i odlučio sam se. Zašto i ne bih? Ta to nije zločin, zar ne? Pa-a, oko jedanaest sati, kad su se svi primirili, izašao sam i polako sišao u prizemlje. Vi i vlasnik ste blebetali neke gluposti u salonu s kaminom, nešto o prirodopisu, obične besmislice... Polako sam prošao pokraj salona sa kaminom, bio sam u čarapama, prikrao sam se do njene sobe. Kod starog nije gorela svetlost, kod nje isto tako. Njena vrata, kao što sam i očekivao, nisu bila zaključana, to mi je odmah ulilo samopouzdanje. Bilo je tamno, mrkli mrak, ali sam razaznao njenu siluetu. Sedela je na otomanu pravo naspram vrata. Tiho je pozvah, nije odgovorila. Tada, jasno vam je, sedoh kraj nje i jasno vam je, zagrlih je... Br-r-r-r!... Čak nisam uspeo ni da je poljubim! Bila je apsolutno mrtva. Led! Skamenjena, kao drvo! I ona iskeženost... Ne sećam se kako sam izleteo otuda. Po mom mišljenju, sav sam nameštaj tamo polomio... Kunem vam se, Peter, verujte čestitom čoveku, kad sam je dodirnuo bila je već posve mrtva, hladna i ukočena... I zatim, ja nisam zver..."

"Obucite pantalone", rekoh s tihim očajanjem. "Uredite se i pođite za mnom."

"Kuda?" upita prestravljeno.

"U zatvor!" izdrah se. "U samicu. U kulu za mučenje, idiote!"

"Odmah", reče. "Ovog časa. Prosto vas nisam razumeo, Peter."

Sidošmo u hol gde nas susrete vlasnikov upitni pogled. Vlasnik je sedeo za stočićem sa časopisima, stavivši ispred sebe tešku vinčesterku. Dadoh mu znak da ostane gde je i skrenuh u hodnik u polovinu Mozesovih. Lelj, koji je ležao na pragu neznančeve sobe, progundā nešto neljubazno. Simone je sitno koračao za mnom, grčevito uzdišući s vremena na vreme.

Odlučno gurnuh vrata od sobe gospođe Mozes i prenerazih se. U sobi je gorela ružičasta toršel lampa, a na otomanu pravo naspram vrata u pozi madam Rekamije ležala je u svilenoj pižami zanosna gospođa Mozes i čitala knjigu. Ugledavši me, iznenađeno podiže obrve, ali se, ipak, odmah umiljato osmehnu. Simone iza mojih leđa ispusti neki čudan zvuk, poput "a-ap!."

"Izvinite, molim vas", jedva pokrećući jezik progovorih i što je moguće hitrije zatvorih vrata. Zatim se okrenuh prema Simonu i polagano ga, sa uživanjem, uhvatih za mašnu.

"Kunem se!" samo usnama reče Simone. Samo što se ne onesvesti. Pustih ga.

"Pogrešili ste, Simone", rekoh hladno. "Vratićemo se u vašu sobu." Kao što smo došli, tako krenusmo nazad. Ipak, putem se predomislih i povedoh ga u svoju sobu. Najedanput mi pade na um da moja soba nije zaključana, a da se kod mene nalazi korpus delikti. Baš dobro, valjalo bi pokazati ovaj stvarni dokaz velikom fizičaru.

Ušavši, Simone se svali u moju fotelju, za časak zakloni lice rukama, a zatim poče da se udara pesnicama po glavi, kao šimpanzo koji se raduje.

"Spasen sam!" mrmljao je s idiotskim osmehom. "Ura! Ponovo sam živ! Ne krijem se, ne sklanjam se! Ura!..."

Zatim stavi ruke na ivicu stola, upre u mene začuđene oči i reče šapatom:

"Ali ona je bila mrtva, Peter! Kunem vam se. Bila je ubijena, i ne samo..."

"Trućanje", rekoh hladno. "Bili ste pijani ko ćuskija."

"Ne-ne", usprotivi se Simone, vrteći glavom. "Bio sam pijan, to je istina, ali tu nisu čista posla, tu nešto ne odgovara... Pre će biti da je to bio košmar, bunilo. Možda sam malko onako skrenuo, Peter?"

"Možda", složih se.

"Ne znam, prosto ne znam... Oka nisam sklopio sve to vreme, čas sam se svlačio, čas oblačio... hteo sam čak da bežim... pogotovu kad sam čuo kako vi tamo hodate i razgovarate prigušenim glasovima..."

"Gde ste se nalazili u to vreme?"

"Nalazio sam se... U koje, zapravo, vreme?"

"Dok smo razgovarali prigušenim glasovima."

"U svojoj sobi. Nisam izlazio iz sobe."

"U kojoj ste se prostoriji vaše hotelske sobe zapravo nalazili?"

"Čas u jednoj, čas u drugoj... Iskreno govoreći, dok ste ispitivali Olafa, pokušavao sam da prisluškujem i bio sam u spavaćoj sobi..." Iznenada ponovo izbeči oči. "Čekajte", reče. "Ako je ona živa... čemu onda sve ovo muvanje? Šta se dogodilo? Da se nije neko razboleo?"

"Odgovarajte na moja pitanja", rekoh. "Šta ste radili posle mog odlaska iz sale za bilijar?"

Izvesno vreme je ćutao, posmatrajući me začuđenim očima i grizući

donju usnu.

"Jasno mi je", reče najzad. "Dakle, ipak se nešto dogodilo. Pa dobro... Šta sam radio posle vašeg odlaska? Igrao sam sam bilijar i krenuo u svoju sobu. Bilo je već oko deset, a ja sam predvideo svoj poduhvat za jedanaest, trebalo se urediti, osvežiti, obrijati, to je sve... Time sam se bavio skoro do pola jedanaest. A zatim sam čekao, gledao u sat, gledao kroz prozor... Ostalo znate... Eto..."

"Vratili ste se u sobu oko deset. U koliko tačno? Spremali ste se za ljubavni sastanak i sigurno ste često gledali na sat."

Simone tiho zviznu.

"Oho!" reče. "Izgleda da je ovo istraga po svim pravilima. Mogli biste mi, ipak, reći šta se dogodilo?"

"Ubijen je Olaf", reko.

"Kako ubijen? Vi tek što ste bili u njegovoj sobi... Lično sam čuo kako ste sa njim tamo razgovarali..."

"Nisam razgovarao sa njim", reko. "Olaf je mrtav. Zato se potrudite da se što tačnije setite svega o čemu vas pitam. Kad ste se vratili u svoju sobu?"

Simone obrisa znojem orošeno čelo. Lice mu osenči tuga.

"Kakvo bezumlje", promrmlja. "Delirijum... Najpre ovo, sada ono..."

Pribegoh starom oprobanoj metodi. Uporno gledajući Simonea reko:

"Prestanite da okolišite. Odgovarajte na moja pitanja."

Simone u trenu oseti da je osumnjičen i sve njegove emocije odmah nestadoše. Prestao je da misli na gospođu Mozes. Prestao je da misli na jadnog Olafa. Sada je mislio samo na sebe.

"Šta želite time da kažete?" promrmlja. "Šta to znači 'prestanite da okolišite'?"

"To znači da čekam odgovor", reko. "Kada ste se, tačno, vratili u svoju sobu?"

Simone preterano uvređeno sleže ramenima.

"Molim", reče. "Smešno je, naravno, i glupo, ali... neka. Molim. Iz sale za bilijar sam izašao u deset do deset. Tačno plus-minus jedan minut. Pogledao sam na sat i shvatio da mi je vreme. Bilo je deset do deset."

"Šta ste uradili kad ste ušli u sobu?"

"Molim. Otišao sam u spavaću sobu da se svučem..." Iznenada

zastade. "A znate, Peter... Shvatam šta vam je potrebno. U to vreme Olaf je još bio živ. Uostalom, odakle ja mogu da znam, možda to više nije bio Olaf."

"Pričajte redom", naredih.

"Pa tu nema šta da se priča redom... Iza zida spavaće sobe su pomerali nameštaj. Glasova se ne sećam. Nisu se čuli glasovi. Ali su tamo nešto pomerali. Sećam se, isplazio sam se zidu i pomislio: eto, plavokosa bitango, ti ćeš da pajkiš, a ja ću otići kod moje Olge... Ili nešto u tom duhu. To je bilo, dakle, oko pet do deset. Plus-minus tri minuta."

"Dobro. Dalje."

"Dalje... Dalje sam otišao u toalet. Brižljivo sam se obrijao električnom mašinicom. Brižljivo sam se oprao do pojasa. Brižljivo sam se izbrisao frotirom..." U glasu potištenog spadala bilo je sve više zajedljivosti. Uostalom, on je odmah osetio da takav ton nije umestan i trgao se. "Kratko rečeno, sledeći put sam pogledao na sat kad sam izašao iz toaleta. Bilo je oko pola jedanaest. Bez dva-tri minuta."

"Ostali ste u spavaćoj sobi?"

"Da, oblačio sam se u spavaćoj sobi. Ali više ništa nisam čuo. A ako sam i čuo nisam obratio pažnju. Pošto sam se obukao otišao sam u gostinsku sobu i čekao. I pod zakletvom tvrdim da posle sedeljke Olafa očima nisam video."

"Vi ste već tvrdili pod zakletvom da je gospođa Mozes mrtva", primetih.

"Pa, to ja ne znam... To ja ne shvatam. Uveravam vas, Peter..."

"Verujem vam", rekoh. "Sada recite kad ste poslednji put razgovarali sa Hinkusom?"

"Hm... Pa ja, bogme, nisam uopšte nikada razgovarao sa njim. Nijednom. Ne mogu zamisliti o čemu bih mogao s njim da razgovaram."

"A kad ste ga poslednji put videli?"

Simone zažmiri, prisećajući se.

"Pored tuša?" reče s upitnom intonacijom. "Ma ne, šta govorim! On je ručao zajedno sa svima, vi ste ga tada doveli sa krova. A zatim... negde je ispario, šta li... A šta se s njim dogodilo?"

"Ništa naročito", nehajno rekoh. "Još jedno pitanje. Ko je, po vašem

mišljenju, izvodio one ujdurme s tušem, sa nestalim papučama..."

"Razumem", reče Simone. "Po mom mišljenju, to je započeo di Barnstokr, a podržavali su ga svi kojima je bilo do šale. Vlasnik na prvom mestu."

"A vi?"

"I ja. Ja sam provirivao kroz prozor gospođe Mozes. Obožavam takve šale..." On zarza svojim grozomornim smehom, ali se trže i žurno napravi ozbiljno lice.

"I više ništa?" upitah.

"Pa, kako ništa? Zvao sam telefonom Kajsu iz praznih soba, i organizovao 'posete davljenika'..."

"Naime?"

"Naime, trčao sam po hodnicima bos, s mokrim nogama: zatim sam se spremao da napravim omanju avet, ali se nisam nakanio."

"Imali ste sreće", hladno rekoh. "A Mozesov sat, je li vaše delo?"

"Kakav Mozesov sat? Onaj zlatni? Starinski, džepni, kao lukac."

Došlo mi da ga udarim.

"Da", rekoh. "Starinski, džepni, kao lukac. Vi ste ga maznuli?"

"Šta vi mislite da sam ja?" planu Simone. "Na šta vam ja ličim, na džeparoša?"

"Ne-ne, ne smatram vas džeparošem", rekoh, savlađujući se. "Vi ste ga ukrali šale radi. Organizovali ste 'posetu Bagdadskog Lopova'."

"Čujte, Peter", reče Simone veoma ozbiljno. "Pretpostavljam da se sa tim satom isto tako nešto dogodilo. Ali znajte, ja ga nisam ni dotakao. Ali sam ga video. A i svi su ga, sigurno, videli. Pozamašan starinski sat. Mozes ga je jednom prilikom pred svima ispustio u svoju čašu..."

"Dobro", rekoh. "Prođimo se toga. Sad imam jedno pitanje za vas kao stručnjaka." Stavih ispred njega Olafov kofer i odgurnuh poklopac. "Šta ovo može biti, šta vi mislite?"

Simone brzo osmotri spravu, oprezno je izvadi iz kofera i, zviždućući kroz zube poče da je razgleda sa svih strana. Potom je odmeri rukama i isto tako oprezno stavi nazad u kofer.

"Nije moja struka. Sudeći po tome kako je to kompaktno i valjano napravljeno, to je ili nešto vojno, ili kosmičko. Ne znam. Čak ne mogu ni da naslutim. Gde ste to našli. Kod Olafa?"

"Da", rekoh.

"Zamisli, molim te!" promrmlja. "Kod tog zvekana... Uostalom, pardon. Kog će đavola ovde vernijeri? Pa to su, verovatno, priključci? Veoma čudan agregat..." Pogleda me. "Ako hoćete, Peter, ja mogu ovde da pritisnem dirke i da okrenem točkić i vijkove. Volim da rizikujem. Ali imajte na umu, ovo je veoma opasan posao."

"Ne treba", rekoh. "Dajte ovamo." Zatvorih kofer.

"Ispravno", složi se Simone, zavalivši se u fotelji. "To treba dati ekspertima. Ja čak znam kome... Uostalom... Zašto se vi bavite svim tim? Vi ste entuzijast svog posla? Zašto ne pozovete stručnjake?"

Kratko mu objasnih o lavini.

"Sve lepše od lepšeg", setno reče. "Mogu li da idem?"

"Da", rekoh. "I budite u svojoj sobi. Najbolje da legnete."

On ode. Uzeh kofer i potražih gde ga mogu sakriti. Nisam imao gde da ga sakrijem. Vojna ili kosmička, pomislih. Samo mi je to nedostajalo. Političko ubistvo, špijunaža, diverzija... Fuj, gluposti! Da su ga ubili zbog ovog kofera, odneli bi kofer... gde da ga stavim? Tada se setih vlasnikovog sefa i, uzevši kofer ispod miške, za svaki slučaj siđoh dole.

Vlasnik se smestio za stočićem sa papirima i računarom. Vinčesterka mu je bila nadohvat ruke - naslonjena kraj njega uz zid.

"Šta ima novo?" upitah.

Ustade i pođe mi u susret.

"Pa ničeg osobito dobrog", odgovori sa licem svesnim krivice.

"Morao sam objasniti Mozesu šta se dogodilo."

"Zbog čega?"

"Pomamno je pohrlio kod vas na sprat, siktao je da nikom neće dopustiti da usred noći upada kod njegove žene. Prosto nisam znao kako da ga zadržim i objasnio sam mu šta je posredi. Smatrao sam da će tako biti manje vike."

"Niste dobro postupili", rekoh. "Ali ja sam kriv. A šta je on rekao na to?"

"Pa ništa. Izbečio je na mene svoje očurde, počutao pola minuta, otpio iz čaše, a zatim počeo da se dere - koga sam ja naselio na njegovoj teritoriji, i kako sam se usudio... Jedva sam ga se otarasio."

"Dobro", rekoh. "Znate, Alek. Dajte mi ključ od vašeg sefa, sklonite ovaj kofer, a ključ ću, izvinjavam se, zadržati. Drugo, moram saslušati Kajsu. Dovedite je u vašu kancelariju. A treće, pije mi se

kafa."

"Hajdemo", reče vlasnik hotela.

9.

Popio sam lonče kafe i saslušao Kajsu. Kafa je bila izvrsna. Ali od Kajse nisam doznao gotovo ništa. Prvo, ona je neprestano tonula u san na stolici, a kad bih je budio odmah je pitala: "Šta se događa?" Drugo, ona, čini se, uopšte nije bila u stanju da govori o Olafu. Svaki put kad bih izgovorio to ime, oblivala ju je rumen, počinjala je da se kikoće, da žustro miče ramenima i da se zaklanja dlanom. Stekao sam utisak da je Olafu pošlo za rukom da je prevrne i da se to zbilo gotovo odmah posle ručka kad je Kajsa odnela posuđe dole i prala. "A ogrlicu su mi uzeli", pričala je Kajsa, kikoćući se. "Suvenir, vele, za uspomenu naime. Spadala su oni..." Nije bilo druge, poslao je da spava, a sam izađoh u hol i pozabavih se vlasnikom hotela.

"Šta vi o svemu ovom mislite, Alek", upitah.

On kao da je jedva čekao, odmače računar i ispravi snažna ramena koja zapucketaše.

"Mislim, Peter, da ću u najskorije vreme morati da dam hotelu drugo ime."

"Kakvo?" upitah. "A kako će to ime biti?"

"Još ne znam", odgovori vlasnik. "I to me malo zabrinjava. Kroz nekoliko dana u mojoj dolini će vrveti od reportera, i dotle moram biti načisto. Naravno, mnogo će zavisiti od toga do kakvih će zaključaka doći zvanična istraga, ali štampa ne može da se ogлуši o privatno mišljenje vlasnika..."

"A vlasnik već ima privatno mišljenje?" iznenadih se.

"Pa, možda nije sasvim ispravno nazivati to mišljenjem... Ali, u svakom slučaju, imam izvesno predosećanje koje vi, rekao bih, za sada nemate. Ali će ono doći, Peter. Ono će se obavezno pojaviti i kod vas, kada dublje uđete u ovu stvar. Ja i vi smo formirani na različite načine. Ja sam ipak mehaničar-samouk, zato se kod mene predosećanja javljaju umesto zaključaka. A vi ste policijski inspektor. Kod vas se predosećanja javljaju na osnovu zaključaka, kad vas zaključci ne zadovoljavaju. Kad vas obeshrabruju. Tako je to, Peter... A sad postavite vaša pitanja."

Neočekivano za sebe - već sam izgubio nadu i posustao - ispričah

mu o Hinkusu. Slušao je klimajući ćelavom glavom.

"Da", reče kad završih. "Eto vidite i Hinkus..."

Procedivši ovu tajanstvenu opasku, on detaljno i bez ikakvog prisiljavanja ispriča šta je radio posle kartanja. Međutim, znao je veoma malo. Olafa je poslednji put video približno onda kad i ja. U pola deset sišao je u prizemlje zajedno sa Mozesima, nahranio je Lelja, pustio ga da prošeta, izbrusio Kajsu zbog sporosti, a onda sam se pojavio ja. Palo mi je na um da posedimo kraj kamina sa vrućim portoom. Naredio je Kajsi da ga pripremi i krenuo u trpezariju da tamo isključi muziku i svetlost.

"...Naravno, mogao sam tad da navratim do Olafa i da mu zavrnem vrat, mada nisam uveren da bi mi Olaf dopustio da to uradim. Ali to nisam ni pokušavao, već sam jednostavno krenuo dole i pogasio svetlost u holu. Koliko se sećam sve je bilo u redu. Sva vrata na gornjem spratu bila su zatvorena i bila je tišina. Vratio sam se u bife, sipao porto u čaše, i tog časa sručila se lavina. Ako se sećate doneo sam vam porto, a sam sam pomislio: otići ću i pozvati telefonom Mir. Već tada se kod mene pojavio osećaj da nam se loše piše. Pozvao sam telefonom, vratio se u salon sa kaminom i više se nismo razdvajali."

Posmatrao sam ga kroz poluspuštene kapke. Da, on je bio veoma jak čovek. I verovatno bi imao dovoljno snage da zavrne Olafu vrat, osobito ako su Olafa prethodno otrovali. I on, vlasnik hotela, više nego bilo ko drugi imao je mogućnosti da otruje svakog od nas. Šta više, mogao je imati rezervni ključ od Olafove sobe. Treći ključ... Sve je to mogao. Ali ponešto nije mogao. Nije mogao izaći iz sobe kroz vrata i zaključati ih iznutra. Nije mogao iskočiti kroz prozor, ne ostavivši tragove na prozorskoj dasci, ne ostavivši tragove na opšivnici i ne ostavivši tragove - veoma duboke i jasno uočljive tragove - dole ispod prozora... Uostalom, to niko ne bi mogao uraditi. Preostajalo je da se pretpostavi da postoji potajni prolaz koji vodi iz Olafove sobe u sobu u kojoj je sada smešten jednoruki. Ali tada zločin postaje do u tančine komplikovan, to bi značilo da su ga isplanirali odavno i iz potpuno nepoznatih razloga... I k vragu, ja sam svojim ušima čuo kako je on, pošto je isključio muziku sišao niz stepenice i korio Lelja. Minut posle toga sručila se lavina, a zatim...

"Dopustite mi da ispoljim radoznalost", reče vlasnik, "zašto ste vi i

Simone odlazili kod gospođe Mozes?"

"Eh, gluposti", rekoh. "Veliki fizičar je popio više nego što treba i pričinilo mu se đavo će ga znati šta..."

"Nećete mi reći šta zapravo?"

"Ma budalaština!" rekoh jetko, pokušavajući da pratim zanimljivu misao koja mi je proletela kroz svest nekoliko časaka pre toga. "Prekinuli ste mi tok misli, Alek. Ali dobro, setiću se kasnije... Sada u vezi sa Hinkusom. Pokušajte da se setite ko je izlišao iz trpezarije između pola devet i devet."

"Naravno, mogu pokušati", predusretljivo reče vlasnik, "ali vi ste mi samo skrenuli pažnju na činjenicu da je Hinkusa smrtno uplašilo to, da tako kažem, biće, koje ga je vezalo."

Upih se pogledom u njega. "Pa, šta vi o tome mislite?"

"A vi?" upita. "Na vašem mestu ja bih o tome valjano razmislio."

"Da se vi to ne šalite?" rekoh ljutito. "Ne mogu se sada baviti mistikom, fantastikom i drugom filozofijom. Jednostavno sam sklon da verujem da je Hinkus to..." Kucnuh se po temenu. "Ne mogu da zamislim da se u hotelu može kriti neko koga ne znamo."

"Pa, dobro, dobro", složi se vlasnik pomirljivo. "Nećemo se raspravljati oko toga. Dakle, ko je izišao iz dvorane između pola devet i devet? Prvo, Kajsa. Ona je dolazila i odlazila. Drugo, Olaf. On je isto tako dolazio i odlazio. Treće, dete di Barnstokra... Uostalom, ne. Dete je nestalo kasnije, zajedno sa Olafom..."

"Kad je to bilo?" brzo upitah.

"Vremena se tačno, naravno, ne sećam, ali se dobro sećam da smo mi tada igrali i nastavili da igramo još izvesno vreme posle njihovog odlaska."

"To je veoma interesantno", rekoh. "Ali o tome posle. Da. Ko je još izlazio?"

"Pa, zapravo, ostaje samo gospođa Mozes... Hm..." On se jako počeha noktima po pozamašnom obrazu. "Ne", reče odlučno. "Ne sećam se. Ja sam kao domaćin mahom vodio računa o gostima i zato se, kao što vidite, ponečeg sećam prilično dobro. Ali znate, u jednom trenutku karte su me đavolski služile. Ali to nije dugo trajalo, svega dve-tri ture, ali šta je bilo kad mi je sreća išla na ruku..." Vlasnik raširi ruke. "Dobro se sećam da je gospođa Mozes plesala sa detetom, i dobro se sećam da nam se zatim pridružila i čak igrala

karte. Ali da li je izlazila... Ne, nisam video. Na žalost."

"Ne mari, hvala i na ovom", rekoh rasejano. Već sam razmišljao o nečem drugom. "A dete je, dakle, otišlo sa Olafom, i više se nisu vraćali, je li tako?"

"Tako je."

"I to je bilo pre pola deset, kada ste prestali da igrate karte."

"Upravo tako."

"Hvala", rekoh i ustadoh. "Idem. Da, još jedno pitanje. Da li ste videli Hinkusa posle ručka?"

"Posle ručka? Ne."

"Ah da, vi ste igrali karte... A pre ručka?"

"Pre ručka sam ga video nekoliko puta. Video sam ga ujutru kada je doručkovao, zatim napolju kada smo se svi zabavljali i veselili... Zatim je on iz moje kancelarije slao telegram u Mir, zatim... Da! Zatim me je pitao kako se ide na krov, i rekao da će se sunčati... I to je sve, čini mi se. Ne, još jedared sam ga video u toku dana u bifeu, provodio se s bocom brendija. Više ga po danu nisam video."

Tada mi se učini da sam uhvatio misao koja mi je pobegla.

"Čujte, Alek, potpuno sam zaboravio", rekoh. "Kako se Olaf prijavio kod vas?"

"Da vam donesem knjigu?" upita vlasnik. "Ili da kažem?"

"Kažite."

"Olaf Andvarafors, državni službenik, na odmoru deset dana, sam."

Ne, to nije bila ta misao.

"Hvala, Alek", rekoh i ponovo sedoh. "Sada se pozabavite svojim poslovima, a ja ću sedeti i razmišljati."

Obuhvatih glavu rukama i počeh da razmišljam. Šta imam? Malo, neobično malo. Saznao sam da je Olaf otišao iz trpezarije između devet i pola deset i da se više u dvoranu nije vraćao. A sada ovo. Pokazalo se da je zajedno s Olafom otišlo i ono dete. Prema tome, koliko se može za sada zaključiti, čedo je poslednji čovek koji je video Olafa živog. Ako se ne računa ubica, naravno. I ako se računa da svi saslušani govore istinu. Dakle, Olaf je ubijen negde između deset i odmah posle ponoći. Nije loše - intervalčić. Uostalom, Simone tvrdi da se navodno u pet do deset u Olafovoj sobi čulo nekakvo komešanje, a oko jedanaest i deset niko se u sobi nije odazvao kad je di Barnstokr kucao. Ali to još ništa ne znači, Olaf je

mogao u to vreme izaći. Od srdžbe cimnuh sebe za kosu. Olafa uopšte nisu morali ubiti u sobi... Ne, rano je, rano da izvodim zaključke. Preostaje mi još Brin u vezi s Olafom i gospođa Mozes u vezi sa Hinkusom... Ali šta mi ona može reći? Eto, izašla je na krov, eto, videla je Hinkusa... Trenutak, a zbog čega je ona odlazila na krov? Sama, bez muža, u dekoltiranoj haljini... Dobro. Pitanje je: od koga da počnem? Pošto je ubijen Olaf, a ne Hinkus, i pošto je gospođa Mozes sigurno saznala za ubistvo od supruga, počecemo od čeda. Bunovni ljudi ponekad govore interesantne stvari. Uzgred ću možda uspeti da odredim kojeg je ono pola, pomislih ustajući.

Morao sam snažno da lupam na vrata čedove sobe. Zatim iza vrata zašljapkaše bose noge i ljutito piskutavi glas zapita: kog matraka tražite?

"Otvorite, Brin, to sam ja, Glepski", rekoh.

Usledi kratko ćutanje. Zatim glas uplašeno upita:

"Jeste li sišli s uma? Tri sata je po ponoći!"

"Otvorite, kad vam kažem", podviknuh joj.

"O čemu je reč?"

"Vašem stricu je loše", rekoh nasumice.

"Tako?... Pričekaite, samo da obučem pantalone..."

Šljapkanje bosih nogu se udalji. Čekao sam. Zatim se ključ u ključaonici okrenu, vrata se širom otvoriše, i čedo kroči preko praga.

"Ne hitajte toliko", rekoh, pridržavajući ga za rame. "Dela da svratimo u sobu..."

Čedo se očigledno još nije sasvim rasanilo i zato ne pokaza neku posebnu hirovitost. Ono se pomirljivo vrati u sobu i sede na ispreturan krevet. Ja sedoh u fotelju naspram njega. Nekoliko časaka čedo me je posmatralo kroz svoje velike crne naočare i namah njegove jedre ružičaste usne zadrhtaše.

"Toliko mu je loše?" šapatom upita. "Nemojte ćutati, recite najzad nešto!"

S izvesnim čuđenjem sam bio primoran da priznam da ovo neobuzdano biće, očigledno, voli svoga strica i strepi za njega. Izvadih cigaretu i rekoh, pripaljujući:

"Ne, vaš stric je živ i zdrav. Razgovaraćemo o nečem drugom."

"Ali vi ste rekli..."

"Ništa ja nisam rekao, vi ste to sanjali. Čujte: brzo i smesta recite.

Kad ste se rastali sa Olafom? Dela, hitro!"

"S kojim Olafom? Šta hoćete od mene?"

"Kad ste vi poslednji put videli Olafa?"

Čedo zavrte glavom.

"Ništa ne shvatam. Kakve tu veze ima Olaf? Šta je sa stricom?"

"Stric spava. Stric je živ i zdrav. Kada ste i gde ste poslednji put videli Olafa?"

"Ma šta ste zapucali jedno te isto?" uzruja se čedo. Postepeno je dolazilo k sebi. "I zašto ste uopšte upali kod mene usred noći?"

"Ja vas pitam..."

"Briga mene za vas! Gubite se odavde, inače ću pozvati strica! Pajkančino prokleta!"

"Vi ste plesali sa Olafom, a zatim ste otišli. Kuda? Zbog čega?"

"A šta se to vas tiče? Ljubomorni ste na verenicu?"

"Prestanite da lupate, gaduro!" izdrah se. "Olaf je ubijen! Znam da si ti poslednja koja ga je videla živog! Kad je to bilo? Gde? Hitro! Dela?"

Zacelo sam bio strašan. Čedo ustuknu i, kao da se brani, ispruži najzad ruke sa podignutim dlanovima.

"Ne!" prošapta ono. "Jeste li pri sebi! Šta vam pada na pamet?"

"Odgovarajte", rekoh mirno. "Izašli ste sa njime iz trpezarije i krenuli... Kuda?"

"N-nikuda... jednostavno smo izašli u hodnik..."

"A zatim?"

Čedo je ćutalo. Nisam video njegove oči. Na to nisam bio navikao i nisam se osećao u svom elementu.

"A zatim?" ponovih.

"Pozovite strica" reče čedo odlučno. "Želim da stric bude ovde prisutan."

"Stric vam neće pomoći", usprotivih se. "Pomoći će vam samo jedno, istina. Govorite istinu."

Čedo je ćutalo. Sedelo je, zgrčivši se, na krevetu ispod velikog rukom pisanog plakata 'Bićemo okrutni!' i ćutalo. Zatim ispod crnih naočara potekoše suze.

"Ni suze neće pomoći", rekoh hladno. "Govorite istinu. Ako budete lagali i vrdali", gurnuh ruku u džep, "staviću vam lisice i poslati vas u Mir. Tamo će razgovarati sa vama potpuno nepoznatim ljudi. Reč je

o ubistvu, shvatate li?"

"Shvatam..." jedva čujno promrsi čedo. "Reći ću..."

"Odluka je na svom mestu", složih se. "Dakle, vi i Olaf ste izašli u hodnik. Šta je dalje bilo?"

"Izašli smo u hodnik..." ponovi čedo mehanički. "A dalje... dalje. Loše pamtim, pamćenje mi ne vredi ni pet para... Nešto je rekao, a ja... Nešto je rekao i otišao, a ja... eto..."

"Ne ide", rekoh, zavrtevši glavom. "Pokušajte ponovo."

Čedo šmrćući obrisa nos i gurnu ruku pod jastuk. Da uzme maramicu.

"Dakle?" rekoh.

"To je... sramota", prošapta čedo. "I ogavno. A Olaf je mrtav."

"Policija je kao i medicina", rekoh poučno, osećajući veoma veliku nelagodnost, "ne priznaje takve pojmove kao što je 'sramota'."

"Pa dobro", reče čedo najednom, oholo podigavši glavu. "Ovako je bilo. Najpre šale: mladoženja ili mlada, dečak ili devojčica... pa, onako kao što ste vi razgovarali sa mnom... On isto tako, po svojoj prilici, nije mogao da odredi šta sam... A zatim, kad smo izašli, počeo je da me drpa. Bilo mi je odvratno, i morao je dobiti po njušci... po faci..."

"Pa?" rekoh, ne gledajući ga.

"Pa, uvredio se, izgrdio me i otišao. Možda sam ja, naravno, bez potrebe, možda i nije trebalo da ga ošajdarim, ali on je to zaslužio..."

"Kuda je otišao?"

"Otkuda mogu da znam? Zar je trebalo da gledam kuda i zašto... Otišao je niz hodnik..." Čedo odmahnu rukom. "Ne znam kuda."

"A vi?"

"A ja... A šta ja? Celo raspoloženje mi je bilo upropašćeno, bilo mi je odvratno, obuzela me čamotinja... Preostajalo je samo jedno, otići u sobu, zatvoriti se i naroljati se na mrtvo ime..."

"I naroljali ste se?" upitah, oprezno šmrćući i neprimetno prelazeći pogledom po sobi. Nered u sobi bio je neopisiv, sve je bilo razbacano, povlačilo se na sve strane, a sto je bio pretrpan dugačkim trakama hartije - parolama, koliko sam shvatio. Vešati na vratima policijskih činovnika... Zaista se osećao miris alkohola, a na podu kraj uzglavlja postelje primetih bocu.

"Pa, naravno, kad vam kažem!"

Sagoh se i uzeh bocu. Boca je bila solidno načeta.

"Batina plače za vama, mladiću", rekoh stavljajući bocu na sto, pravo na parolu 'Dole uopštavanja! Živeo trenutak!'

"Zatim ste sve vreme proveli ovde?"

"Jesam. Šta bih inače?" Čedo je kao i ranije, očigledno po staroj navici, brižljivo izbegavalo nastavke za rod.

"A kad ste legli?"

"Ne sećam se."

"Pa dobro, recimo da je tako"; rekoh. "A sada detaljno opišite šta ste sve radili od onog trenutka kad ste ustali od stola pa do onog trenutka kad ste vi i Olaf otišli u hodnik."

"Podrobno?" upita čedo.

"Da, sa svim pojedinostima."

"Dobro", pristade čedo, pokazavši sitne, oštre, blistavo bele zube.

"Dakle, završavam sa desertom. Tada seda pored mene pijani policijski inspektor i počinje da izvodi kako mu se dopadam i predlaže da se smesta verimo. Pri tom me jednako svojom ručerdom čuška u rame propraćajući rečima: 'A ti idi, idi, nisam sa tobom, već sa tvojom sestrom'..."

Progutao sam ovu tiradu, ne trepnuvši. Verujem da mi je lice bilo dovoljno kameno.

"Tada na moju sreću", nastavi čedo jetko, "doleprša Mozesiha i gramzivo odvlači inspektora da pleše. Oni plešu, a ja posmatram, i sve mi to liči na lučku krčmu u Hamburgu. A zatim oboje nestaju iza zastora i ja gledam taj zastor. I bilo mi je žao inspektora jer je on, u suštini, pristojan čovečuljak, samo ne zna da pije, a stari Mozes isto tako gramzivo baca pogled na taj zastor. Tada ustajem i pozivam Mozesihu da plešemo, pri tom je inspektor srećan-presrećan - očigledno, otreznio se iza zastora..."

"Ko je tada bio u dvorani?" neljubazno upitah.

"Svi su bili. Olaf nije bio, Kajsa nije bila, a Simon je pomamno igrao bilijar. Od tuge što mu je inspektor dao korpu."

"Dela, nastavite", rekoh.

"Pa, plešem ja sa Mozesihom, ona se nasrtljivo pribija uz mene - njoj je svejedno ko je, samo da nije Mozes - i tada joj nešto puca u toaleti. Ah, veli ona, pardon, desila mi se nezgoda. A mene baš briga, ona sa svojom nezgodom isplovjava u hodnik, a na mene

naleće Olaf..."

"Čekajte, kad je to bilo?"

"Pa, znate šta! Nisam hajala za vreme."

"Dakle, gospoda Mozes je otišla u hodnik?"

"Pa, ne znam da li u hodnik ili je krenula u svoju sobu, ili u praznu sobu - tamo su jedna do druge dve prazne sobe... Da pričam dalje?"

"Da."

"Plešemo ja i Olaf, obasipa me raznim komplimentima - stas, veli, držanje, veli, hod... a zatim reče: haj'mo, pokazaću vam nešto interesantno. Zašto da ne? Molim, mogu i poći... Tim pre što u dvorani ne vidim ničeg interesantnog..."

"A jeste li gospođu Mozes videli tada u dvorani?"

"Ne, ona je u svojoj sobi na suvom doku, šuperi rupe... Pa, izlazimo u hodnik... a dalje sam već sve ispričala."

"I gospođu Mozes više niste ni videli?"

I tu je usledila pauza. Veoma kratka pauza, ali sam ja to zapazio.

"N-ne", reče čedo. "Otkud? Nije mi bilo do toga. Preostajalo mi je samo da od tuge ljuštim rakiju."

Veoma, veoma su mi smetale crne naočare i čvrsto sam odlučio da prilikom drugog saslušanja skinem ove naočare. Makar silom.

"Šta ste preko dana radili na krovu?" upitah oštro.

"Na kakvom krovu?"

"Na krovu hotela." Upreh prst u tavanicu. "I ne lažite, video sam vas tamo."

"Nosite se, znate li kuda?" nakostreši se čedo. "Mislite li vi da sam ja mesečar, pa da jurim po krovu?"

"Dakle, to niste bili vi", prihvatih pomirljivo. "Pa, dobro. Sada u vezi sa Hinkusom. Sećate se onaj maleni, vi ste ga u početku pobrkali sa Olafom..."

"Pa, sećam se", reče čedo.

"Kad ste ga videli poslednji put?"

"Poslednji?... Poslednji put je to bilo, možda, u hodniku, kada smo Olaf i ja izašli iz trpezarije."

Prosto poskočih.

"Kada?" upitah.

Čedo se uznemiri.

"A što?" upita ono. "Ništa se nije desilo... Samo smo izašli iz

dvorane, gledam, Hinkus skreće prema stepeništu..."

Grozničavo počeh da upoređujem. Izašli su iz trpezarije tek posle devet, u devet su još plesali, njih se seća di Barnstokr. Ali u osam i četrdeset tri minuta Hinkusu su zgazili sat, i znači, u devet je već ležao vezan ispod stola...

"Jeste li sigurni da je to bio Hinkus?"

Čedo sleže ramenima.

"Učinilo mi se da je Hinkus... Istina, on je odmah skrenuo nalevo, prema stepenišnom odmorištu... ali ipak je to bio Hinkus, ko bi drugi mogao biti? S Kajsom ili sa Mozesihom ga ne možeš pomešati... a ni sa bilo kim drugim. Veoma malen, poguren..."

"Stop!" rekoh. "Da li je bio u bundi?"

"Da... u onoj svojoj nedotupavoj bundi do peta, i na nogama je imao nešto belo... A šta zapravo?" Čedo poče da šapuće. "To je on ubio, zar ne? Hinkus?"

"Nije, nije", rekoh. Zar je Hinkus lagao? Zar je sve to ipak inscenirano? Sat su zgazili, pošto su pomerili skazaljke unazad... a Hinkus je sedeo ispod stola i kikotao se, a zatim me je vešto namagarčio i sada se kikoće u svojoj sobi... a njegov saučesnik se kikoće negde na drugom mestu. Skočih.

"Sedite tu", naredih. "Ne smete izlaziti iz sobe. Imajte na umu da još nisam završio sa vama." Krenuh prema izlazu, zatim se vratih i uzeh bocu sa stola.

"Ovo konfiskujem. Nisu mi potrebni pijani svedoci."

"A mogu li otići kod strica?" upita čedo drščućim glasom.

Pokolebah se, zatim odmahnuh rukom.

"Idite. Možda će vas on ubediti da treba govoriti istinu."

Pošto izađoh u hodnik krenuh prema Hinkusovoj sobi, otključah vrata i upadoh unutra. Svuda je gorela svetlost: u predsoblju, u toaletu, u spavaćoj sobi. Hinkus je iskežen, moka, čučao iza kreveta. Nasred sobe ležala je slomljena stolica, i Hinkus je u ruci grčevito držao jednu njenu nogu.

"To ste vi?" reče prozuklo i ustade.

"Da!" rekoh. Njegov izgled i nekakav bezuman izraz zakrvavljenih očiju ponovo pokoleba moju uverenost da on laže i da se pretvara. Morao bi biti veliki glumac da tako glumi svoju ulogu. Ali ja ipak gnevno rekoh: "Dozlogrdilo mi je da slušam laži, Hinkuse! Vi ste me

slagali! Rekli ste mi da su vas uhvatili u osam i četrdeset minuta. Ali su vas videli u hodniku posle devet! Hoćete li mi reći istinu ili nećete?"

Na licu mu se ukaza zbunjenost. "Mene? Posle devet?"

"Da! Išli ste hodnikom i skrenuli prema stepenišnom odmorištu."

"Ja?" On se najednom grčevito isceri. "Ja išao hodnikom?" Ponovo se isceri, i još jednom, i još jednom, i najednom poče sav da se tresu od prodornog kikota. "Ja? Mene? Baš je to ono, inspektore! Baš je to ono!" progovori gušeći se. "Mene su videli u hodniku... I ja sam video sebe... I ja sam uhvatio sebe... i ja sam vezao sebe... i ja sam zazidao sebe u zid! Ja, sebe... Shvatate li inspektore? Ja, sebe?"

10.

Kad siđoh u hol, smrknuto rekoh vlasniku hotela:

"Hinkus je potpuno šenuo. Imate li neko jače sredstvo za smirenje?"

"Ja sve imam", odgovori vlasnik nimalo se ne začudivši.

"Znate li da date injekciju?"

"Sve znam."

"Hajde, postarajte se", rekoh, pružajući mu ključ.

U glavi mi je bučalo. Bilo je pet minuta do četiri. Umorio sam se, pao u vatru, a što je najvažnije, nisam osećao nikakvu lovačku strast. Odveć jasno sam shvatio da nisam dorastao ovome. Ni najmanjeg zračka, čak naprotiv - što dalje idem to je gore. Možda se u hotelu neko krije, nalik na Hinkusa? Možda Hinkus odista ima dvojnika - opasnog gangstera, manijaka i sadistu? To bi ponešto objasnilo... ubistvo, Hinkusov strah, njegov histerični napad... Ali u tome slučaju moralo bi se rešiti pitanje kako je dospelo ovamo, gde i kako uspeva da se sakrije. Ovde mi ipak nemamo ni Luvr, ni Zimski dvorac - mi ovde imamo maleni udobni hotel sa dvanaest soba: garantuje se pravi privatni život i savršeni domaći komfor... Dobro, pozabaviću se i Mozesima.

Stari Mozes mi nije dopustio da uđem u njegovu sobu. Izašao je, kad sam kucao, u veoma velikom istočnjačkom ogrtaču, sa obaveznom čašom u ruci i bukvalno me je izgurao u hodnik svojim debelim trbuhom.

"Imate nameru da razgovarate ovde?" umorno upitah.

"Da, imam nameru", izazovno odgovori, obilno mi izdahnuvši u lice raznovrsnu i zagonetnu mešavinu mirisa, "upravo ovde. Policija nema šta da traži kod Mozesa u domu."

"Onda je bolje da odemo u kancelariju", predložih.

"Dela-dela... U kancelariju." On otpi iz čaše. "U kancelariju, u redu. Mada ne vidim o čemu ja i vi imamo da razgovaramo. Da ne sumnjicate mene za ubistvo, mene, Mozesa?"

"Ne", rekoh. "Bože sačuvaj. Ali vaša svedočenja mogu da pruže neocenjivu pomoć istrazi."

"Istrazi!" On prezrivo frknu i ponovo otpi iz čaše. "Pa, dobro,

hajdemo..." Dok smo išli, zanovetao je: "Sat mi niste mogli naći, običan ukradeni sat, a trpa se gde mu nije mesto, ubistvo, istraga..." U kancelariji ga smestih u fotelju a sam sedoh za sto.

"Dakle, vaš sat niste našli?" upitah.

S ogorčenjem upre pogled u mene.

"A vi ste se, gospodine policajcu, nadali da će se on sam nekako naći?"

"Gajio sam takvu nadu", priznadoh. "Ali kad se nije našao ništa se tu ne može."

"Ne dopada mi se naša policija", izjavi Mozes, gledajući me netremice. "Ne dopada mi se ovaj hotel. Nekakva ubistva, nekakvi usovi... psi, lopovi, graja usred noći... Koga ste smestili u mojoj sobi? Jasno sam rekao: ceo taj hodnik je moj, izuzev salona s kaminom. Salon s kaminom mi nije potreban. Kako ste se usudili da prekršite pogodbu? Kakav se to probisvet nastanio kod mene u sobi broj tri?"

"Na njega se obrušila lavina", rekoh. "Obogaljen je, promrzao. Bilo bi okrutno potezati ga gore."

"Ali ja sam vam platio i za sobu broj tri! Bili ste dužni da tražite pristanak od mene!"

Nisam bio u stanju da se prepirem sa njim, nisam imao snage da mu to objašnjavam da me je u pijanom stanju zamenio sa vlasnikom. Zato jednostavno rekoh:

"Administracija hotela vam se izvinjava, gospodine Mozes, i obavezuje se da će već sutra uspostaviti status kvo."

"Dosadni prosjaci!" izdra se gospodin Mozes i lati se čaše. "Ali da li je taj probisvet iz sobe broj tri bar pristojan čovek? Ili je i on lopov?"

"To je sasvim pristojan čovek", umirujuće rekoh.

"Zašto ga u tom slučaju čuva vaš ogavni pas?"

"To je puka slučajnost", odgovorih sklapajući oči. "Sutra će sve biti vraćeno u normalno stanje, jamčim vam."

"Možda će i pokojnik vaskrsnuti?" zajedljivo zapita rđa od starca. "Možda ćete mi i to obećati? Ja sam Mozes, gospodine! Albert Mozes! Nisam navikao na sve te pokojnike, pse, beskućnike, lavine..."

Sedeo sam sklopljenih očiju i čekao.

"Nisam navikao da neko upada u sobu moje žene usred noći", nastavi Mozes. "Nisam navikao da gubim tri stotine kruna za noć

igrajući sa nekakvim došljakom mađioničarem, koji se izdaje za aristokratu... Taj Barl... Bradl... On je ordinarna varalica! Mozes ne seda za sto s varalicama! Mozes je Mozes, gospodine!"

Još dugo je gundao, zvrndao, šumno otpijao, podrigivao i brektao, a ja sam za ceo život utuvio da je Mozes Mozes, da je to Albert Mozes, gospodine, da on nije navikao na to i to, to i to i prokleti sneg, i da je on navikao na to i to, to i to i na četinarske kupke, gospodine... Sedeo sam sklopljenih očiju i da bih se oslobodio svega toga, trudio sam se da ga zamislim kako leže u postelju, ne ispuštajući iz ruku svoju čašu, kako je, hrčući i zviždeći, brižljivo drži ispred sebe i s vremena na vreme otpija, ne budeći se... Zatim nastade tišina.

"Eto tako je to, inspektore", reče i ustade. "Zapamtite dobro što sam vam sada rekao i neka vam to bude pouka za ceo život. To će vas mnogome naučiti, gospodine. Laku noć."

"Trenutak samo", rekoh. "Dva tričava pitanja."

Obuzet srdžbom on otvori usta, ali sam ja bio na oprezu i nisam mu dopustio da govori.

"Kad ste otprilike napustili dvoranu, gospodine Mozes?"

"Otprilike", zagrokta. "I na taj način očekujete da rasvetlite zločin? Otprilike! Mogu vam dati najtačnije podatke. Mozes ništa ne radi otprilike, inače on ne bi bio Mozes... Možda ćete mi ipak dopustiti da sednem?" dobaci zajedljivo.

"U pravu ste, izvinite, izvolite."

"Najlepše vam hvala, inspektore", reče još jetkije i sede. "Dakle, ja i gospođa Mozes, u čiju ste sobu na tako nedoličan način upali sinoć, nemajući na to nikakvog prava, i uz to niste bili sami, i uz to bez kucanja, ja čak i ne pominjem pismeni nalog ili nešto slično, ja, naravno, nemam prava da očekujem od savremene policije da se pridržava takvih finesa zakona, kao što je brižljiv odnos prema pravu svakog poštenog čoveka da boravi u svom domu, kao u svojoj tvrđavi, i naročito, gospodine, ako je reč o ženi, o supruzi, gospodine, o supruzi Mozesa, Alberta Mozesa, inspektore!"

"Da-da, to je bilo brzopleto", rekoh. "Najiskrenije se izvinjavam i vama i gospođi Mozes."

"Ne mogu da prihvatim vaša izvinjenja, inspektore, sve dotle dok ne budem potpuno načisto sa tim kakvog ste čoveka uselili u sobu broj

tri, koja pripada meni, na osnovu čega je smešten u prostoriji koja se nalazi tik uz spavaću sobu moje supruge, i zašto ga čuva pas."

"Mi još ni sami nismo potpuno načisto sa tim ko je taj čovek", rekoš ponovo sklapajući oči. "Doživeo je udes s kolima, bogalj je, bez ruke, sada spava. Čim budemo saznali ko je on smesta ćemo vas izvestiti, gospodine Mozes." Otvorih oči. "A sada da se vratimo na onaj trenutak kad ste vi i gospođa Mozes napustili trpezariju. Kad je to tačno bilo?"

On prinese čašu usnama i surovo me pogleda.

"Zadovoljila su me vaša objašnjenja", izjavi. "Izražavam nadu da ćete održati vaše obećanje i da ćete me smesta izvestiti." Otpi.

"Dakle, ja i gospođa Mozes smo ustali od stola i napustili dvoranu otprilike..." Zažmiri s krajnjom zajedljivošću i ponovi: "Otprilike, inspektore, u dvadeset jedan sat i trideset tri minuta sa sekundima po lokalnom vremenu. Da li ste zadovoljni time? Odlično. Pređite na vaše drugo i, nadam se, poslednje pitanje."

"Mi još nismo sasvim završili sa prvim", primetih. "Dakle, izašli ste iz dvorane u dvadeset jedan i trideset tri. A dalje?"

"Šta dalje?" zlrado upita Mozes. "Šta želite time da kažete, mladiću? Da ne želite da znate čime sam se bavio kad sam se vratio u svoju sobu?"

"Istraga bi vam bila zahvalna, gospodine", rekoš srdačno.

"Istraga? Nije mi stalo do zahvalnosti vaše istrage! Uostalom, nemam šta da krijem. Vrativši se u svoju sobu odmah sam se skinuo i legao da spavam. I spavao sam sve dotle dok se nije podigla ona odvratna buka i trčkanje u sobi broj tri koja mi pripada. Samo prirodna uzdržanost i svest o tome da sam ja Mozes, nisu mi dopustili da istog časa rupim i oteram sav taj šljam na čelu sa policijom. Ali vodite računa da moja uzdržanost ima granica, nikakvim dangubama neću dopustiti..."

"Da-da, i bićete potpuno u pravu", rekoš žurno. "Još jedno, poslednje pitanje, gospodine Mozes."

"Poslednje!" reče, preteći mašući kažiprstom.

"Niste li opazili u koje je vreme otprilike gospođa Mozes napuštala trpezariju?"

Nastupi mučna pauza. Mozes me je, pomodrevši, gledao iskolačenim mutnim očima.

"Reklo bi se da se usuđujete da pretpostavljate da je Mozesova supruga umešana u ubistvo?" reče prigušenim glasom.

Očajno zavrteh glavom, ali to nije pomoglo. "I vi se, reklo bi se, usuđujete da računate na to da će vam Mozes u takvoj situacijama šta posvedočiti? Ili vi, možda, pretpostavljate da nemate posla s Mozesom, gospodine? Možda ste dozvolili sebi da zamislite da tobože imate posla s nekakvim jednorukim probisvetom, koji mi je ukrao dragoceni zlatni sat? Ili, možda..."

Sklopih oči. U toku sledećih pet minuta čuo sam masu najčudnijih pretpostavki povodom svojih namera i svojih zamisli, usmerenih protiv časti, dostojanstva, imetka, a isto tako i fizičke bezbednosti Mozes, gospodine, a ne nekakvog psa koji očigledno služi da prenosi buve, već Mozes, Alberta Mozes, gospodine, jeste li kadri da to shvatite ili niste? Pri kraju ove tirade nisam se više ni nadao da ću dobiti bilo kakav razuman odgovor. Mislio sam, obuzet očajanjem, da više nikada neću dospeti do gospođe Mozes. Ali se dogodilo drukčije. Mozes najednom stade, pričeka da otvorim oči, i reče s neizrecivim prezirom:

"Uostalom, smešno je pripisivati tako plitkoj osobi tako oštroumne zamisli. Smešno je i nedostojno Mozes. Naravno, mi ovde imamo posla s elementarnom činovničko-policijskom netaktičnošću, uslovljenom niskim stepenom kulturnog i umnog razvitka. Primam vaša izvinjavanja, gospodine, i čast mi je da se oprostim od vas. I ne samo to. Ocenivši sve okolnosti... Shvatam da vi ne ćete biti tako plemeniti da ostavite na miru moju ženu i izbavite je od vaših glupavih pitanja. Zato vam dozvoljavam da postavite ta pitanja - ali samo dva pitanja, gospodine! - u mom prisustvu. Ovog časa. Podite za mnom."

Trijumfujući u sebi krenuh za njim. On zakuca na vrata gospođe Mozes i, kada se ona odazva, piskavo zaguguta:

"Je li slobodno, draga? Nisam sam."

Kod drage je bilo slobodno. Draga je u ranijoj pozi ležkarila ispod toršer lampe, sada potpuno obučena. Dočekala nas je svojim dražesnim osmehom. Matori keša otcupka do nje i poljubi joj ruku - tada se ja iz nekog razloga setih kako je vlasnik tvrdio da je on tobož lema korbačem.

"To je inspektor, draga", šištao reče Mozes, opruživši se u fotelji.

"Sećate li se inspektora?"

"Pa kako bih mogla da zaboravim našeg dragog gospodina Glepskog?" odazva se lepotica. "Sedite, inspektore, budite tako ljubazni. Čudna noć, zar ne? Koliko poezije!"

Sedoh na stolicu.

"Inspektor nam ukazuje čast, draga", saopšti Mozes, "sumnjiči nas za ubistvo onog Olafa. Sećate se Olafa? Dakle, ubili su ga."

"Da, čula sam već o tome", reče gospođa Mozes. "To je strašno. Dragi Glepski, zar nas vi odista sumnjičite za ovaj košmarni zločin?"

Meni je sve to dozlogrdilo. Dosta je, pomislih. Nek ide do đavola.

"Gospođo", rekoh hladno. "Istraga je utvrdila da ste juče otprilike u pola devet napustili trpezariju. Da li vi, naravno, potvrđujete ovo?"

Starac se ljutito uzvrpolji u fotelji, ali ga gospođa Mozes preduhitri.

"Pa, razume se, potvrđujem", reče ona. "Zašto bih to poricala? Morala sam izaći i izašla sam."

"Koliko shvatam", nastavih, "sišli ste ovamo, u vašu sobu, a nešto posle devet ponovo ste se vratili u trpezariju. Je l' tako?"

"Da, naravno. Istina, nisam sasvim sigurna što se tiče vremena, nisam gledala na sat... Ali najverovatnije da je to bilo baš tako."

"Želeo bih da se setite, gospođo, da li ste videli nekog na putu iz trpezarije i natrag u trpezariju."

"Da... čini mi se", reče gospođa Mozes. Namršti maleno čelo, a ja napregoh pažnju. "Pa naravno!" uzviknu. "Kad sam se vraćala, ugledala sam u hodniku par..."

"Gde?" brzo upitah.

"Pa... odmah levo od stepenišnog odmorišta. To je bio naš jadni Olaf i ono smešno stvarenje... ne znam da li je mladić ili devojka... Ko je to, Mozes?"

"Trenutak", rekoh. "Jeste li sigurni da su stajali levo od stepenišnog odmorišta?"

"Potpuno sam sigurna. Stajali su držeći se za ruke i veoma srdačno razgovarali. Ja sam se, naravno, napravila da ništa nisam primetila..."

Eto one pauze kod Brina, pomislih. Čedo se setilo da su ih mogli videti ispred Olafove sobe, i nije uspelo ništa da smisli, a zatim je stalo da laže, nadajući se da će mi to pramaći.

"Ja sam žena, inspektore", nastavi gaspođa Mozes, "i ja se nikada

ne uplićem u stvari onih oko mene. U drugim okolnostima vi ne biste čuli od mene ni reči, ali sada, čini mi se, moram, prinuđena sam da budem potpuno iskrena... Zar ne, Mozes?"

Mozes u fotelji promrmlja nešto neodređeno.

"I još nešto", nastavi gospođa Mozes. "Ali to, sigurno, nema naročitog značaja... Kada sam silazila niz stepenište, u susret mi je dolazio onaj mali jadni čovek..."

"Hinkus", prošištah i nakašljah se. Nešto mi je zastalo u grlu.

"Da, Finkus... njega, čini mi se, tako zovu... Vi znate, inspektore, on boluje od tuberkuloze. A čovek nikada ne bi rekao, zar ne?"

"Izvinite", rekoh. "Kad ste ga sreli on se peo uz stapanište iz hola?"

"Čak i policajcu mora biti jasno", ljutito se izdra Mozes. "Moja žena vam je jasno rekla da je srela tog Finkusa kad je silazila niz stepenište. Prema to me on joj je dolazio u susret..."

"Ne ljutite se, Mozes", nežno reče gospođa Mozes. "Inspektor se prosto interesuje za detalje. Sigurno je to važno za njega... Da, inspektore, dolazio mi je u susret i, po svoj prilici, baš iz hola. Išao je bez žurbe i, čini se, duboko se zamislivši, jer uopšte nije obratio na mene pažnju. Mimišli smo se a svako je otišao na svoju stranu."

"Kako je bio odeven?"

"Užasno! Nekakva grozna bunda... kako se to zove... opaklija! Od njega je čak, izvinite, zaudaralo... na mokru vunu, pseću dlaku... Ne znam šta vi mislite, inspektore, ali ja mislim: ako čovek nema sredstava da se dolično oblači, treba da sedi kod kuće i da pronalazi ta sredstva, a ne da se pojavljuje na mestima gde se nalazi dolično društvo."

"Ja bih mnogima posavetavao ovde", razdra se Mozes preko čaše, "da sede kod kuće i da se ne pojavljuju na mestima gde ima doličnog društva. Pa, inspektore, jeste li, najzad, završili?"

"Ne, ne sasvim", rekoh polako. "Još jedno pitanje... Vrativši se u sobu posle završetka bala vi ste, gospođo, sigurno legli da spavate i čvrsto zaspali?"

"Čvrsto sam zaspala... Pa kako da vam kažem... Onako, odspavala sam malo, bila sam verovatno uzbuđena, popila sam malo više nego što je trebalo..."

"Ali vas je, verovatno, nešto probudilo?" rekoh. "Jer kad sam kasnije tako neumesno upao u vašu sobu, od sveg srca vam se izvinjavam,

niste spavali..."

"Ah, vi dakle o tome... Nisam spavala... Da, odista nisam spavala, ali ne mogu reći da me je nešto probudilo. Jednostavno sam osećala da danas neću moći valjano zaspati, i odlučila sam da malo čitam. I evo, kao što vidite, čitam sve do sada... Uostalom, ako želite da znate, da li sam čula po noći nekakav sumnjivi šum, mogu pouzdano da kažem: ne, nisam čula."

"Nikakav šum?" iznenadih se.

Gledala je Mozesa, kako mi se učinilo, nekako zbunjeno.

Nisam skidao pogled sa nje.

"Po mom mišljenju, nikakav", reče ona neuvereno. "A vi, Mozes?"

"Apsolutno nikakav", odlučno reče Mozes. "Ako ne računate odvratno trčkanje one gospođe oko onog dosadnog prosjaka..."

"I niko od vas nije čuo čak ni tutanj lavine? Potres?"

"Kakve lavine?" iznenadi se gospođa Mozes.

"Ne uzbuđujte se, draga", reče Mozes. "Nije ništa strašno. Nedaleko u planinama obrušila se lavina, ispričaću vam posle o tome... Pa, inspektore? Sada je, po svoj prilici, dovoljno?"

"Da", rekoh. "Sada je dovoljno." Ustadoh. "Još jedno, poslednje pitanje."

Gospodin Mozes zareža baš kao Lelj, ali gospođa Mozes blagonaklono klimnu glavom.

"Izvolite, inspektore."

"Danas ste se, nešto pre ručka, peli na krov, gospođo Mozes..."

Ona se masmeja i prekide me:

"Ne, nisam se pela na krov. Pela sam se iz hola na prvi sprat i iz rasejanosti, zamislivši se, krenula sam dalje tim groznim tavanskim stepenicama. Osetila sam se veoma glupo kad sam ugledala najednom ispred sebe vrata, daske... čak nisam odmah ni shvatila kuda sam dospela..."

Bilo mi je na vrh jezika da je pitam zašto se pela na prvi sprat. Nisam imao pojma šta je mogla tražiti na prvom spratu, mada se moglo pretpostavljati da su u pitanju bili ljubavni sastanci sa Simoneom, u koje sam se slučajno upleo. Ali sam tada pogledao starca i sve mi je isparilo iz glave. Jer je u Mozesovom krilu stajao bič - zlokobni crni korbač s debelom drškom i s mnogobrojnim upletenim repovima u kojima je svetlucao metal. Užasnuh se i skrenuh pogled.

"Zahvaljujem vam, gospođo", promrmljah. "Ukazali ste veliku pomoć istrazi, gospođo."

Osećajući beskrajni umor, dovukoh se do hola i sedoh da odahnem kraj vlasnika. Stravični prizor korbača i dalje mi je lebdeo pred očima, i, zavrtevši glavom, s naporom ga odagnah. To nije moja briga. To je porodična stvar, mene se to ne tiče... Oči su me pekle kao da su pune peska. Nema mi druge, trebalo bi da odspavam - makar par sati. Trebalo je da još ispitam nepoznatog i da po drugi put ispitam čedo, i da po drugi put ispitam Kajsu, za sve to mi je potrebna snaga i zato moram da odspavam. Ali sam osećao da sada ne mogu da zaspim. Hotelom tumaraju Hinkusovi dvojnici. Čedo di Barnstokra laže. A i sa gospođom Mazes isto tako nije sve u redu. Ili je ona spavala mrtvačkim snom, i tada je neshvatljivo zašto se probudila i zašto laže da gotovo nije spavala. Ili ona nije spavala, i tada je neshvatljivo zašto nije čula lavinu i trčkanje u susednoj sobi. I potpuno je nepoznato šta se to zapravo dogodilo sa Simoneom... Previše je mnogo ludih u ovom slučaju, pomislih apatično. I uopšte uzev, ja, po svoj prilici, ne postupam ispravno. Kako bi postupio Zgut na mom mestu? On bi odmah izdvojio sve koji bi imali dovoljno snage da zavrnu vrat dvometarskom vikingu i usredsredio se samo na njih. A ja se bakćem sa ovim slabašnim čedom, sa kržljivim shizofrenikom Hinkusom, sa starim alkoholičarem Mozesom... Ali problem nije u tome. Pa, naći ću ubicu. A dalje? To je tipičan slučaj ubistva u zatvorenoj sobi. Nikada neću moći da dokažem, kako je ubica ušao tamo i kako je otuda izašao... Eh, loše mi se piše. Da li da popijem kafu?

Pogledah vlasnika. Vlasnik je marljivo pritiskao dirke računara i nešto zapisivao u računovodstvenu knjigu.

"Čujte, Alek", rekoh. "Može li se u vašem hotelu sakriti, neprimećen, Hinkusov dvojnik?"

Vlasnik podiže glavu i pogleda me.

"Baš Hinkusov dvojnik?" razborito upita. "I niko drugi?"

"Jeste. Baš Hinkusov dvojnik, Alek. U vašem hotelu živi Hinkusov dvojnik. Ne plaća za boravak, Alek. On, verovatno, potkrada namirnice, razmislite o tome, Alek!"

Vlasnik se zamisli.

"Ne znam", reče. "Tako šta nisam primetio. Osećam samo jedno,

Peter. Vi ste u zabludi. Idete najprirodnijim putem, i upravo ste zbog toga u velikoj zabludi. Istražujete alibi, skupljate dokaze, tražite motive. A meni je sinulo da i u ovom slučaju uobičajeni principi vašeg poziva gube svoj smisao, kao shvatanje vremena pri brzinama bržim od svetlosti..."

"Vi imate takav osećaj?" gorko upitah.

"Na šta mislite?"

"Na celu tu vašu filozofiju u vezi s alibijem pri brzinama bržim od svetlosti. Meni puca glava, a vi lupate đavo će ga znati šta. Donesite bolje kafu."

Vlasnik ustade.

"Vi ipak još niste sazreli, Peter", reče. "A ja čekam kada ćete, najzad, sazreti."

"Šta će vam to? Već sam prezreo, ubrzo ću opasti."

"Nećete opasti!" umiri me vlasnik. "I daleko ste vi od zrelosti. A kad sazrite, kad vidim da ste voljni, tada ću vam ponešto ispričati."

"Ispričajte sada", zamolih apatično.

"Sada je besmisleno pričati. Nećete to ozbiljno shvatiti i zaboravićete. A ja hoću da dočekam vreme kad će vam moje reči izgledati kao jedini ključ da shvatite sve ovo."

"Gospode bože," promrmljah. "Mogu zamisliti šta ćete mi reći!"

Vlasnik se pokroviteljski osmehnu i krenu prema kuhinji. Na pragu zastade i predloži:

"Ako hoćete, ispričaću vam šta se upravo pričinilo našem velikom fizičaru?"

"Dela, pokušajte", rekoh.

"Naš veliki fizičar se uvukao u pastelju kod gospođe Mozes i otkrio tamo umesto žive žene mrtvu manekenku. Lutku, Peter, hladnu lutku."

11.

Stajao je na pragu i gledao me, ironično se smeškajući.

"Deder, dođite ovamo", rekoh. "Pričajte."

"A kafa?"

"Nek ide bestraga kafa! Vidim da vi štošta znate. Nemojte me vući za nos, ispričajte sve što je bilo."

On se vrati do stočića, ali ne sede.

"Ne znam kako je sve bilo", reče. "Mogu samo ponešto pretpostaviti."

"Otkuda vi znate šta je otkrio Simone?"

"Aha, znači, pogodio sam..." Sede i ugodno se zavalio. "Uostalom, to je bilo jasno po vašem otupelom izgledu, Peter. Priznajte, izveo sam to prilično efektno..."

"Čujte, Alek", rekoh. "Neću kriti: dopadate mi se."

"I vi meni", reče.

"Umuknite. Dopadate mi se. Ali to još ništa ne znači. Ne sumnjičim vas, Alek. Nemam nikakvih osnova da vas sumnjičim. Ali se ni vi u tom pogledu ne možete izuzeti od ostalih... Ja nikog ne sumnjičim. A već bi trebalo, vreme je da nekog osumnjičim..."

"Uzdržavajte se i dalje!" reče vlasnik podigavši debeli prst.

"Rekao sam vam: umuknite. Jer, ako pokušate da me vučete za nos, onda ću početi da vas sumnjičim. Imaćete neprijatnosti, Alek. Nimalo nisam iskusan u ovoj vrsti poslova, i zato možete imati veoma velike neprijatnosti. Ne možete ni zamisliti koliko neprijatnosti može naneti dobrom građaninu neiskusan policajac."

"Pa, kad je tako", reče, "onda svakako. Dakle, otkuda znam šta je gospodin Simone video u spavaćoj sobi gospođe Mozes..."

"Da", rekoh. "Otkuda?"

Sedeo je u svojoj fotelji, krupan, nabijen, vedar, nepodnošljivo zadovoljan sobom.

"Dakle tako. Poćemo od teorije. Vrači i vidari nekih slaboproučenih plemena Centralne Afrike od davnina poseduju umeće da vraćaju prividnost života svojim umrlim saplemenicima..."

Jauknuh a vlasnik povisi ton:

"Takva pojava realnog sveta, mrtav čovek koji je po spoljašnjem izgledu živ i koji na prvi pogled obavlja svesne i samostalne radnje, naziva se zombi. Strogo uzev, zombi nije mrtvac..."

"Čujte, Alek", umorno rekoh. "Mene sve to ne interesuje. Sve je jasno: vi uvežbavate svoj govor pred novinarima. Ali mene sve to ne interesuje! Obećali ste da ćete mi ispričati nešto u vezi sa gospođom Mozes i Simoneom. Dela pričajte!"

Izvesno vreme me je tužno posmatrao.

"Da", reče najzad sa žaljenjem. "Tako sam i mislio. Još niste sazreli... Pa, dobro." Uzdahnu. "Neka budu samo fakta bez teorije. Pre šest dana kada su moj hotel obradovali posetom gospodin i gospođa Mozes, dogodio mi se ovakav slučaj. Pošto sam upisao sve što je bilo potrebno u isprave navedane gospođe, uputio sam se u sobu gospodina Mozesa s ciljem da mu vratim ove isprave. Zakucao sam. Bio sam nešto rasejan pa sam, ne sačekavši dopuštenje, otvorio vrata. Istog časa sam kažnjen zbog narušavanja elementarnih normi pristojnosti. Video sam u fotelji nasred sobe ono što se, ukoliko se želi, može nazvati gospođa Mozes. Ali to nije bila gospođa Mozes. To je bila velika, u prirodnoj veličini, lepa lutka, veoma nalik na gospođu Mozes a obučena potpuno isto kao ona. Sada ćete me pitati zašto sam uveren da je to bila lutka, a ne gospođa Mozes. U odgovor bih vam mogao navesti neke konkretnosti: neprirodnost poze, ukočen pogled, apsolutna nepomičnost crta i tako dalje. Ali za to, po mome mišljenju, nema nikakve potrebe. Svaki normalan čovek, kako mi se čini, kadar je da u toku nekoliko trenutaka shvati šta se nalazi pred njime: manekenka ili maneken. Tih nekoliko trenutaka sam i ja imao. A zatim me je neko grubo uhvatio za rame i izbacio u hodnik. Ovaj grubi, ali potpuno opravdan postupak primenio je prema meni gospodin Mozes, koji je u to vreme, po svoj prilici, razgledao apartman svoje supruge i nasrnuo na mene straga..."

"Lutka", rekoh zamišljeno.

"Zombi", blago me ispravi vlasnik.

"Lutka..." ponovih, ne obraćajući pažnju na njega. "Kakav on ima prtljag?"

"Nekoliko običnih kofera", reče vlasnik. "I džinovski, gvoždem okovan starinski putnički kovčeg."

Dovezao je sa sobom četvero nosača, i nesrećnici su se namučili vukući taj kovčeg u kuću. Razvalili su mi sav dovratka...

"Tako, dakle", rekoš promislivši. "Na kraju krajeva, to je njegova lična stvar. Slušao sam o milioneru koji je svuda vukao sa sobom kolekciju nokšira... Ako se čoveku dopada da ima lutku u liku svoje supruge u prirodnoj veličini... što da ne, novca ima napretek, očigledno ne zna šta će s njim... uostalom, potpuno je moguće da je naslutio nameru našeg Simonea, sve shvatio i poturio mu umesto žene tu istu lutku... Nek ga đavo nosi, možda on nosi sa sobom tu lutku upravo zbog takvih slučajeva! Sudeći prema ponašanju gospođe Mozes..." Zamislih sebe u koži Simonea i stresoh se. "Bogami, kolosalna šala", rekoš.

"Pa, eto vi ste sve objasnili", reče vlasnik.

Njegov ton mi se nije dopao. Izvesno vreme smo posmatrali jedan drugog. Još mi je bio simpatičan. Ali nek ga đavo nosi, šta mu treba da mi puni glavu svom tom afričkom glupošću? Ja ipak nisam reporter, i reklami ovog hotela, na uštrb sopstvene reputacije, nemam nameru da doprinosim... Ne, sit sam svega. Više sa gospodinom Alekom Snevarom o ovim temama neću razgovarati. Ako on i ima nameru da me omete, to mu neće poći za rukom. Samo će pogoršati svoj sopstveni položaj. Ne bi trebalo da skreće na sebe previše pažnje...

"Znate šta", rekoš. "Smetate mi, Alek. Sedite ovde, a ja ću otići u salon sa kaminom. Moram valjano da promislim."

"Već je četvrt do pet", podseti me vlasnik.

"Pa šta? Danas od spavanja nema ništa. Računajte s tim, Alek, ja uopšte nemam utisak da su se događaji završili. Zato ostanite ovde u holu i budite pripralni."

"Dobro, ako treba da ostanem ostaću", reče vlasnik.

Oдох u salon s kaminom (Lej ponovo zarezha na mene), uzeh žarač i počeh da džaram vatru koja je tiho gorela. Dakle, ono što se Simoneu dogodilo, više ili manje se razjasnilo i na to mogu zaboraviti. Ili, naprotiv, ne bi to trebalo zaboraviti, ni u kom slučaju, jer, ako je u jedanaest uveče u sobi gospođe Mozes bila lutka, gde je onda bila gospođa Mozes? Šala je, naravno, izvanredna... ali ima u njoj nečeg nesuvislog... Je li to šala? Možda pokušaj da se pribavi alibi?... Ma ne, kakav do vruga alibi - noć, mrak, taj alibi se može

zasnovati samo na osnovu pipanja, a pipanjem se ne stvara alibi, nego šala. Možda se računalo sa tim da će nesrećnog Simona izdati nervi, da će od užasa dreknuti, podići sve na noge, izbiće skandal, nastaće tarapana, panika... a šta dalje? I što je najvažnije, šta će ovde lutka? Sve bi se to moglo postići bez ikakve lutke... Zapravo, šta me tu zbunjuje? Samo jedno: Simoneova soba se nalazi pored Olafove sobe. Može se pretpostaviti, na primer, sledeće: Mozesima je bilo potrebno da Simoneova soba počevši od jedanaest sati i tokom izvesnog vremena bude prazna. Eto šta me zbunjuje. Ali da bi se odstranio Simone uopšte nije bila potrebna lutka. Naravno, rasuđujući hipotetično, lutka bi mogla prouzrokovati da Simone upadne u duboku i dugu nesvesticu, ali da bi se odstranio Simone bila je dovoljna sama gospođa Mozes. To bi bio najprirodniji i najsigurniji način. I ako već pribegavaju takvom neprirodnom i nepouzdanom načinu, kao što je lutka, znači, trebalo je da gospođa Mozes bude negde drugde. Gospođa Mozes... krhka, razmažena, do kretenizma otmjena gospođa Mozes... Ne, sve me to ne vodi nikuda. Konačno, ne treba smetnuti s uma kolosalnu šalu, ali se korist od tog događaja za sada ne može videti...

To je izuzetno odvratna situacija: sve niti nikuda ne vode. Prvo, nema nijednog osumnjičenog. Drugo, apsolutno je neshvatljivo kako se dogodio zločin! Neshvatljivo je najglavnije. Objasnite mi kako je ubio! Kako? Prozor je otvoren ali nema nikakvih tragova na prozorskoj dasci, nikakvih tragova u snegu, na opšivnici. Ni dole, ni zdesna, ni sleva nije se moglo prići prozoru. Preostaje jedino odozgo. S krova niz uže. Ali bi tada postojali tragovi na rubu krova. Mogu, naravno, otići i ponovo pogledati, ali se tačno sećam: sneg je izrovan samo pored Hinkusove stolice za ležanje. Sada više ništa drugo ne preostaje osim Karlsona sa propelerom. Doleteo je, zavrnuo sunarodniku vrat i odleteo... Tako da u rezervi imam samo dve ništavne pretpostavčice. Prvo - to su svakakvi tajni prolazi, zamaskirana vratanica i dvostruki zidovi. A drugo - nekakav genije je pronašao novi termički uređaj koji omogućava da se ključ okrene izvana, ne ostavivši na njemu nikakve tragove.

Obe pretpostavke ukazuju direktno na vlasnika kuće i mehaničara pronalazača. Da. Pa dobro, a kako stoji s alibijem tog čoveka? Do pola deset sedi, ne izlazeći, za kartaškim stolom. Počinjući otprilike

od pet do deset pa do trenutka kada je pronađen leš, on je faktički nadomak mojih očiju, ili negde odakle se mogao čuti. Preostaje mu za ubistvo oko dvadeset ili dvadeset i pet minuta, kad ga niko ne vidi, ili ga vidi samo Kajsa, koju on, prema njegovim rečima, riba. Dakle teoretski on može biti ubica, ukoliko zna tajni prolaz ili poseduje daljinski upravljač koji okreće ključ, ne ostavljajući tragove. Nejasni su motivi (ako nije u pitanju reklama!), psihološki je potpuno neopravdano celokupno njegovo držanje, ali, ponavljam, teoretski je on mogao ubiti. Zapamtićemo to i krenuti dalje.

Di Barnstokr. Alibi nema. Ali on je onemoćali starac, jednostavno nema snage da čoveku zavrne vrat. Simone. Alibi nema. Vrat bi mogao zavrnuti - snažan je čovek, a uz to je malo otkačen. Neshvatljivo je kako je dospeo u Olafovu sobu. A ako je dospeo, neshvatljivo je onda kako je izišao. Teoretski, naravno, mogao je slučajno otkriti famozna tajna vrata. Nejasni su motivi, neshvatljivo je njegovo ponašanje posle ubistva. Nema ničeg neshvatljivog. Hinkus... Hinkusov dvojnik... Dobro bi bilo da popijem još kafe. Dobro bi bilo da dignem ruke od svega i da legnem da spavam...

Brin. Da, to je jedina nit koja se za sada nije prekinula. To dete me je slagalo. Dete je videlo gospođu Mozes, ali je reklo da je nije videlo. Dete je ašikovalo s Olafom kraj vrata njegove sobe, ali je reklo da mu je raspalilo šamar kraj vrata trpezarije... I tada se iznenada setih. Sedeo sam upravo ovde, u ovoj fotelji. Pod je zadrhtao, čuo se tutanj lavine. Pogledao sam na sat, bilo je deset i dva minuta i tada su gore snažno tresnula vrata. Upravo gore. Neko je snažno tresnuo vrata. Ko? Simone se u to vreme brijao. Di Barnstokr je spavao i, verovatno, probudio upravo od tog treska. Hinkus je ležao vezan ispod stola. Vlasnik i Kajsa bili su u kuhinji. Mozesi su bili u svojim sobama. Znači, vratima su mogli tresnuti ili Olaf ili Brin, ili ubica. Na primer, Hinkusov dvojnik... Bacih žarač i otrčah gore.

U sobi čeda nije bilo nikog i ja zakucah kod di Barnstokra. Čedo, podbočivši pesnicama obraze, potišteno je sedelo za stolom. Di Barnstokr, zavivši se u škotski pled, kunjao je u fotelji kraj prozora. Oboje skočiše na noge kad uđoh.

"Skinite naočare!" oštro naredih čedu, i čedo se istog časa povinova. Da, bila je to devojka. I neobično lepa, mada su joj oči bile podbule i crvene od suza. Prigušivši uzdah olakšanja sedoh naspram nje i

rakoh:

"Znate šta, Brin. Prestanite da odbijate da kažete istinu. Vama lično ne pretili nikakva opasnost. Ne smatram vas ubicom, tako da ne morate lagati. U devet sati i deset minuta gospođa Mozes vas je videla s Olafom ovde... u hodniku, kraj vrata njegove sobe. Niste mi rekli istinu. Vi se niste rastali od Olafa kraj vrata trpezarije. Gde ste se rastali sa njim? Gde, kada i pri kakvim okolnostima?"

Izvesno vreme me je promatrala, usne su joj drhtale, zacrveneale oči su se ponovo napunile suzama. Zatim je zaklonila lice dlanovima.

"Bili smo u njegovoj sobi", reče.

Di Barnstokr žalosno zaječa.

"Nemaš zbog čega da ječiš, striče!" reče Brin, planuvši istog časa.

"Ništa se nepopravivo nije dogodilo. Ljubili smo se i bilo je prilično veselo, samo hladno, jer je kod njega sve vreme bio otvoren prozor. Ne sećam se koliko je vremena sve to trajalo. Sećam se, izvadio je iz džepa nešto nalik na ogrlicu, nekakve perle i jednako je pokušavao da mi ih stavi oko vrata, ali se tada razlegao tutanj, i ja sam rekla: "Čujte - lavina!" I on me iznenada pusti i uhvati se za glavu, kao da se nečega setio... Znate kako se ljudi hvataju za glavu kad se nečega sete, nečeg važnog... To je bukvalno trajalo nekoliko sekundi. Poleteo je prema prozoru, ali se odmah vratio, uhvatio me je za ramena i bukvalno izbacio u hodnik. Umalo nisam pala, a on je odmah snažno tresnuo vratima za mnom. Pri tom ništa nije rekao, samo je šapatom opsovao, i još se sećam da je okrenuo ključ u bravi. Više ga nisam videla, užasno sam se naljutila, jer je postupio kao grubijan, i još me je opsovao, i zato sam odmah otišla u svoju sobu i napila se..."

Di Barnstokr ponovo zaječa.

"Tako dakle", rekoh. "Uhvatio se za glavu, kao da se nečeg setio, a poleteo prema prozoru... Možda ga je neko pozvao?"

Brin zavrte glavom.

"Ne. Ništa nisam čula, samo huku lavine."

"I odmah ste otišli? Niste se zadržali kraj vrata ni časka?"

"Odmah. Užasno sam se naljutila."

"Šta se događalo kad ste vi i on izašli iz trpezarije? Ponovite još jednom."

"Rekao je da hoće nešto da mi pokaže", otpoče ona, oborivši glavu.

"Izašli smo u hodnik, i on me je poveo prema svojoj sobi. Ja sam se, naravno, odupirala... ali, uopšte uzev, ludirali smo se. Zatim, kad smo već stajali kraj njegovih vrata..."

"Stop. Prošli put ste mi rekli da ste videli Hinkusa."

"Da, videli smo. Odmah čim smo izašli u hodnik. On je upravo tog trenutka skretao iz hodnika prema stepeništu."

"Da. Nastavite."

"Kada smo stajali kraj Olafovih vrata, pojavila se ta Mozesiha. Ona se, naravno, napravila da nas nije primetila, ali meni je bilo neprijatno. Mrsko mi je kada se vrzmaju okolo a pilje u tebe. Te-e smo... ušli u Olafov sobu."

"Jasno." Pogledah Barnstokra popreko. Starac je sedeo, podižući pogled k nebu. Tako mu i treba. Večito ti stričevi zamišljaju kako pod njihovim okriljem narastaju anđelčići. A ti anđelčići za to vreme falsifikuju menice. "Pa, dobro. Jeste li šta pili kod Olafa?"

"Ja?"

"Interesuje me da li je Olaf nešto pio."

"Ne. Ni on ni ja nismo pili."

"Sada pak... hm... Niste primetili... h-m... Niste li primetili nekakav čudni miris?"

"Ne. Tamo je bio veoma čist, svež vazduh."

"Ne mislim na sobu. Do đavola, kad sto se ljubili, niste primetili ništa čudno? Čudan miris, imam na umu..."

"Ništa slično nisam primetila", reče Brin ljutito.

Izvesno vreme sam pokušavao da što delikatnije formulišem sledeće pitanje, zatim se odvažih i rekoh bez uvijanja.

"Postoji pretpostavka da su Olafa pre ubistva otrovali otrovom koji polako deluje. Niste primetili ništa što bi potvrđivalo ovu pretpostavku?"

"A šta sam mogla primetiti?"

"Obično se primećuje kad se čovek ne oseća dobro", pojasnih.

"Osobito se to primećuje kad se on pred vašim očima oseća sve lošije."

"Ničeg sličnog nije bilo", odlučno reče Brin. "Osećao se izvanredno."

"Svetlost niste palili?"

"Nismo."

"A od toga što je govorio ne sećate se ničeg čudnog?"

"Uopšte se ničega ne sećam", odgovori Brin tiho. "To je bilo obično ćaskanje. Šale, vicevi, smejurije... O motociklu smo on i ja razgovarali, o skijama. Po mom mišljenju on je bio dobar mehaničar. Razumevao se u sve motore..."

"I nije vam pokazao ništa interesantno? Imao je nameru da vam nešto pokaže..."

"Ma nije, naravno. Šta vam je, zar ne shvatate? To je bilo tek onako rečeno..."

"Kad se survala lavina, jeste li sedeli ili stajali?"

"Stajali smo."

"Gde?"

"Kraj samih vrata. Već mi je postalo dosadno i spremala sam se da odem. I tada je počeo da mi navlači onu ogrlicu..."

"Jeste li sigurni da je poleteo od vas prema prozoru?"

"Pa, kako da vam kažem... Uhvatio se za glavu, okrenuo se leđima prema meni, kročio korak ili dva prema prozoru... u pravcu prozora... pa, ne znam, kako da vam kažem, možda i ne prema prozoru, naravno, ali ja jednostavno ništa više u sobi nisam videla, osim prozora..."

"Ne čini li vam se da je osim vas u sobi mogao biti još neko? Možda ćete se vi sad setiti nekakvog šuma, neobičnih zvukova, na koje onda niste obratili pažnju..."

Ona se zamisli.

"Ma ne, bilo je tiho... Nekakav jedva čujan zvuk čuo se iza zida. Olaf se još našalio da se to Simone u svojoj sobi pentra uz zidove... A više ničeg nije bilo."

"A šum se zaista čuo sa Simoneove strane?"

"Da", ubeđeno reče Brin. "Mi smo tada stajali i šum je dolazio s leve strane. Ali, najobičniji šum. Koraci, voda iz česme..."

"Da li je Olaf u vašem prisustvu premeštao nekakav nameštaj?"

"Nameštaj?... Ah, da, jeste. Izjavio je da me neće pustiti i privukao je fotelju uz vrata... Zatim ju je, naravno, pomerio."

Ustadoh.

"Za danas je to sve", rekoh. "Idite da spavate. Danas vas više neću uzmemiravati."

Di Barnstokr takođe ustade i krenu prema meni s ispruženim rukama.

"Dragi inspektore! Vi, naravno, shvatate, da nisam imao pojma..."

"Da, di Barnstokr", rekoh. "Deca rastu, di Barnstokr. Sva deca. Ubuduće joj nemojte nikada dopuštati da nosi crne naočare di Barnstokr. Oči su ogledalo duše."

Ostavih ih da porazmisle o ovim draguljima policijske mudrosti, a sam siđoh u hol.

"Vi ste rehabilitovani, Alek", saopštih vlasniku.

"Zar sam bio osuđen?" iznenadi se podigavši pogled sa računara.

"Hoću da kažem da skidam sa vas sve sumnje. Sada imate stoprocentni alibi. Ali se ne zanosite da vam to daje pravo da mi punitite glavu zombizmom-mombizmom... Ne prekidajte me. Sada ćete ostati tu i sedete dok vam ne dopustim da ustanete. Imajte na umu da s tim jednorukim čovekom moram prvi ja da razgovaram."

"A ako se probudi pre vas?"

"Nemam nameru da spavam", rokoh. "Hoću da pretražim kuću. Ako se taj nesrećnik probudi i pozove nekog, makar i mamu, odmah pošaljite po mene."

"Razumem", reče vlasnik. "Jedno pitanje. Raspored u hotelu ostaje kao i ranije?"

Zamislih se:

"Da, neka bude. U devet sati je doručak. A potom ćemo videti... Uzgred, Alek, po vašem mišljenju, kad se ovde može očekivati da dođe neko iz Mira?"

"Teško je reći. Lavinu mogu oni, možda, otpočeti da otkopavaju čak i sutra. Sećam se slučajeva takve operativnosti... Ali istovremeno oni odlično znaju da nam ovde ništa ne pretili... Možda će, kroz par dana doleteti helikopterom Cvirek, naš inspektor za rudna blaga... ako je na drugim mestima kod njega sve u redu. Najveća nevolja je u tome što oni najpre treba da saznaju za lavinu. Kratko rečeno, za sutra ne bih računao..."

"To jest, za danas?"

"Da, za danas... Ali sutra neko može doleteti."

"Nemate predajnik?"

"Ma otkud? I pre svega šta će mi? To mi se ne isplati, Peter."

"Shvatam" rekoh. "Dakle sutra..."

"Ni sutra ne jamčim", primeti vlasnik.

"Jednom reči u naredna dva-tri dana... Dobro. Znate šta još, Alek.

Pretpostavimo da vam je potrebno da se sakrijete u ovoj kući. Na duže vreme, na nekoliko dana i noći. Gde biste se sakrili?"

"Hm..." reče vlasnik sumnjičavo. "Vi ipak mislite da u kući prebiva uljez?"

"Gde biste se sakrili?" ponovih.

Vlasnik zavrte glavom.

"Obmanjuju vas", reče. "Časna reč, obmanjuju. Ovde se čovek nema gde sakriti. Dvanaest je soba, od njih su samo dve prazne, ali ih Kajsa posprema svakog dana, ona bi primetila. Čovek ostavlja za sobom svakojako smeće, a ona prosto pati od čistoće... Podrum mi je zatvoren spolja katancem... Tavan ne postoji, u prostoru između krova i tavanice jedva se može proturiti ruka... Službene prostorije se sve zatvaraju spolja, i, osim toga, mi se tamo celog dana vrtimo, ili ja, ili Kajsa. To je, zapravo sve."

"A kupatilo s tušem na spratu?" upitah.

"Umesno. U kupatilu s tušem na spratu moglo bi, tamo mi odavno nismo zavirivali. I još, možda, treba pogledati u prostoriji gde je generator - i tamo retko navraćam. Pogledajte, Peter, potražite..."

"Dajte ključeve", rekoh.

Pogledao sam i potražio. Pretražio sam podrum, zavirio u kupatilo s tušem, pregledao garažu, kotlarnicu, prostoriju sa generatorom, silazio čak u podzemno skladište - nigde ništa nisam otkrio. Naravno, nisam ni očekivao da išta otkrijem, to bi bilo odveć jednostavno, ali prokleta činovnička revnost mi nije dozvolila da ma šta ostavim neispitano. Dvadeset godina besprekorne službe je dvadeset godina besprekorne službe: u očima pretpostavljenih, a i u očima podređenih isto tako, uvek je bolje izgledati savestan tikvan nego blistavi talenat koji se ne unosi u ono što radi. I ja sam pretraživao, puzao, prljao se, udisao prašinu i đubre, sažaljevao sebe i psovao glupavu sudbinu.

Kad sam besan i prljav izašao iz podzemnog skladišta već je svitalo. Mesec je bio bled i klonio se prema zapadu. Sive gromade litica prekrila je izmaglica boje jorgovana. I nekakav svež, slatki, studeni vazduh ispunjavao je dolinu! Bestraga mu glava!...

Već sam se približavao kući kada se vrata širom otvoriše i na trem izađe vlasnik.

"Aha", reče ugledavši me. "A ja sam upravo pošao po vas. Onaj

nesrečník se probudil i zve mamu."

"Idem", rekoš otresajući kaput.

"Zapravo ne zve mamu", reče vlasnik, "zve Olafa Andvaraforsa."

12.

Kada me ugleda, nepoznati se hitro naže napred i upita:

"Vi ste Olaf Andvarafors?"

Nisam očekivao takvo pitanje. Uopšte nisam očekivao. Potražih očima stolicu, primakoh je uz krevet, bez žurbe sedoh i tek tada pogledah nepoznatog. Bio sam u velikom iskušenju da odgovorim potvrdno i da vidim šta će iz toga izaći. Ali ja nisam kontraobaveštajac i nisam policijski agent. Ja sam čestiti policijski činovnik. Zato odgovorih:

"Ne. Ja nisam Olaf Andvarafors. Ja sam inspektor policije, i zovem se Peter Glepski."

"Da?" reče iznenađeno, ali nimalo uznemireno. "Ali gde je Olaf Andvarafors?"

Po svoj prilici se potpuno oporavio posle onog što se dogodilo juče. Njegovo mršavo lice je porumenelo, vrh dugog nosa, koji je juče bio veoma beo, sada je bio crven. Sedeo je na krevetu, pokrivši se do pasa ćebetom, Alekova spavaćica mu je očigledno bila velika, okovratnik mu je visio kao ham i otkrivao šiljate ključne kosti i bledu kožu na grudima, na kojima nije bilo dlaka. I lice mu je bilo ćosavo - samo nekoliko dlačica na mestu gde su obrve i retke beličaste trepavice. Sedeo je, nagnuvši se napred, i odsutno obavijao oko leve ruke prazan rukav desne.

"Izvinite" rekoh, "ali vam prethodno moram postaviti nekoliko pitanja."

Na te moje reči nepoznati ništa ne odgovori. Njegovo lice poprimi čudan izraz - do te mere čudan da nisam odmah shvatio šta je posredi. On je jedno oko upro u mene, a drugo otkotrljao pod čelo, tako da se gotovo nije ni videlo. Čutali smo neko vreme.

"Dakle", rekoh. "Pre svega hteo bih da znam ko ste vi i kako se zovete."

"Luarvik", reče brzo.

"Luarvik... A ime?"

"Ime? Luarvik."

"Gospodin Luarvik Luarvik?"

Ponovo je začútao. Savlađivao sam nelagodnost koju čovek uvek oseća kad razgovara sa jako razrokim ljudima.

"Otprilike tako", reče najzad.

"U kom smislu otprilike?"

"Luarvik Luarvik."

"Dobro. Recimo. Ko ste vi?"

"Luarvik", reče. "Ja sam Luarvik." Počuta malo. "Luarvik Luarvik. Luarvik L. Luarvik."

Izgledao je prilično zdrav i potpuno ozbiljan, i to je najviše iznenađivalo. Uostalom, ja nisam lekar.

"Hoću da znam čime se bavite."

"Ja sam mehaničar", reče. "Mehaničar-šofer."

"Šofer čega?" upitah.

Tada upre u mene oba oka. Očigledno nije shvatio pitanje.

"Dobro, pustimo to", žurno reko. "Vi ste stranac?"

"Veoma", reče. "U velikoj meri."

"Verovatno ste Šveđanin?"

"Verovatno. U velikoj meri sam Šveđanin."

Šta to radi, da se ne sprda sa mnom? - pomislih. Ne bi se reklo. Pre liči na čoveka kojeg su priterali uza zid.

"Zašto ste doputovali ovamo?" upitah.

"Ovde je Olaf Andvarafors. On će vam sve reći. Ja ne mogu."

"Putovali ste kod Olafa Andvaraforsa?"

"Da."

"Na vas se sručila lavina?"

"Da."

"Putovali ste automobilom?"

Zamisli se.

"Kolima", reče.

"Zbog čega vam je potreban Andvarafors?"

"Imam posla sa njim."

"Kakvog zapravo?"

"Imam posla sa njim", ponovi. "Sa njim. On će reći."

Vrata iza kojih leđa zaškripiše. Osvrto. Na pragu, držeći čašu u ruci ispruženoj u stranu, stajao je Mozes.

"Ovamo se ne može", reko odsečno.

Mozes je ispod kosmatih obrva promatrao nepoznatog. Na mene nije

obratio nikakvu pažnju. Skočih i krenuh grudima prema njemu.

"Molim vas da odmah izađete, gospodine Mozes!"

"Ne derite se na mene", neočekivano miroljubivo predloži Mozes.

"Mogu ispoljiti radoznalost, koga ste uselili u moju odaju."

"Ne sada, kasnije..." Postepeno ali uporno sam zatvarao vrata.

"Molim, molim..." mrmijao je Mozes, izguran u hodnik. "Ja bih, naravno, mogao da protestujem..."

Zatvorih vrata i ponovo se okrenuh prema Luarviku L. Luarviku.

"Je li to bio Olaf Andvarafors?" upita Luarvik.

"Ne", rekoh. "Olaf Andvarafors je sinoć ubijen."

"Ubijen", ponovi Luarvik. U njegovom glasu nije bilo nikakvih emocija. Ni čuđenja, ni straha, ni tuge. Kao da sam mu saopštio da je Olaf za trenutak izašao i da će se odmah vratiti. "Mrtav? Olaf Andvarafors?"

"Da."

"Ne", reče Luarvik. "Vi ne znate tačno."

"Znam potpuno tačno. Video sam ga mrtvog. Lično."

"Želim da pogledam."

"Šta će vam to? Shvatio sam da ga vi ne znate lično."

"Imam posla sa njim", reče Luarvik.

"Ali kažem vam: ubijen je. Umro je. Ubili su ga."

"Dobro. Hoću da vidim."

Meni najednom proradi kliker - setih se kofera. "Trebalo je da vam preda nešto?"

"Ne", odgovori ravnodušno. "Trebalo je da razgovaramo. Ja i on."

"O čemu?"

"Ja i on. I on."

"Čujte, gospodine Luarvik", rekoh. "Olaf Andvarafors je mrtav. Ubili su ga. Ja vodim istragu o ubistvu. Tražim ubicu. Shvatate li? Treba da saznam što je moguće više o Olafu Andvaraforsu. Molim vas da budete iskreni. Pre ili kasnije vi ćete morati sve da ispričate. Bolje ranije nego kasnije."

On se neočekivano zavuče ispod ćebeta sve do nosa. Oči su mu ponovo gledale na razne strane.

"Ništa vam ne mogu reći", nerazgovetno progovori kroz ćebe.

"Zašto?"

"Mogu da kažem samo Olafu Andvaraforsu."

"Odakle ste doputovali?" upitah.

Ćutao je.

"Gde živite?"

Ćutanje. Tiho brektanje. Jedno oko gleda u mene, drugo u tavanicu.

"Vi izvršavate nečiji nalog?"

"Da."

"Čiji zapravo?"

"Zašto želite to da znate?" upita. "Ja nemam posla sa vama. Vi nemate posla sa nama."

"Molim vas da shvatite", rekoh srdačno. "Ako saznamo makar štogod o Olafu saznaćemo ko ga je ubio. Pa dobro. Vi, očigledno, ne poznajete Olafa. Ali ti koji su vas poslali kod njega mogu nešto da znaju."

"Ni oni ne znaju Olafa", reče.

"Kako to?"

"Oni ne znaju Olafa. Zbog čega?"

Protrljah obraze obrasle čekinjom.

"Vas čovek ne može da uhvati ni za glavu ni za rep", rekoh osorno.

"Ljudi koji ne znaju Olafa šalju vas koji isto tako ne znate Olafa, s nekakvom porukom za Olafa. Kako to može biti?"

"To može biti. To je tako."

"Ko su ti ljudi?"

Ćutanje.

"Gde se oni nalaze?"

Ćutanje.

"Gospodine Luarvik, možete imati velike neprijatnosti."

"Zbog čega?" upita.

"Prilikom istrage o ubistvu svaki čestit građanin dužan je da da policiji tražene iskaze", rekoh strogo. "Odbijanje se može uzeti kao saučesništvo."

Luarvik L. Luarvik nije reagovao.

"Nije isključeno da ću vas morati uhapsiti", dodadoh. To je očigledno bila protivzakonita pretnja, i požurih da se ispravim: "U svakom slučaju, zbog vašeg upornog poricanja imaćete velike neprijatnosti za vreme suđenja."

"Želim da se obučem", namah reče Luarvik. "Ne želim da ležim. Hoću da vidim Olafa Andvaraforsa."

"Zašto?" upitah.

"Hoću da ga vidim."

"Ali vi ga ne znate lično."

"Ne treba mi njegovo lice", reče Luarvik.

"A šta vam je potrebno?"

Luarvik se izvuče ispod ćebeta i ponovo sede.

"Želim da vidim Olafa Andvaraforsa!" reče veoma glasno. Njegovo desno oko se trzalo i vrtelo se. "Čemu pitanja? Čemu pitanja? Veoma mnogo pitanja. Zašto ne vidim Olafa Andvaraforsa?"

I ja takođe izgubih strpljenje.

"Želite da identifikujete leš? Ako vas shvatam?"

"Da identifikujem... Da ga prepoznam?"

"Da! Da prepoznate!"

"Hoću. Hoću da vidim."

"Kako možete da ga prepoznate", rekoh, "ako ga ne znate lično?"

"Kakvo lice?" izdra se Luarvik.

"Zašto lice? Hoću da vidim da to nije Olaf Andvarafors, da je to neko drugi!"

"Zašto mislite da je to drugi?" brzo upitah.

"Zašto vi mislite da je to Olaf Andvarafors?" primeti on.

Upresmo poglede jedan u drugog. Bio sam prinuđen da priznam da je taj čudan čovek u izvesnom smislu u pravu. Ne bih se mogao zakleti da je viking sa zavrnutim vratom na spratu baš Olaf Andvarafors, koga traži Luarvik L. Luarvik. To ne bi morao biti taj Olaf Andvarafors, i to ne bi morao uopšte biti Olaf Andvarafors. S druge strane, nisam shvatao, kakvog smisla ima pokazivati leš čoveku koji ne poznaje Olafa lično. Lično... I zaista, zbog čega obavezno lično? Možda je trebalo da ga prepozna po odeći, ili po nekakvom prstenu... ili, recimo, po tetoviranoj šari...

Začu se kucanje na vratima i Kajsina glas piskutljivo reče:

"Izvolite se obući..."

Otvorih vrata i uzeh od Kajse osušeno i ispeglano odelo nepoznatog.

"Obucite se", rekoh, stavivši odelo na postelju.

Zatim stadoh prema prozoru i počeh da posmatram nazupčenu liticu Poginulog Alpiniste koja je već bila obasjana ružičastom svetlošću izlazećeg sunca, bledu mrlju meseca, čisto tamno plavetnilo neba. Iza mojih leđa čulo se šištanje, šuškanje, nejasno mrmljanje, radi

nečeg je gurao stolicu: očigledno, nije nimalo lako oblačiti se jednom rukom i uz toliku razrokost pri tom. Dva puta me je nešto vuklo da se okrenem i ponudim pomoć, ali se uzdržah. Zatim Luarvik reče: "Obukao sam se." Okrenuh se. Začudih se. Veoma se začudih, ali se setih šta je ovaj čovek preživeo po noći, i prestadoh se čuditi. Pridoh mu, popravih mu i zakopčah kragnu, ponovo mu prikopčah dugmeta na kaputu i gurnuh mu nogom vlasnikove patike. Dok sam sve to radio, pokorno je stajao, odmakavši jedinu ruku. Prazan desni rukav gurnuh mu u džep. Pogledao je patike i rekao sumnjičavo:

"Ovo nije moje. Moje nisu takve."

"Vaše cipele se još nisu osušile", rekoh. "Obucite to i idemo."

Moglo se pomisliti da on nikada u životu nije oblačio patike. Dva puta je iz sve snage pokušao da ugura u patike noge i dva puta nije uspeo, svaki put je gubio pri tom ravnotežu. Nije stajao ponajbolje s ravnotežom - očigledno, juče je izvukao deblji kraj, i još uopšte nije došao k sebi. Dobro sam ga shvatao: i meni se to dešavalo...

Verovatno se sve to vreme nekakav mehanizam nečujno okretao u mojoj podsvesti, jer me je iznedada zaslepila za trenutak čudnovata misao: šta ako Olaf nije Olaf, već Hinkus... A Hinkus nije Hinkus, već Olaf i da je on poslao telegram da pozove eto ovog čudnog čovečuljka. Ali od zamene imena ništa u krajnjem ishodu nije bilo jasnije, i odagnah tu misao iz glave.

Držeći se pod ruku izašli smo u hol i krenuli na prvi sprat. Vlasnik je kao i ranije sedeo na svom radnom mestu, ispratio nas je zamišljenim pogledom. Luarvik uopšte ne obrati pažnju na vlasnika. Svu svoju pažnju usredsredio je na stepenice stepeništa. Za svaki slučaj pridržavao sam ga za lakat.

Zastadosmo pred vratima Olafove sobe. Pažljivo sam pogledao svoje izlepljene trake - sve je bilo u redu. Tada uzeh ključ i širom otvorih vrata. Oštar neprijatan smrad udari mi u nos - veoma čudan smrad, nalik na smrad od dezinfekcije. Zadržah se na pragu, pozlilo mi je. Uostalom, u sobi se ništa nije promenilo. Samo mi se lice mrtvacu činilo tamnijim nego sinoć, možda zbog svetlosti, i mrlje modrica se sada gotovo nisu ni videle. Luarvik me prilično jako munu u slabine. Kročih u predsoblje i uklonih se, propustivši ga da pogleda.

Moglo se pomisliti da on nije mehaničar-šofer, već čuvar mrtvačnice.

Sa potpuno ravnodušnim izgledom zastade iznad leša i duboko se naže, zabacivši jedinu ruku iza leđa. Ni gađenja, ni straha, ni pijeteta - rutinski pregled. I utoliko neobičnije su mi se učinile njegove reči.

"Iznenaden sam", reče potpuno bezbojnim glasom. "Ovo je zaista Olaf Andvarafors. Ne shvatam."

"Kako ste ga prepoznali?" odmah upitah.

On se ispravi, okrenu glavu i pogleda me jednim okom. Stajao je, nagnuvši se, raširivši noge, gledao me ispitivački i ćutao. To je trajalo toliko dugo da me je zboleo vrat. Kako može da ostane u tako nezgrapnoj pozi? Steglo ga je u krstima, ne?... Najzad reče:

"Setio sam se. Video sam ga ranije. Tada nisam znao da je to Olaf Andvarafors."

"A gde ste ga ranije videli?" upitah.

"Tamo." Ne ispravljajući se mahnu rukom nekud ispred prozora. "Ali to nije najvažnije."

Najednom se ispravi i zašepa po sobi, smešno vrteći glavom. Ja se sav skupih, ne skidajući oči s njega. Očigledno je tražio nešto, i ja sam se već dosećao - šta zapravo.

"Olaf Andvarafors nije umro ovde?" upita, zastavši ispred mene.

"Zašto tako mislite?" upitah.

"Ne mislim. Pitam."

"Tražite nešto?"

"Olaf Andvarafors je imao predmet", reče. "Gde je?"

"Vi tražite kofer" rekoh. "Vi ste po njega došli?"

"Gde je on?" ponovi Luarvik.

"kofer je kod mene", rekoh.

"To je dobro", pohvali. "Hoću da ga imam ovde. Donesite."

Napravih se da ne čujem njegov ton i rekoh:

"Mogao bih vam dati kofer, ali najpre morate da odgovorite na moja pitanja."

"Zbog čega?" s veoma velikim čuđenjem upita. "Zbog čega pitanja?"

"Zato", strpljivo odgovorih, "što ćete vi dobiti kofer samo u tom slučaju ako iz vaših odgovora bude jasno da vi imate pravo na njega."

"Ne shvatam", reče.

"Ne znam da li je to vaš kofer ili nije. Ako je vaš, ako ga je Olaf doneo za vas, dokažite to. Tada ću vam ga dati."

Oči mu pobegoše na razne strane i ponovo se sastaviše kraj prekonosnice.

"Ne treba", reče. "Neću. Umoran sam. Idemo."

Pomalo smeten izašao sam za njim iz sobe. Vazduh u hodniku bio je izvanredno svež i čist. Otkuda u sobi ovaj apotekarski smrad? Možda je tamo i ranije bilo nešto prosuto, samo se pri otvorenom prozoru nije osećalo? Zaključah vrata. Dok sam otišao u svoju sobu po lepak i hartiju i bavio se pečaćenjem, Luarvik je stajao na svom mestu, utonuo, reklo bi se, u duboku zamišljenost.

"Pa šta je?" upitah. "Hoćete li odgovarati na pitanja?"

"Ne", odlučno odgovori. "Neću pitanja. Hoću da ležim. Gde mogu da ležim?"

"Idite u svoju sobu", rekoh bezvoljno. Obuzela me je apatija. Namah me je divljački zbolela glava. Nešto me je vuklo da legnem, da se opustim, da zatvorim oči. Sve je to apsurdno, ni na šta ne naliči, nakazno-besmislena stvar kao da se otelotvorila u apsurdnom nakazno-besmislenom Luarviku L. Luarviku, koji ni na koga nije bio nalik.

Sidošmo u hol i on odgega u svoju sobu, a ja sedoh u fotelju, opružih se i, najzad, zatvorih oči. Negde je šumelo more, svirala glasna nerazgovetna muzika, doplovljavale i otplovljavale nekakve maglovite mrlje. U ustima sam imao takav osećaj kao da sam mnogo sati uzastopno žvakao presnu vatu. Zatim mi neko onjuši uho mokrim nosom i teška glava Lelja prijateljski se pribi uz moje koleno.

13.

Po svoj prilici mi je ipak pošlo za rukom da odremam petnaestak minuta, a Lelj mi nije dao više. Oblizivao mi je uši i obraze, cimao me za nogavice, ćuškao i najzad me lako ujeo za ruku. Tada nisam izdržao i poskočio sam, spreman da ga zgromim, najnemogućije kletve i jadikovanja navirali su mi u grlu, ali moj pogled pade na stočić i zapanjih se. Na blistavoj lakiranoj površini stočića, kraj vlasnikovih papira i računa stajao je jako veliki crni revolver.

Bio je to luger kalibra 0,45 sa dugačkom ručicom. Ležao je u lokvici vode i grudvice neotopljenog snega su ga još prekrivale; i dok sam zabezeknuto gledao, jedna grudvica skliznu sa oroza i pade na sto. Tada obuhvatih pogledom hol. U holu nije bilo nikog, samo je Lelj stajao kraj stočića i, nagnuvši glavu u stranu, ozbiljno-upitno me posmatrao. Iz kuhinje je dopiralo zveckanje šerpi, čuo se tihi vlasnikov bas i širio se miris kafe.

"To si doneo?" upitah Lelja šapatom.

On spusti glavu na drugu stranu jednako gledajući u mene. Na šapama mu je bio sneg, sa kosmatog trbuha slivala se voda. Oprezno uzeh pištolj.

To je bilo pravo gangstersko oružje. Daljina nišanskog gađanja - dvesta metara, uređaj za optičko nišanje, ležište za dodatni kundak, polugica za prevođenje na automatsku paljbu i slične pogodnosti. Cev je bila nabijena snegom. Pištolj je bio hladan, težak, rebrasta ručka prosto je prianjala za šaku. Iz nekog razloga pade mi na um da nisam pretresao Hinkusa. Prtljag sam mu pretresao, bundu sam mu pretresao, a njega samog sam zaboravio. Verovatno zato što mi se činilo da je žrtva.

Izvadih iz ručke šaržer, bio je pun. Povukoh zatvarač i na sto ispade metak. Uzeh ga da bih ga vratio u šaržer, i najednom obratih pažnju na čudnu boju metka. On nije bio žut niti tamnosiv, kao obično. Blistao je kao niklovan, samo to nije bio nikl, već najverovatnije srebro. Nikada u životu nisam video takve metke. Počeh žurno, jedan za drugim da izbacujem metke iz šaržera. Svi su bili isti srebrni meci. Oblizah osušene usne i ponovo pogledah Lelja.

"Odakle ti to, matori?" upitah.

Lelj živahno mahnu glavom i ukoso skoči prema vratima.

"Razumem", rekoh. "Razumem. Sačekaj časak."

Vratih metke u šaržer, gurnuh šaržer u ručku i, u hodu ćušajući pištolj u bočni džep, krenuh prema izlazu. Ispred vrata Lelj se smandrlja s trema i, upadajući u sneg, pojuri duž pročelja. Gotovo sam bio uveren da će stati ispred Olafovog prozora, ali ne stade. Zađe iza kuće, nestade za trenutak i ponovo se pojavi, nestrpljivo provirujući iza ugla. Zgrabih prve skije na koje naiđoh, navrat-nanos ih pričvrstih na noge i pojurih za njim.

Obiđosmo hotel, a zatim se Lelj uputi dalje od kuće i zastade na pedesetak metara. Stigoh do njega i osvrtoh se. Sve je to bilo nekako čudno. Videh jamicu u snegu, odakle je Lelj iskopao pištolj, videh trag svojih skija iza sebe, videh brazde koje je ostavio Lelj, skaćući preko smetova, a svuda unaokolo snežni pokrivač bio je netaknut. To je moglo da znači jedno: pištolj su zavitali ovamo ili s puta, ili iz hotela. I to je bio dobar hitac. Nisam bio uveren da bih uspeo da ovako tešku i nezgodnu stvar bacim toliko daleko. Zatim shvatih. Pištolj su bacili s krova. Pištolj su oduzeli Hinkusu i bacili ga što su mogli dalje. Možda ga je, štaviše, i Hinkus lično bacio što je mogao dalje. Možda se plašio da će ga iz zasede ucmekati tim pištoljem. A možda to, naravno, nije učinio Hinkus, već neko drugi... ali gotovo zasigurno - s krova. S puta bi takav hitac mogao da postigne samo dobar bombaš, a kroz prozor neke sobe to ne bi bilo moguće postići.

"Pa, Lelj", rekoh bernardincu, "sila si ti. A ja nisam. Hinkusa je trebalo dobro protresti, onako kako to čini stari Zgut. Zar ne? Srećom, još nije kasno da se to učini."

I ne sačekavši Leljev odgovor, pojurih nazad. Lelj je, razbacujući sneg, upadajući u njega i mlatarajući ušima, jurio uporedo sa mnom. Imao sam nameru da odmah odem do Hinkusa, da probudim ovog kućkinog sina i da mu uteram strah u kosti, čak i po cenu ukora u službeničkom listu. Sada mi je potpuno jasno da su Olafov i Hinkusov slučaj bili međusobno povezani na najneposredniji način, da Olaf i Hinkus uopšte nisu slučajno doputovali ovamo zajedno, da je Hinkus sedeo na krovu, naoružan dalekometnim pištoljem, samo s jednim ciljem: da drži na nišanu najbližu okolinu i da ne da nekom da

ode iz hotela; da je to upravo on upozoravao nekog ceduljom koja je potpisana sa 'S' (tu je on, istina, napravio grešku, i cedulja očigledno nije dospela onom kome je namenjena - di Barnstokr ne izaziva ni najmanje sumnje); da je on nekom ovde užasno smetao i, verovatno, nastavljao da smeta, i nek sam proklet, ako sad ne isteram stvar na čistac - kome i zašto. U toj verziji postojalo je, naravno, mnoštvo protivrečnosti. Ako je Hinkus, recimo, bio Olafov telohranitelj i smetao njegovom ubici, zašto su se prema njemu, Hinkusu, poneli tako blago? Zašto i njemu nisu zavrnuili šiju? Zašto se njegov protivnik služio isključivo humanim sredstvima borbe - dostava, zarobljavanje?... Uostalom, to baš ne bi bilo teško objasniti: Hinkus je, očigledno, plaćenik, i njime jednostavno nisu hteli da prljaju ruke... Da! I treba utvrditi kome je poslao telegram. Neprestano to ispuštam iz vida...

Vlasnik me pozva iz bifea i bez i jedne reči ponudi mi šolju tople kafe i neobično veliki svež sendvič s šunkom. To je bilo baš ono što mi je bilo potrebno. Dok sam žvakao posmatrao me je žmirkavim očima i najzad upita:

"Ima li šta novo?"

Potvrdno klimnuh glavom.

"Da. Pištolj. Samo to nije moje delo, već Lelja. A ja sam idiot."

"Hm... Da. Lelj je inteligentan pas. A kakav je pištolj?"

"Interesantan pištolj", rekoh. "Profesionalni... Uostalom, da li ste ikad čuli da se pištolji pune srebrnim mecima?"

Izvesno vreme je vlasnik ćutao isturene vilice.

"Taj vaš pištolj je napunjen srebrnim mecima?" polako reče.

Potvrdno klimnuh glavom.

"M-da, čitao sam o tome... Oružje se puni srebrnim mecima kad čovek namerava da puca u sablasti."

"Ponovo zombizam-mombizam", progundah.

"Da, ponovo. Vampira ne možeš ubiti običnim metkom. Vukodlak... lisica-kicune... žablja princeza... Upozorio sam vas, Peter!" Podiže debeli prst. "Već odavno očekujem tako šta. A sada ne samo ja..."

Sažvakah sendvič i ispih kafu. Ne može se reći da me vlasnikove reči nisu nimalo pogodile. Iz nekog razloga se neprestano događalo da se vlasnikova verzija - jedina i besmislena - neprestano potvrđivala, a sve moje verzije - mnogobrojne i realističke - nisu...

Vampiri, aveti, sablasti... Tu je sva nevolja bila u tome što bih tada morao da položim oružje: kao što je rekao jedan pisac: zagrobni život spada u nadležnost crkve a ne policije...

"Jeste li saznali čiji je to pištolj?" upita vlasnik.

"Pa postoji ovde kod nas jedan lovac na vampire, Hinkus se preziva", rekoh i izađoh.

Usred hola, sav nekako nezgrapan i neprirodan, dreždao je kao iskrivljeno strašilo gospodin Luarvik L. Luarvik. Jednim okom je posmatrao mene, a drugim stepenište. Kaput mu je stajao nekako osobito nahereno, pantalone su mu spale, prazan rukav se klatario i izgledao je tako kao da su ga žvakale krave. Klimnuh mu glavom u znak pozdrava i htedoh da prođem mimo njega, ali mi on brzo, gegajući se, krenu u susret i prepreči mi put.

"Da?" rekoh zastavši.

"Kratak ali važan razgovor", izjavi.

"Zauzet sam. Hajde kroz pola sata."

On me uhvati za lakat.

"Najlepše vas molim da mi posvetite. Odmah."

"Ne shvatam. Šta da posvetim?"

"Da mi posvetite nekoliko minuta. To je važno za mene."

"To je važno za vas..." ponovih nastavivši da idem prema stepeništu.

"Ako je to važno samo za vas onda je to za mene potpuno nevažno."

Vukao se za mnom kao da je privezan nekako čudno isturajući noge - jednu vrškom spolja, drugu - vrškom unutra.

"Za vas je isto tako važno" reče. "Bićete zad voljni. Dobićete sve što želite."

Već smo se peli stepeništem.

"U čemu je, zapravo, stvar?" upitah.

"Tiče se kofera."

"Jeste li spremni da odgovarate na pitanja?"

"Hajde da stanemo i porazgovaramo", zamoli. "Noge mi idu slabo."

Aha, gori mu pod nogama, pomislih. To je dobro, to mi se dopada.

"Kroz pola sata," rekoh. "I pustite me, molim vas, smetate mi."

"Da," složi se. "Smetam. Hoću da smetam. Moj razgovor je hitan."

"Ma kakva hitnost," primetih. "Stići ćemo. Kroz pola sata. Ili, recimo, kroz sat."

"Ne-ne, najlepše vas molim odmah. Mnogo zavisi. I to brzo. Ja -

vama, vi - meni. I gotovo."

Već smo bili u hodniku prvog sprata i ja se sažalih.

"Dobro, hajdemo kod mene. Samo hajdete brže."

"Da-da, to će biti brzo."

Dovedoh ga u svoju sobu i, pošto sedoh na ivicu stola, rekoh:

"Pričajte redom."

Ali on ne poče odmah. Najpre se osvrte, očekujući verovatno da se kofer nalazi tu negde, pred očima.

"kofer nije ovde", rekoh. "Hajdete brže."

"Onda ću sesti" reče i sede u moju fotelju. "Neophodan mi je kofer. Šta tražite za njega?"

"Ništa ne tražim. Dokažite da imate pravo na njega i on je vaš."

Luarvik L. Luarvik zavrte glavom i reče:

"Ne. Neću dokazivati. kofer nije moj. Najpre nisam ništa shvatao. Sada sam dugo mislio i sve shvatio. Olaf je ukrao kofer. Bilo mi je naređeno da nađem Olafa i da mu kažem: 'Vrati to što si uzeo. Komandant dve stotine dvadeset četiri'. Ne znam šta to znači. Ne znam šta je on uzeo. I zatim vi sve vreme govorite kofer. To me je zavaralo. Nije kofer. Futrola. Unutra je aparat. Ranije nisam znao. Kad sam video Olafa, dosetio sam se. Sada znam: Olaf nije ubijen. Olaf je umro. Od aparata. Aparat je veoma opasan. Opasnost postoji za sve. Svi će biti kao Olaf, ili možda eksplozija. Tada će sve biti još gore. Shvatate zašto treba raditi brzo? Olaf je, budala, umro je. Mi smo pametni, nećemo umreti. Dajte brzo kofer."

Sve je to istrtljao svojim bezbojnim glasom, gledajući me naizmenično čas desnim, čas levim okom i nemilosrdno trzajući prazan rukav. Lice mu je bilo nepomično, samo su se s vremena na vreme podizale i spuštale retke obrve. Gledao sam ga i mislio da su mu maniri i gramatika ostali kao i ranije, ali se fond reči znatno povećao. Raspričao se Luarvik.

"Ko ste vi?" upitah.

"Ja sam emigrant, strani stručnjak. Prognanik. Žrtva politike."

Pa, raspričao se Luarvik. Šta je razlog tome!

"Emigrant odakle?" upitah.

"Takva pitanja nisu potrebna. Ne mogu reći. Čast. Ništa neću nauditi vašoj zemlji."

"Ali vi ste već rekli da ste Šveđanin."

"Šveđanin? Nisam rekao. Emigrant sam, politički prognanik."

"Izvinite" reko. "Pre jednog sata ste mi rekli da ste Šveđanin. Da ste čak u velikoj meri Šveđanin. A sada poričete?"

"Ne znam... ne sećam se", promrmlja. "Loše mi je. Plašim se. Potreban mi je što pre kofer."

Što me je više požurivao, to sam manje bio sklon da žurim. Sve mi je bilo jasno: lagao je i lagao je neobično nevešto.

"Gde živite?" upitah.

"Ne mogu reći."

"Čime ste doputovali ovamo?"

"Kola."

"Koje marke?"

"Marke... Crna, velika."

"Ne znate marku vašeg automobila?"

"Ne znam, nije moj."

"Ali vi ste mehaničar", reko zlorado. "Kakav ste do đavola mehaničar, uz to i šofer, ako se ne razumete u automobile?"

"Dajte mi kofer, inače će biti nesreće."

"A šta ćete raditi sa tim koferom?"

"Brzo ću ga odvesti."

"Kuda? Ta vi znate, lavina je zatrpala put."

"Ništa ne mari. Odvešću što dalje. Pokušaću da demontiram. Ako ne budem umeo, pobeći ću. Neka ostane tamo."

"Dobro", reko i skočih sa stola. "Idemo."

"Kako?"

"Mojim kolima. Ja imam dobra kola marke 'Moskvič'. Uzećemo kofer, odvešćemo se podalje, pogledaćemo."

Ne mače se s mesta.

"Vi ne treba da idete. Veoma je opasno."

"Ne mari. Izložiću se riziku. Važi."

Sedeo je nepomično i ćutao.

"Zašto sedite?" upitah. "Ako je opasno, treba čim pre otići."

"Ne odgovara mi", reče najzad. "Pokušaćemo na drugi način. Nećete da date kofer, onda mi prodajte kofer. A?"

"Naime?" reko ponovo sedajući na ivicu stola.

"Daću novac, mnogo novca. Vi mi dajte kofer. Niko ništa neće saznati, svi će biti zadovoljni. Vi ste našli kofer, a ja sam ga kupio."

Kvit."

"I koliko ćete mi dati?" upitah.

"Mnogo. Koliko hoćete. Evo."

Gurnu ruku pod mišku i izvuče debeo svežanj novčanica. U stvarnosti sam video takve svežnjeve samo jednom prilikom - u Državnoj banci, kad sam tamo vodio istragu o falsifikovanju novca.

"Koliko ima ovde?" upitah.

"Malo vam je? Onda evo još."

Gurnu ruku u bočni džep i izvadi otuda još jedan toliki svežanj i baci ga na sto kraj mene.

"Koliko ovde ima novca?" upitah.

"Zar je to važno?" iznenadi se. "Sve je vaše."

"Veoma je važno. Vi znate koliko ovde ima novca?"

Ćutao je, oči su mu čas bežale, čas se vraćale.

"Tako. Ne znate. A otkuda ste ga uzeli!"

"Moj je."

"Prođite se, Luarvik. Ko vam ga je dao? Došli ste ovamo sa praznim džepovima. Mozes, niko drugi. Zar ne?"

"Nećete novac?"

"Znate šta", rekoh. "Ovaj novac ću konfiskovati, a vas hapsim zbog pokušaja podmićivanja službenog lica. Uvalili ste se u veoma neslavan poduhvat, Luarvik. Preostaje vam jedno: govorite pravu istinu. Ko ste vi?"

"Vi ste uzeli novac?" upita Luarvik.

"Konfiskovao sam."

"Konfiskovao... Dobro", reče. "A gde je kofer?"

"Vi ne razumete šta znači 'konfiskovati'?" upitah. "Pitajte Mozesa... Dakle, ko ste vi?"

Ne govoreći ni reči ustade i pođe prema vratima. Zgrabih novac i krenuh za njim. Išli smo hodnikom i počeli da silazimo niz stepenice.

"Bez razloga ne vraćate kofer", reče Luarvik. "To neće biti korisno po vas."

"Nemojte da pretite", upozorih.

"Bićete uzrok velike nesreće."

"Prestanite da lažete", rekoh. "Nećete da govorite istinu, vaša stvar. Ali ste se već uglabili do ušiju, Luarvik, i povukli sa sobom Mozesa. Sada se nećete lako iskobeljati. Svakog časa ovamo će doći policija,

i vi ćete ipak morati da ispričate istinu... Stop! Ne tamo. Idite za mnom."

Uhvatih ga za prazan rukav i odvedoh u kancelariju. Zatim pozvah vlasnika i u njegovom prisustvu izbrojah novac i napisah akt. Vlasnik isto tako prebroja novac - novca je bilo više od osamdeset hiljada, moja plata za deset godina besprekorne službe - i potpisa akt.

Sve to vreme Luarvik je stajao podalje, nezgrapno se premeštajući s noge na nogu, kao čovek koji želi da ode što je moguće pre.

"Potpišite", rekoh, pružajući mu držalju.

On uze držalju, pažljivo je pogleda i oprezno je spusti na sto.

"Ne", reče. "Idem."

"Kako hoćete. To neće promeniti vašu situaciju."

On se odmah okrete i izađe očešavši se ramenom o dovratak. Vlasnik i ja se zgledasmo.

"Zbog čega je hteo da vas podmiti?" upita vlasnik. "Šta mu je bilo potrebno?"

"kofer", rekoh.

"Kakav kofer?"

"Olafov kofer koji se nalazi kod vas u sefu..." Izvadih ključ i otvorih sef. "Evo ovaj."

"On vredi osamdeset hiljada?" upita vlasnik s poštovanjem.

"On vredi, po svoj prilici, mnogo više. Sa njime je u vezi nekakva sumnjiva rabota, Alek." Strpah novac u sef i zatvorih teška vratanca, a akt stavih u džep.

"Ko je taj Luarvik?" zamišljeno reče vlasnik. "Otkuda mu toliko novca?"

"Luarvik nije imao ni prebijenog groša. Novac mu je dao Mozes, niko drugi."

Vlasnik podiže debeli prst spremajući se da nešto kaže, ali se predomisli. Umesto toga energično protrlja gojaznu bradu, graknu: "Kajsa!" i izađe. Ostadoh da sedim iza pisaćeg pulta. Počeh se prisećati. Brižljivo sam tražio u sećanju najsitnije pojedinosti, najbeznačajnije događaje čiji sam svedok bio u ovom hotelu. Pokazalo se da sam zapamtio mnogo štošta.

Očigledno, zapamtio sam da je prilikom prvog našeg susreta Simone nosio sivo odelo, a na jučerašnjoj sedeljci imao je na sebi tamnocrveno, i dugmad na manžetni sa žutim kamenčićima. Sećao

sam se da je, kada je Brin bila žicu kod svog strica za cigaretu, on uvek vadio iza desnog uha. Sećao sam se da Kajsja ima maleni crni mladež na desnoj nozdrvi; da di Barnstokr služeći se viljuškom uvek drži odmaknut mali prst; da ključ moje sobe liči na ključ Olafove sobe; i još mnogo sličnih besmislica. U svemu tom smeću otkrio sam dva bisera. Prvo, setio sam se kako je sinoć Olaf, sav zasut snegom, stajao nasred hola sa svojim crnim koferom i osvrtao se, kao da je očekivao da će ga dočekati, i kako je pogledao mimo mene u portijeru navučenu na ulaz u polovinu Mozesovih, i kako mi se učinilo da se portijera njiše - po svemu sudeći, od promaje. Drugo, setio sam se da su, kad sam stajao u redu za tuš, sa sprata sišli držeći se pod ruku Olaf i Mozes...

Sve me je to uporno navodilo na misao da se Olaf, Mozes, a sada i Luarvik - svi jedna družina, ali da ova družina nema nameru da udara u sva zvona da su oni - jedna družina. I ako se setim da sam pronašao Mozesa u sobi-muzeju koja je pored moje sobe pet minuta pre nego što sam našao kod sebe na ubrlijanom stolu cedulju u vezi s gangsterom i manijakom; i ako se setim da je Mozesov sat bio poturen - očigledno poturen a zatim ponovo uklonjen - u Hinkusovu putnu korpu... ako se setim da je gospođa Mozes bila jedini čovek, ne računajući, možda, Kajsju, koji je bio odsutan iz salona upravo onda kad su Hinkusu uterali strah u kosti i gurnuli ga pod sto... ako se setim svega toga onda se dobija neobično zanimljiva slika.

U tu sliku se veoma dobro smešta i Hinkusova izjava o tome da se jedan od njegovih kofera preobratio u lažni prtljag, i ta okolnost da je gospođa Mozes bila jedini čovek koji je lično video Hinkusovog dvojnika. Ali se za Brin uopšte ne može reći da je videla Hinkusovog dvojnika: ona je videla samo Hinkusovu bundu, a ko je bio u toj bundi ne zna se.

Naravno, na slici je ostalo još mnogo neispitanih i potpuno neshvatljivih praznina. Ali je sada bar bio jasan raspored snaga: Hinkus, s jedne strane, a Mozesi, Olaf i Luarvik - s druge. Uostalom, sudeći prema potpuno besmislenim Luarvikovim postupcima i toj otvorenosti s kojom ga je Mozes snabdeo novcem, stvar se približavala nekakvom prelomnom trenutku... I tada mi pade na um da ja, bogme, uzaludno držim Hinkusa zatvorenog. U obračunu koji postoji ne bi bilo loše steći saveznika, pa makar on bio sumnjiv i

očigledno kriminalni tip, kao što je Hinkus.

Tako ću i postupiti, pomislih. Natutkaću na njih gangstera i manijaka. Mozes, sigurno, smatra da Hinkus još leži pod stolom. Videćemo kako će se ponašati kad se Hinkus iznenada pojavi u trpezariji za vreme doručka. O tome, kako je i ko je vezao Hinkusa, o tome, ko je i kako ubio Olafa, odlučio sam da za sada ne mislim. Zgužvao sam svoje zabeleške, stavio ih u pepeljaru i zapalio.

"Izvolite na doručak..." propišta negde na spratu Kajsa. "Izvolite na doručak."

14.

Hinkus je već ustao. Stajao je nasred sobe sa spuštenim naramenicama i brisao lice velikim ubrusom.

"Dobro jutro", rekoh. "Kako ste?"

Oprezno me pogleda popreko, lice mu je bilo malo podbulo ali je uglavnom izgledao sasvim pristojno. Ništa na njemu nije ostalo od onog do bezumlja izmrcvarenog hajkom tvora, kakvog sam ga video pre nekoliko sati.

"Kako se uzme", progundā. "Zašto ste me ovde zatvorili?"

"Imali ste nervni napad", objasnih.

Lice mu se malo iskrivi. "Ništa naročito. Vlasnik vam je dao injekciju i zatvorio vas kako vas niko ne bi uznemiravao. Hoćete li poći na doručak?"

"Poći ću", reče. "Doručkovaću i izgubiću se odavde u bestragiju. I akontaciju ću uzeti. I jes' mi neki odmor u planinama..." Zgužvao je i bacio ubrus. "Još jedan takav odmor i nepovratno ćeš pošasaveti. I bez tuberkuloze... Da ne znate gde je moja bunda? I šubara..."

"Po svoj prilici na krovu", rekoh.

"Na krovu..." promrmlja, podižući naramenice. "Na krovu..."

"Da", rekoh. "Niste imali sreće. Mogu samo saosećati sa vama... Ali ćemo još porazgovarati o tome."

Okrenuh se i pođoh prema vratima.

"Nemamo šta o tome da razgovaramo!" ljutito doviknu za mnom.

U trpezariji još nikog nije bilo. Kajsja je razmeštala tanjire sa sendvičima. Javih joj se i izabrah za sebe novo mesto - leđima okrenut prema bifeu a licem prema vratima, pored stolice di Barnstokra. Tek što sam seo uđe Simone - u debelom šarenom sviteru, sveže obrijan, sa crvenim podbulim očima.

"I nije neka noć, inspektore", reče. "Ni pet sati nisam spavao. Nervi su mi popustili. Sve vreme mi se činilo da se oseća smrad strvine. Apotekarski smrad, znate, poput formalina..." Sede, uze sendvič, zatim me pogleda. "Jeste li našli?" upita.

"Zavisiti šta" odgovorih.

"Aha", reče i sumnjičavo se osmehnu. "Ne izgledate bogzna kako."

"Svako izgleda onako kako mu dolikuje", uzvratih, i tog časa uđoše Barnstokri. Bili su kao krastavci. Stric se šepurio sa lepom katom u petlji, graciozne sede kovrdže su mu se paperjasto srebrile oko ćelavog temena, a Brin je bila kao i ranije sa naočarima, i nos joj je bio kao i ranije drsko nadmen. Stric, trljajući ruke krenu prema svom mestu, ulagivački bacajući poglede prema meni.

"Dobro jutro, inspektore", umilno propeva. "Kakva stravična noć! Dobro jutro, gospodine Simone. Zar ne?"

"Zdravo", promrmlja čedo.

"Hteo bih popiti konjaka", reče Simone s nekakvom tugom. "Ali nije na svom mestu, ne? Ili ne mari ništa?"

"Ne znam odista" reče di Barnstokr. "Ja ne bih rizikovao."

"A inspektor?" reče Simone.

Ja zavrteh glavom i srknuh kafu koju Kajsja stavi ispred mene.

"Šteta", reče Simone. "A ja bih popio."

"Kako stvari stoje, dragi inspektore?" upita di Barnstokr.

"Istraga je naišla na trag", saopštih. "Policija u rukama ima ključ. Mnogo ključeva. Ceo svežanj."

Simone se ponovo zakikota i namah se uozbilji.

"Po svoj prilici ćemo morati provesti ceo dan u kući", reče di Barnstokr. "Neće nam biti dopušteno, verovatno, da izlazimo..."

"Zbog čega?" primetih. "Koliko god hoćete. I što više tim bolje."

"Pobeći se ipak ne može", dodade Simone. "Lavina. Mi smo ovde zatvoreni i to za dugo. Idealna situacija za policiju. Ja bih naravno, mogao pobeći preko litica..."

"Zar?" upitah.

"Prvo, zbog ovog snega ne mogu dospeti do litica. Drugo, šta ću tamo raditi?... Čujte, gospodo", reče. "Hajde da se prošetamo putem, pogledaćemo kako je tamo u Bocinom grliću..."

"Nemate ništa protiv, inspektore?" upita di Barnstokr.

"Ne", rekoh ja, i tada uđoše Mozesi. I oni su bili kao krastavci... To jest, madam je bila kao krastavac... kao breskva... kao svetlo sunašce. Što se Mozesa tiče, ta stara bela repa je i ostala stara bela repa. Otpijajući pri hodu iz čaše i ne pozdravljajući nikog dođe do svoga stola, svali se u sedište i strogo pogleda sendviče ispred sebe.

"Dobro jutro, gospodo!" kristalnim glasom reče gospođa Mozes.

Krišom pogledah Simonea. Simone je krišom gledao gospođu Mozes. U njegovim očima bila je nekakva neverica. Zatim grčevito strese ramenima i uze kafu.

"Jutro je divno", nastavi gospođa Mozes. "Tako je toplo, sunčano! Jadni Olaf, nije dačekao ovo jutro!"

"Svi ćemo tamo dospeti", svečano izjavi najednom Mozes prozuklim glasom.

"Amin", učtivo uzvratu di Barnstokr.

Krišom pogledah Brin. Devojka je sedela nakostrešena zabivši nos u šoljicu. Vrata se ponovo otvoriše i pojavi se Luarvik L. Luarvik u pratnji vlasnika. Vlasnik se tužno osmehivao.

"Dobro jutro, gospodo", reče. "Dozvolite da vam predstavim gospodina Luarvika Luarvika koji je stigao kod nas sinoć. Na putu je imao udes i mi mu, naravno, nećemo uskratiti gostoprimstvo."

Sudeći po izgledu gospodina Luarvika Luarvika, udes je bio strahovit i njemu je gostoprimstvo bilo preko potrebno. Vlasnik ga je morao uhvatiti za lakat i bukvalno ugurati na moje staro mesto pored Simonea.

"Veoma mi je drago, Luarvik!" promuklo reče gospodin Mozes.

"Ovde su svi bliski, Luarvik, osećajte se kao kod kuće."

"Da", reče Luarvik gledajući jednim okom mene, a drugim Simonea.

"Divno je vreme. Prava zima..."

"Sve su to gluposti, Luarvik", reče Mozes. "Što manje razgovarajte a jedite što više. Izgledate iznureni... Simone, podsetite me šta je ono bilo sa onim šefom sale? Izgleda da je pojeo nečiji file..."

I tada se, najzad, pojavi Hinkus. Ušao je i odmah zastao. Simone pođe ponovo da priča o šefu sale, i dok je objašnjavao da pomenuti šef sale nije pojeo nikakav file, već da je sve bilo suprotno, Hinkus je stajao na pragu i ja sam ga posmatrao, trudeći se pri tom da ne ispuštam iz vida i Mozesove. Posmatrao sam i ništa nisam shvatao. Gospođa Mozes je jela pavlaku s biskvitom i oduševljeno slušala potišteno spadalo. Gospodin Mozes je istina popreko gledao Hinkusa, ali potpuno ravnodušno i odmah se ponovo latio svoje čaše. Ali Hinkus nije uspeo da vlada svojim licem.

U početku mu je izraz lica izgledao potpuno tupav, kao da ga je neko mlatnuo močugom po glavi. Zatim mu se na licu jasno ukaza radost, nekako pomamna, čak se i zasmeha najednom detinjim smehom. A

zatim se zlurado iskezi i krenu napred, stežući pesnice. Ali nije, na moje veliko iznenađenje, gledao Mozesa, gledao je Barnstokre: najpre potpuno benasto, zatim sa olakšanjem i radošću, a zatim sa srdžbom i nekakvom zluradošću. Tada susrete moj pogled, posustade i, oborivši glavu, krenu na svoje mesto.

"Kako ste, gospodine Hinkuse?" saosećajno se nagavši napred, zapita di Barnstokr. "Ovdašnji vazduh..."

Hinkus upre u njega jarosne žute oči.

"Dobro sam, nego šta", odgovori on sedajući. "A kako ste vi?"

Di Barnstokr se od iznenađenja zavalu u naslon stolice.

"Ja? Hvala..." On pogleda najpre mene, zatim Brin. "Možda sam vas uvredio, pogodio... U tom slučaju, molim vas..."

"Nije vam upalio keč!" nastavi Hinkus, besno gurajući salvetu za okovratnik. "Izjalovilo se, a matori?"

Di Barnstokr je bio potpuno zbunjen. Razgovori za stolom prestadoše, svi su posmatrali njega i Hinkusa.

"Zbilja, plašim se..." Stari mađioničar nije znao kako da se ponaša. "Imao sam na umu isključivo to kako se osećate, ništa više..."

"U redu, u redu, prekinućemo da bi bilo jasnije", odgovori Hinkus.

On obema rukama uze veliki sendvič, gurnu jedan kraj u usta, odgrize i, nikoga ne gledajući, svom snagom poče da melje vilicama.

"Bilo bi poželjno da se ne ponašate geački!" reče najednom Brin.

Hinkus je letimično pogleda i odmah skrenu pogled.

"Brin, dete moje..." reče di Barnstokr.

"R-raspomamio se!" reče Brin, kuckajući nožem o tanjir. "Trebalo bi manje šljemati..."

"Gospodo, gospodo!" reče domaćin. "Sve su to sitnice!"

"Ne uznemiravajte se, Snevar", žurno upade di Barnstokr. "To je nekakav mali nesporazum... Nervna napetost... Događaji ove noći..."

"Da li vam je jasno šta kažem?" preteći upita Brin, uperivši u Hinkusa crna sočiva.

"Gospodo!" odlučno se umeša vlasnik. "Gospodo, molim vas da me saslušate! Neću govoriti o tragičnim događajima ove noći. Shvatam, da su svima nervi napeti. Ali s jedne strane, istraga o sudbini nesrećnog Olafa Andvaraforsa nalazi se sad u pouzdanim rukama inspektora Glepskog, koji se srećnim sticajem prilika zadesio u našoj sredini. S druge strane, ne treba uopšte da nas previše nervira ta

okolnost što smo se privremeno našli odsečeni od spoljnog sveta..." Hinkus prestade da žvaće i podiže glavu.

"Naši podrumi su puni, gospodo!" likujući nastavi vlasnik. "Sve zamislive i čak neke nezamislive zalihe stoje vam na raspolaganju. I ja sam uveren da će nas, kada se kroz nekoliko dana spasilačka ekipa probije do nas kroz lavinu, zateći..."

"Kakvu to lavinu pominjete?" glasno upita Hinkus, obuhvatajući sve začuđenim pogledom. "Kakva je to budalaština?"

"Pa, izvinite", reče vlasnik, prinoseći dlan čelu. "Potpuno sam zaboravio da neki gosti možda ne znaju o ovom događaju. Juče je u deset sati naveče snežna lavina zatrpala Bocin Grlić i prekinula telefonsku vezu."

Za stolom zavlada tajac. Svi su žvakali, gledajući u tanjire. Hinkus je sedeo opustivši donju usnu - izraz lica mu je opet bio zaprepašćen. Luarvik L. Luarvik je melanholično žvakao limun, grizući ga zajedno sa korom. Niz njegovu uzanu bradu curio mu je na kaput žučkasti sok. Meni se stegoše vilice, srknuh kafu i saopštih:

"Imam da objavim sledeće. Dve omanje bande nekakvih nitkova su izabrale ovaj hotel kao mesto za svođenje svojih ličnih računa. Kao nezvanično lice, mogu preduzeti samo izvesne mere. Na primer, mogu sakupiti materijal za zvaničnog predstavnika mirske policije. Takav materijal je uglavnom već skupljen, mada bih ja bio veoma zahvalan svakom građaninu koji saopšti istrazi nekakve nove podatke. Dalje hoću da upoznam sve poštene građane s tim da se mogu osećati potpuno bezbednim i da se slobodno ponašaju kako im se prohte. Što se tiče osoba koje pripadaju navedenim bandama pozivam ih da obustave svaku delatnost, kako ne bi pogoršavali i bez toga svoj beznadežan položaj. Upozoravam da je naša odsečenost od spoljašnjeg sveta samo relativna. Poneko od prisutnih već zna da sam pre dva sata iskoristio ljubaznost gospodina Snevara i poslao po golubu pismonoši izveštaj u Mir. Sada svakog časa očekujem policijski avion, a zatim podsećam osobe koje su umešane u zločin, da blagovremeno priznaju i kajanjem znatno poboljšaju svoju sudbinu. Zahvaljujem na pažnji, gospodo."

"Veličanstveno!" ushićeno uzviknu gospođa Mozes. "Dakle, među nama ima bandita? Ah, inspektore, makar natuknite? Shvatićemo."

Pogledah iskosa domaćina. Alek Snevar je, okrenuvši gostima široka leđa, brižljivo brisao čašice koje su stajale na bifeu.

Razgovor se ne obnovi. Tiho su zveckale kašičice u čašama, i šumno je brektao iznad svoje čaše gospodin Mozes, pažljivo odmeravajući svakog redom. Niko se nije odavao, ali su svi, kojima je bilo vreme da porazmisle o svojoj sudbini, razmišljali. Pustio sam u ovaj kokošarnik dobrog tvora, i sada je trebalo očekivati događaje. Prvi ustade di Barnstokr.

"Dame i gospodo!" reče. "Pozivam sve čestite građane da stave skije i krenu u kraću šetnju. Sunce, svež vazduh, sneg i čista savest biće nam potpora i umirenje. Brin, dete moje, idemo."

Pomakoše se stolice, gosti su jedan za drugim ustajali od stola i napuštali dvoranu. Simone ponudi ruku gospođi Mozes - očigledno, svi njegovi noćni utisci su se raspršili pod dejstvom sunčanog jutra i žudnjom za putenim zadovoljstvima. Gospodin Mozes izvuče od stola Luarvika L. Luarvika, postavi ga na noge i ovaj se, melanholično dožvakavajući limun, odvuče za njim, saplićući se cipelama.

Za stolom je ostao samo Hinkus. Usredsređeno je jeo, kao da je nameravao da se opskrbi za duže vreme, da obezbedi zalihu. Kajsja je skupljala posuđe, vlasnik joj je pomagao.

"Pa, Hinkuse?" rekoh. "Hoćemo li porazgovarati?"

"O čemu?" mrgodno promrmlja, jedući jaje s biberom.

"O svemu", rekoh. "Kao što vidite neće vam poći za rukom da klisnete. I na krovu nemate više zbog čega da dreždite. Zar ne?"

"Nemamo o čemu da razgovaramo", reče Hinkus smrknuto. "Ništa o tome ne znam."

"O čemu?" upitah.

"O ubistvu! O čemu još..."

"Postoji još Hinkusov slučaj", rekoh. "Jeste li završili? Onda pođimo. Evo ovamo u salu za bilijar. Tamo je sada sunašce, i niko nam neće smetati."

On ne odgovori ništa. Sažvaka jaje, proguta, obrisa se salvetom i ustade.

"Alek", rekoh vlasniku. "Budite tako dobri, siđite dole i posedite u holu gde ste juče sedeli, razumete li me?"

"Razumem", reče vlasnik. "Uradiću to."

On žurno obrisa ruke ubrusom i izađe. Ja širom otvorih vrata od sale za bilijar i propustih Hinkusa napred. On uđe i zastade, gurnuvši ruke u džepove, žvaćući šibicu. Uzeh kraj zida jednu stolicu, postavih je nasred kruga sunčeve svetlosti i rekoh: "Sedite." Hinkus je oklevao za trenutak, zatim sede i istog časa zažmure - sunce mu je bilo u lice.

"Policijske smicalice..." promrmlja s gorčinom.

"Takva je služba", rekoh i sedoh ispred njega na ivicu bilijarskog stola u senci. "Pa, Hinkuse, šta se to zbilo između vas i Barnstokra?"

"Kakvog Barnstokra? Šta se može dogoditi između nas? Ništa se među nama nije dogodilo."

"Pisali ste mu preteću cedulju?"

"Nikakve cedulje nisam pisao. Ali ću žalbu napisati. Zbog kinjenja bolesnog čoveka..."

"Čujte, Hinkuse. Kroz sat-dva doleteće policija. Doleteće eksperti. Vaša cedulja je kod mene u džepu. Ne predstavlja nikakvu teškoću da se ustanovi da ste je vi napisali. Zašto ne priznate svoju krivicu?"

Brzim pokretom prebaci izvakanu šibicu iz jednog kraja ustiju u drugi. U dvorani su zveckali tanjiri. Kajsja je pevušila nešto visokim, falš glasićem.

"Ništa ne znam o cedulji", reče najzad Hinkus.

"Prestanite da lažete, Sovuljago!" izdrah se. "Sve znam o tebi! Dolijao si, Sovuljago. I ako želiš da se izvučeš po sedamdeset i drugom, secuj na tačku 'c'. Iskreno priznanje pre početka istrage... Dakle?"

On ispljunu izvakanu šibicu, pretraži po džepovima i izvadi zgnječenu kutiju cigareta. Zatim prinese kutiju ustima, usnama izvuče cigaretu i zamisli se.

"Dakle?" povikah.

"Vi neke stvari brkate", odgovori Hinkus. "Kakva Sovuljaga. Ja nisam Sovuljaga, ja sam Hinkus."

Skačih sa bilijara i tutnuh mu pod nos pištolj.

"A poznaješ li to? Aha? Je li tvoj automat? Kazuj!"

"Ništa ne znam", smrknuto reče. "Zašto ste se okomili na mene?"

Vratih se na sto, spustih pištolj kraj sebe na čuju i zapalih.

"Razmišljaj, razmišljaj", rekoh. "Brže razmišljaj, inače će biti kasno. Ti si poturio Barnstokru cedulju, a on ju je dao meni - to ti, naravno,

nisi očekivao. Pištolj su ti oduzeli, a ja sam ga našao. Svojoj bratiji si poslao telegram, a ona nisu stigla jer nas je zatrpala lavina. A policija će stići najviše kroz dva sata. Jesi li shvatio šta ti se piše?"

Na vratima se pomoli Kajsa i propišta:

"Da donesem štogod? Je l' po volji?"

"Idite, idite, Kajsa", rekoh. "Odlazite."

Hinkus je ćutao, usredsređeno pretražujući džep zatim izvadi kutiju šibica i, zapali. Sunce je peklo. Lice mu probi znoj.

"Napravio si grešku, Sovuljago", rekoh. "Uzeo si zdravo za gotovo. Zašto si se okomio na Barnstokra? Uterao si strah u kosti jadnom starcu... Zar su ti naredili da na njega motriš? Mozesa! Na Mozesa je trebalo motriti! Ti si preispoljna budala ja te ne bih uzeo ni za pazikuću a kamoli da ti poverim ovakav nalog... I tvoja bagra ti to neće zaboraviti. Dela sada, Sovuljago..."

Nije mi dopustio da završim nauk. Sedeo sam na ivici bilijara, obesivši jednu nogu, a drugom se opirući o pod, tu i tamo fućkao i pri tom, mamlaz božiji, samozadovoljno razgledao mlaziće dima u sunčevom zraku. A Hinkus je sedeo na stolici na dva koraka od mene, i iznenada se nagnu napred, uhvati me za nogu koja je visila, iz sve snage me trže prema sebi i naglo okrenu. Potcenio sam ja Hinkusa, iskreno kažem, potcenio. Svalio sam se sa bilijara i sa svih svojih devedeset kilograma, pljoštimize, njokalicom, trbuhom, kolenima tresnuo o pod.

O tom šta se dogodilo dalje mogu samo da pretpostavljam. Kratko rečeno, približno kroz minut sam se konačno osvestio i ustanovio da sedim na podu, oslanjajući se o bilijar, brada mi je razbijena, dva zuba mi se klate, sa čela mi se na oči sliva krv, a desno rame me nepodnošljivo žiga. Hinkus je ležao nedaleko od mene, zgrčivši se i obuhvativši rukama glavu, a više njega, kao Đorđe Pobedonosac nad probodenom Aždajom, stajao je smejući se razvučenim usnama hrabri Simone, držeći u ruci odlomak najdužeg i najtežeg taka. Obrisah krv sa čela i ustadoh. Povodio sam se. Hteo sam da legnem u hladovinu i da odremam. Simone se saže, podiže sa poda pištolj i pruži mi ga.

"Imali ste sreće, inspektore", reče sav ozaren. "Samo trenutak i on bi vam razbio glavu. Gde vas je pogodio? U rame?"

Potvrdno klimnuh glavom. Izgubio sam dah i nisam mogao da

govorim.

"Sačekajte", reče Simone i otrča u trpezariju, bacivši na bilijar odlomak taka.

Obiđoh oko stola i sedoh u hladovinu tako da bih mogao da vidim Hinkusa. I dalje je ležao nepomično. Neverovatan prepredenjak, a kad ga po gledaš - šaka jada... Da, džentlmeni, to je pravi gamen sa najboljim čikaškim tradicijama. I odakle oni samo dospevaju u našu čestitu zemlju? I zamislite samo, Zgut ima isto toliku platu kao ja. Trebalo bi ga pozlatiti!... Izvadih iz džepa maramicu i oprezno obrisah ranu na glavi.

Hinkus zaječa, promeškolji se i pokuša da ustane. Neprestano se držao za glavu. Simone se vrati sa staklenkom vode. Uzeh staklenku od njega, nekako se dovukoh do Hinkusa i sipah mu na lice. Hinkus riknu i otrže jednu ruku sa temena. Faca mu je ponovo bila zemljasta, ali sada je to bilo usled prirodnih uzroka. Simone čučnu kraj njega.

"Nadam se da nisam bio preterano revnosta?" zabrinuto reče.

"Sami shvatate da nisam imao vremena da razmišljam."

"Ne mari, stari moj, sve će biti u redu..." Podigoh ruku da ga potapšem po ramenu i zajaukah od boli. "Sad ću ga ja propustiti kroz svoje šake."

"Da odem?" upita Simone.

"Nemojte, bolje ostanite. Da on ipak ne bi mene propustio kroz svoje. Donesite još vode... za svaki slučaj... ako se onesvesti..."

"I brendi!" s entuzijazmom reče Simone.

"Sasvim na svom mestu", rekoh. "Mi ćemo ga naučiti pameti. Samo nikome ne govorite šta se dogodilo."

Simone donese još vode i bocu konjaka. Ja raščepih Hinkusu usta i usuh mu pola čaše alkohola. Preostalo pola čaše konjaka popih ja. Simone, koji se opskrbio trećom čašom popi s nama društva radi. Zatim odvukosmo Hinkusa uza zid, prislonismo ga leđima, ja ga ponovo polih iz staklenke i dva puta udarih po obrazima. On otvori oči i poče da brekće.

"Hoćeš li još konjaka?" upitah.

"Da..." prozuklo huknu.

Dadoh mu još konjaka. On obliza usne i odlučno reče:

"Šta ste ono govorili o sedamdeset drugom 'c'?"

"Sve u svoje vreme", reko.

On zavrti glavom i namršti se.

"Ne, ni govora. Meni doživotna ne gine."

"Vontid end listid?" reko.

"Tako i nikako drukčije. Mene sada samo jedno interesuje: da me mimoide omča. I kad je već o tome, imam sve šanse, sa Olafom nemam veze, sami znate, a šta onda ostaje? Nezakonito nošenje oružja? Glupost, to treba još dokazati da sam ga nosio..."

"A napad na inspektora policije?"

"O tome je baš i reč" reče Hinkus, oprezno se pipajući za teme. "Po mom mišljenju nije ni bilo nikakvog napada, već je bilo samo potpuno iskreno priznanje pre početka zvanične istrage. Šta vi mislite, šefe?"

"Priznanja za sada još nije bilo", podsetih.

"Sada će biti", reče Hinkus. "Ali u prisustvu ovog fizičara-hemičara, obećajte, šefe? Sedamdeset drugi 'c' - obećajte?"

"Dobro", reko. "Za početak ćemo smatrati da je došlo do tuče iz ličnih razloga u pijanom stanju. To jest, to si ti bio u pijanom stanju, a ja sam te urazumljivao."

Simon zareža.

"A šta sam ja radio?" upita.

"Vi ste mi pomogli da izađem na kraj... Dobro, dosta je blebetanja. Pričaj, Sovuljago. I pazi, ako slažeš samo jednu reč. Dva zuba si mi rasklatio, nitkove!"

"Dakle, ovako", otpoče Hinkus. "Mene je poslao ovamo Šampion. Čuli ste za Šampiona? Naravno da ste čuli... Baš pretprošlog meseca nagazio je Šampion negde jednog tipa. Gde ga je nagazio, kako ga je ucenio ne znam, ni pravo ime mu ne znam. Kod nas su ga zvali Velzevul. Tačno su ga zvali, grozan tip... Izveo je za nas samo dve akcije, ali te dve akcije običan čovek uopšte ne bi mogao da obavi, i uradio je pri tom savršeno, uzorno... a vi i sami znate. Druga Nacionalna banka, jedna, blindirana kola sa zlatnim polugama, druga. Poznate su vam te akcije? I te kako! Te akcije niste rasvetlili, a one koje ste uhapsili, njih ste na pravdi boga uhapsili, to je svima vama dobro poznato. Međutim, uradio nam je te dve stvari i najednom je odlučio da nam udari jadac. Zašto, to je posebno pitanje, ali je naš Velzevul zameo svoj trag i nas su poslali

na sve strane da mu preprečimo put. Napipati ga, držati na oku i dojaviti Šampionu... A u krajnjem slučaju bilo je naređeno ubiti Velzevula na mestu. I ja sam ga napipao, i to je celo moje iskreno priznanje."

"Tako", rekoh. "A ko je ovde u hotelu Velzevul?"

"Tu sam ja, kao što ste vi ispravno rekli, napravio grešku, šefe. Vi ste mi otvorili oči, a ja sam podozrevao tog mađioničara, Barnstokra. Prvo, vidim čarobnjačke veštine, razni trikovi. A drugo, pomislio sam: ako Velzevul zaželi da se maskira u nekog, u koga će se maskirati? Da bi bez nepotrebne buke... Jasno, u mađioničara!"

"Nešto ti ovde brkaš", rekoh. "Trikovi, u redu. Ali Barnstokr i Mozes su kao nebo i zemlja. Jedan je žgoljav, visok, drugi debeo, zdepast..."

Hinkus odmahnu rukom.

"Video sam ga različitog izgleda, i debelog i suvonjavog. Niko ne zna kako on stvarno izgleda... To biste vi morali da shvatite, šefe. Velzevul nije običan čovek. Čarobnjak je, vampir. On poseduje moć nad zlim dusima..."

"Trućaš, trućaš", rekoh upozoravajući ga.

"U pravu ste", složi se Hinkus. "Naravno, niko neće poverovati ko lično nije video... A eto, na primer, ta žena, s kojom on putuje, ko je to, po vašem mišljenju, šefe? Vlastitim očima sam video kako je ona sef težak dve tone okrenula tumba i nosila duž opšivnice. Ispod miške ga je nosila. Bila je ona tada malena, kržljava, pravo dete, šiparica, kao ova Barnstokrova devojčica... a ručerde - oko dva metra... ma šta je meni - oko tri metra duge..."

"Sovuljago", rekoh strogo. "Prestani da lažeš"

Hinkus ponovo odmahnu rukom i obesi nos, ali ipak odmah živahnu.

"Pa, dobro", reče. "Neka ja lažem. Ali ja sam vas, izvinjavam se, golim rukama oborio, šefe, a vi ste krupan čovek, vičan... Onda sami razmislite, ko me je mogao svezati kao odojče i ćušnuti pod sto?"

"Ko?" upitah.

"Ona! Sada sam ukapirao kako se sve to dogodilo. Prepoznao me je, zapamtio. I kad je video da sedim na krovu i da ga živog neću pustiti da izađe iz hotela, poslao mi je svoju ženu. Na moje oči ju je poslao..." U Hinkusove oči navre preživljena strava. "Majko božija, sedim ja tamo, a ono stoji ispred mene, to jest, a sam stojim, go,

mrtvac, i oči su mi iscurile... Kako tamo nisam crkao od straha, kako nisam poludeo, ne shvatam. Pijem a ne opijam se, sipam kao u zemlju... Po svoj prilici je prokljuvio, dakle, da kod mene u tintari nije sve u redu, to je kad mene ostalo nasledno, ostalo mi je od tatice. Uz to, svašta mi se pričinjalo, kako će zgrabiti oružje, kako će početi da puca... I Velzevul je odlučio: ili da me dovede do ludila, ili da mi tako utera strah u kosti da uhvatim maglu. A kad je video da mu ne polazi za rukom, nema se kud, pribegao je sili..."

"A zašto te nije jednostavno smakao?" upitah.

Hinkus zavrte glavom.

"Ne, to on ne može. Hoćete li da kažem istinu zašto me je vezao? Kad smo dizali blindirana kola znate i sami, čuvare smo morali ucmekati. Naši momci su se ražestili, a ispada kao da su njemu, Velzevulu, krvave ruke. A on bi čarobnjačku moć mogao da izgubi, ako ubije čoveka. Šampion nam je tako rekao. A zar bi se neko usudio da krene u poteru za njim? Bože sačuvaj!"

"Pa, recimo da je tako", rekoh neuvereno. Ponovo ništa nisam shvatao. Hinkus je, kao što je i sam priznavao, bio, nesumnjivo, psihopata. Ali je njegova neuračunljivost imala svoju logiku. U okvirima te neuračunljivosti sve je imalo svoj početak i kraj, čak su i srebrni meci našli svoje mesto u opštoj slici. I sve se to nekako čudno preplitalo sa stvarnošću. Sef iz Druge Nacionalne je zbilja nestao na najzagonetniji način, 'ispario u vazduhu', kako su govorili, šireći ruke, eksperti, i jedini tragovi koji su vodili iz trezora vodili su na opšivnicu. A svedoci pljačke blindiranih kola, kao po dogovoru, uporno su tvrdili pod zakletvom da je tobož sve počelo time što je nekakav čovek uhvatio blindirana kola odozdo i preturio tu grdosiju na bok... Đavo će ga znati kako sve to čovek da shvati.

"A srebrni meci?" za svaki slučaj upitah. "Zašto je pištolj napunjen srebrnim mecima?"

"Zato je napunjen", predusretljivo nadmeno objasni Hinkus. "Olovnim mecima ne možeš pogoditi vampira. Šampion je još u samom početku pripremio srebrne metke, pripremio i pokazao Velzevulu: eto, veli, to će ti doneti smrt, vodi računa, veli, ne idi ko ždrebe pred rudu."

"A zašto su oni ostali u hotelu?" upitah. "Tebe su vezali, a oni su ostali..."

"To ja ne znam", priznade Hinkus. "To ni sam ne shvatam. Kada sam jutros opazio Barnstokra, bukvalno sam pošašavio. Mislio sam da od njih odavno nema ni traga ni glasa... Fuj, ne Barnstakra, naravno... Ali ja sam mislio onda da je Barnstakr. Međutim, Velzevul je ovde, a zbog čega je on ovde ostao, to ja ne znam. Možda isto tako ne može da pređe preko lavine... Mada je čarabnjak, ali nije gospod bog. Da leti, na primer, ne može, to se tačno zna. Kroz zidove da prođe, isto tako... Istina, ako čovek porazmisli, ova njegova žena, ili ma ko da je ona, svaku lavinu bi mogla raskrčiti u tren oka. Prikačio bi joj on umesto ruku lopatice, kao kod ekskavatora, i kvit posla..."

Okrenuh se prema Simoneu.

"Pa", rekoh, "šta kaže u vezi s ovim nauka?"

Simonovo lice me iznenadi. Fizičar je bio veoma ozbiljan.

"U rasuđivanjima gospodina Hinkusa", reče on, "postoji bar jedna veoma interesantna pojedinost. Velzevul kod njega nije svemoguć. Uočavate li, inspektore? To je veoma važno. I veoma čudno. Reklo bi se da u fantaziji ovih zatucanih, neukih ljudi ne postoje uopšte nikakvi zakoni i ograničenja. Ali oni postoje... A kako je, zapravo, ubijen Olaf?"

"To ja ne znam", odlučno reče Hinkus. "O Olafu ama baš ništa ne znam, šefe. Iskreno govorim." On prinese ruku srcu "Mogu samo reći da Olaf nije naš, i ako je njega odista ubio Velzevul, onda ne shvatam zbog čega. Onda ipak ispada da Olaf nije čovek, već nekakva gnusoba kao što je i sam Velzevul... Kažem vam da Velzevul ne sme da ubija ljude. Zar je on neprijatelj samom sebi, ne?"

"Da - da - da", reče Simone. "A kako je ipak ubijen Olaf, inspektore?" Ja mu kratko iznesoh činjenice: o iznutra zaključanim vratima, o zavrnutom vratu, o mrlji na licu, o apotekarskom smradu. Pričajući, nisam skidao oči sa Hinkusa. Hinkus je slušao, ježio se, oči su mu lutale na sve strane i, najzad, vapijući zamoli još jedan gutljaj. Bilo mi je jasno da je sve to za njega neobično, i plaši ga toliko da ga hvata strava. A Simone se natušti. Pogled mu je bio odsutan, ukazali su se žućkasti široki zubi. Saslušavši to, tiho opsova. Više ništa nije rekao. Otpih kanjak i počastih Hinkusa - obojica se nismo osećali bogzna kako. Ne znam kako sam izgledao ja, ali Hinkus je bio potpuno zelen i s vremena na vreme oprezno je opipavao glavu. Zatim ostavih

fizičara da razmišlja i ponovo se pazabavih Hinkusom.

"A kako si mu ti, Savuljago, ušao u trag? Ti nisi pre toga znao u kakvom će se on obličju..."

Uprkos svom zelenkastom licu, Hinkus se samo zadovoljno osmehnu.

"To mi isto tako znamo", reče. "Nimalo gore od vas, šefe. Prvo, Velzevul je iako je čarobnjak, ipak budala. Svuda sa sobom vuče svoj okovani sanduk. Takav na celom svetu više niko nema. Preostajalo mi je jedino da se propitam kuda je ovaj sanduk otputovao. Drugo, para ima kao pleve... Koliko izvadi iz džepa toliko plati. Takvi ljudi, sami shvatate, ne sreću se često. Gde god je prošao samo se o njemu i priča. Nije trik. Međutim, ušao sam mu u trag, ja svoj posao znam... A što sam napravio promašaj sa Barnstokrom, šta da se radi: bacio mi je prašinu u oči matori keša, neka ga đavo nosi. Taj njegov prakleti lilihip... A zatim, ulazim u hol, sedi on tamo sam, misli da ga niko ne vidi, i u rukama drži nekakvu drvenu lutkicu. Ma šta je on sa tom lutkicom radio, bože blagi! Da, prevario sam se, naravno..."

"I uz to je neprestano sa tom ženom", rekoš zamišljeno.

"Ne", reče Hinkus. "Žena, to, šefe, nije obavezno. Ona nije uvek uz njega. Kada treba da ide u akciju, on se odnekud domogne nje. Ali ona uopšte nije žena, pre bi se reklo da je vampir. Kuda odlazi kad je nema, to niko ne zna."

Tada uhvatih sebe u tom da ja, iskusni policajac u godinama, sedim ovde i s krajnjom ozbiljnošću razmatram sa suludim banditom svakojač bajke o vampirima, veščima i čarobnjacima. Kao krivac osvrnuh se prema Simoneu i opazih da je fizičar iščezao, a umesto njega u vratima, oslonivši se na dovratnik, stoji vlasnik sa vinčesterkom ispod miške, i ja se setih svih njegovih natukivanja, svih njegovih razgovora o zombijima i njegovog debelog kažiprsta, kojim je pravio veoma značajne pokrete. Još više se postidevši zapalnih cigaretu i neobično strogo rekoš:

"Tako. Dosta o tome. Jesi li video ikada ranije ovog jednorukog?"

"Kojeg?"

"Sedeo si kraj njega za stolom."

"A onaj koji je ždrao limun... Ne, prvi put. Zbog čega?"

"Onako", rekoš. "Kad je trebalo da dođe Šampion?"

"Sinoć sam ga čekao. Nije došao. Sada mi je jasno, lavina."

"Šta si to, budalo, smerao kada si me napao?"

"A kuda da idem?" tužno reče Hinkus. "Sami prosudite, šefe. Policiju nisam smeo da čekam. Poznat sam, doživotna mi ne gine. I ja sam odlučio: oteću pištolj, ucmekaću kog treba, a sam ću krenuti prema lavini... ili ću se sam nekako prebaciti; ili će me prihvatiti Šampion. Jer Šampion sada isto tako ne spava. Avione nema samo polici ja..."

"Koliko ljudi treba da stigne sa Šampionom?"

"Ne znam. Najmanje trojica. Ali, naravno, sve bolji od boljega..."

"Dobro, ustani", rekoh i sa dosta muke ustadoh i sam. "Idemo, zatvoriću te."

Hinkus, stenjući i ječeći, takođe ustade. Vlasnik i ja ga povedosmo u prizemlje, niz sporedno stepenište; da se ne bi ni sa kim sreo. U kuhinji ipak susretosmo Kajsu koja kad me ugleda, vrisnu i sakri se iza štednjaka.

"Ne vrišti, budalo", strogo reče vlasnik. "Pripremi toplu vodu, zavoje, jod... Ovamo, Peter, stavićemo ga u ostavu."

Pogledah ostavu i ona mi se dopade. Vrata su se spolja zatvarala katancem i bila su čvrsta, sigurna. Drugih izlaza niti pak prozora u ostavi nije bilo.

"Sedećeš ovde", rekoh Hinkusu na rastanku, "dok policija ne doleti. I ne pokušavaj da preduzimaš bilo šta, ubiću te na mestu."

"Nije nego!" stade da jadikuje Hinkus. "Sovuljagu u ćorku, a onaj šeta na slobodi, baš ga briga... Nije u redu, šefe. Nepravično ispada... I ranjen sam, tikva me boli..."

Ne upuštajući se u razgovor sa njim, zatvorih vrata i gurnuh ključ u džep. Hrpa ključeva skupila mi se u džepu. Još nekoliko sati, pomislih, i sve ključeve, koji su preostali u hotelu, moraću da vučem sa sobom.

Zatim odosmo u kancelariju. Kajsja je donela vodu i zavoje, i vlasnik poče da me dovodi u red.

"Kakvo oružje postoji u hotelu?" upitah ga.

"Vinčesterka, dve lovačke sačmarice. Pištolj. Oružja imamo, ali ko će pucati iz njega."

"D-da", rekoh. "Biće povuci potegni."

Sačmarice protiv mitraljeza. Di Barnstokr protiv ovejanih bandita. A i neće se oni baviti puškaranjem, znam ja tog Šampiona - baciće iz

aviona nekakvu zapaljivu gadost i izrešetaće nas sve na širokom polju kao jarebice...

"Dok ste vi bili na spratu", saopšti vlasnik vešto mi perući čelo oko rane, "kod mene je ovamo banuo Mozes. Stavio je na sto vreću sa novcem, upravo vreću, ne preterujem, Peter, i zahtevao da sve to stavim u njegovom prisustvu u sef. On, znate, smatra, da se u ovim uslovima njegov imetak nalazi u ozbiljnoj opasnosti."

"A vi?" upitah.

"Tu sam se malo izlanuo", priznade vlasnik. "Nisam se snašao i omaklo mi se da su ključevi od sefa kod vas."

"Hvala, Alek", rekoh s gorčinom. "Sada će otpočeti lov na policijskog inspektora..."

Ćutali smo neko vreme. Vlasnik me je obavijao zavojima, balelo me je, bilo mi je muka od bola. Mora da mi je ovaj gad slomio ključnjaču. Radio-aparat je krčao i praštao, davali su lokalne vesti. O lavini u Bocinom Grliću nije bilo ni reči. Zatim vlasnik kroči korak unazad i kritički osmotri delo svojih ruku.

"Ovako će biti sasvim pristojno", reče.

"Hvala", rekoh.

On uze zdelu i preduzimljivo upita:

"Koga da vam pošaljem?"

"Do đavola", rekoh. "Hoću da spavam. Uzmite vinčesterku, sedite u hol i pucajte u svakog ko priđe ovim vratima. Moram makar malo da odspavam, inače ću ovog časa pasti. Prokleti vampiri. Smrdljivi vukodlaci."

"Ja nemam srebrnih metaka", bojažljivo me podseti vlasnik.

"Pucajte olovnim, đavo nek vas nosi! I prestanite da širite ovde vaša sujeverja! Ova banda me vuče za nos, a vi im pomažete... Imate li ovde šalone na prozorima?"

Vlasnik spusti zdelu, bez reči pođe prema prozoru i spusti gvozdenu roletnu.

"Tako", rekoh. "Dobro... Ne, ne treba paliti svetlost... I znate šta, Alek... Odredite nekoga... Simonea ili onu devojkicu... Brin... neka motri na nebo. Objasnite im da je reč o životu ili smrti. Čim se pojavi nekakav avion, neka podignu uzbunu..."

Vlasnik potvrdno klimnu glavom, uze zdelu i krenu prema vratima. Na pragu stade.

"Hoćete li moj savet, Peter?" reče. "Poslednji."

"Koji?"

"Dajte im kofer i neka se tornjaju s njim pravo u svoj pakao, odakle su i došli. Zar ne shvatate: jedino što ih zadržava, ovde je taj kofer..."

"Razumem" rekoš. "Baš to i razumem. I upravo zato ću spavati ovde na tvrdim stolicama, oslanjajući glavu o vaš prokleti sef, i gađaću srebrnim mecima svakog nitkova koji pokuša da mi otme kofer. Ako vidite Mozesa prenesite mu sve to. Ne morate ublažavati izraze. I recite mu da sam na streljačkim takmičenjima osvajao nagrade upravo na lugeru kalibra 0,45. To je sve. Idite i ostavite me na miru."

15.

Po svoj prilici, to je bio službeni propust. Pomoć nisam imao da očekujem ni od koga, a gangsteri su mogli da dolete svakog časa. Mogao sam računati samo na to da Šampionu sada nije više stalo do Velzevula. Naišavši sinoć na lavinu, mogao je izgubiti glavu i u žurbi počinuti gluposti, kao što je pokušaj da se domogne helikoptera na mirskom aerodromu. Znao sam da policija odavno traga za tim banditom, i moja nada imala je izvesnih osnova. A osim toga ja se više jednostavno nisam mogao držati na nogama. Prokleta Sovuljaga me je dokrajčila. Razastro sam novine i nekakve obračune ispred sefa, gurnuo sam pisaći pult uz vrata, a sam sam legao, stavivši luger kraj sebe. Trenutno sam zaspao, a kad sam se probudio podne je već bilo prošlo.

Neko je lagano ali uporno kucao na vrata.

"Ko je tamo?" dreknuh, žurno napipavajući dršku lugera.

"To sam ja", odazva se Simoneov glas. "Otvorite, inspektore."

"Šta je, avion?"

"Ne. Ali treba da porazgovaramo. Otvorite. Sad nije vreme za spavanje."

Bio je u pravu. Nije bilo vreme za spavanje. Škrgućući zubima od bola ustadoh, najpre četvoronaške, a zatim, opirući se o sef, na noge. Rame me je nesnosno bolelo. Zavoj mi je skliznuo na oči, brada mi je otekla. Upalih svetlost, odgurnuh pisaći pult od vrata i okrenuh ključ. Zatim kročih nazad držeći luger spreman.

Simone je izgledao svečano i poslovno, mada se osećalo na njemu nekakvo uzbuđenje.

"Oho!" reče. "Vi ste ovde kao u tvrđavi. I potpuno bespotrebno: niko nema nameru da vas napadne."

"To ja ne znam", rekoh turobno.

"Pa vi ovde ništa ne znate", reče Simone. "Dok ste čmavali, inspektore, ja sam umesto vas obavljao vaš posao."

"Ma šta pričate?" rekoh sarkastično. "Da li su Mozesu već stavljene lisice, a njegova saučesnica uhapšena?"

Simone se namršti. Šta je bilo sa potištenim spadalom koji je još

koliko sinoć bezbrižno jurio po zidovima?

"Za to nema nikakve potrebe", reče. "Mozes ni za šta nije kriv. Ovde je sve mnogo komplikovanije nego što vi mislite, inspektore."

"Samo mi nemojte pričati o vukodlacima", zamolih sedajući, opkoračivši stolicu kraj sefa.

Simone se ironično osmehnu.

"Ne postoje nikakvi vukodlaci. Nema nikakve mistike. Čista naučna fantastika. Mozes nije čovek, inspektore. U tome je naš vlasnik bio u pravu. Mozes i Luarvik nisu zemaljska bića."

"Oni su došli kod nas s Venere", rekoh razumevajući.

"To ja ne znam. Možda s Venere, možda s drugog planetarnog sistema, možda iz susednog prostranstva... To oni ne govore. Važno je to da oni nisu ljudi. Mozes se nalazi na zemlji odavno, više od godinu dana. Otprilike pre mesec i po, dospeo je gangsterima u šake. Oni su ga ucenjivali, neprekidno su ga držali na oku. On je na jedvite jade uspeo da se iskobelja i da pobegne ovamo. Luarvik je nešto poput pilota, rukovodi prebacivanjem. Tamo-ovamo. Trebalo je da odlete sinoć u ponoć. Ali u deset sati se dogodio nekakav kvar, nešto im je eksplodiralo u aparaturi. To je izazvalo lavinu, a Luarvik je morao da se probija ovamo autonogama... Treba im pomoći, inspektore. To je prosto naša dužnost. Ako gangsteri dospeju ovamo pre policije, ubiće ih."

"I nas isto tako", rekoh.

"Lako je moguće", složi se. "Ali to je naša, zemaljska stvar. A ako dozvolimo da ubiju žitelje s druge planete, to će biti sramota."

Posmatrao sam ga i sumorno mislio: previše je ludaka u ovom hotelu. Evo vam još jednog psihopate.

"Kratko rečeno, šta želite od mene?" upitah. "Vratite im akumulator, Peter", reče Simone.

"Kakav akumulator?"

"U koferu je akumulator. Energija za njihove robote. Olaf nije ubijen. On uopšte nije živo biće. On je robot, i gospođa Mozes isto tako. To su roboti, potrebna im je energija da bi mogli da funkcionišu. U trenutku eksplozije nastradala im je energetska centrala, prekinuto je snabdevanje energijom, i svi njihovi roboti u prečniku od sto kilometara našli su se u opasnosti. Neki su, pa svemu sudeći, uspeli da se uključe u svoje ručne akumulatore. Gospođu Mozes je

priključio za akumulator sam Mozes... a ja sam, ako se sećate, smatrao da je mrtva. A Olaf iz nekog razloga nije uspeo da se uključi..."

"Aha", rekoh. "Nije uspeo da se uključi, pao je, i to tako vešto da je zavrnuo sebi vrat. Zavrnuo je, shvatate li, za sto osamdeset stepeni..."

"Bez ikakve potrebe ste sarkastični", reče Simone. "To su kod njih kvazi-agonijske pojave. Iščašuju im se zglobovi, nesimetrično se naprežu pseudomišići... Nisam stigao da vam kažem: kod gospođe Mozes je isto tako bio iskrenut vrat."

"Pa dobro", rekoh. "Kvazimišići, pseudozglobovi... Vi niste dete, Simone, vi morate to znati: ako se koristi arsenal mistike i fantastike, može se objasniti svaki zlačin, i uvek će to biti veoma logično. Ali razumni ljudi u takvu logiku ne veruju."

"Očekivao sam takav prigovor, Peter", reče Simone. "Sve se to veoma lako može proveriti. Vratite im akumulator, i oni će u vašem prisustvu ponovo uključiti Olafa. Pa vi želite da Olaf ponovo oživi..."

"Nema ništa od toga", rekoh istog časa.

"Zašto? Ne verujete, nude vam dokaze. O čemu je reč?"

Uhvatih se za svoju jednu zavijenu glavu.

Zbilja, o čemu je reč? Zašto slušam ovo preklapanje? Treba mu tutnuti pušku u ruke i poslati ga na krov kao čestitog građanina koji je dužan da pruži podršku zakonu. A Mozese treba zatvoriti u podrum. I Luarvika takođe tamo. Podrum je betoniran, izdržaće direktan pogodak... I Barnstokrove takođe tamo, i Kajsu. I pružićemo otpor. A u krajnjem slučaju predaću im ove Mozese. Sa Šampionom se ne treba šaliti. Daj bože da pristane na pregovore.

"Pa, što ćutite?" reče Simone. "Nemate šta da kažete?"

Imao sam šta da kažem.

"Ja nisam naučnik", polako progovorih. "Ja sam policijski činovnik. Previše je lagarija ispredeno oko ovog kofera... Čekajte, ne prekidajte me. Ni ja vas nisam prekidao. Spreman sam da poverujem u sve to. Molim. Neka su Olaf i ta žena roboti. Utoliko gore. Gospođa Mozes je izvršila... to jest njenim rukama je izvršeno nekoliko zločina. Takve stravične sprave u rukama gangstera, hvala lepo. Kad bih mogao ja bih sa zadovoljstvom isključio i gospođu Mozes. A vi predlažete meni, policajcu, da vratim gangsterima

zločinačke sprave! Shvatate li čemu ta vodi?"

Simone se, našavši se na mucu potapša po temenu.

"Čujte", reče. "Ako dolete gangsteri, svi smo obrali bostan. Svašta ste natrabunjali o golubima pismošama! Na policiju ne možemo računati. A ako pomognemo Mozesu i Luarviku da pobegnu, savest će nam makar biti čista."

"Vama će ona biti čista", rekoh. "A meni će biti ukaljano do ušiju. Policajac svojim rukama pomaže banditima da beže."

"Oni nisu banditi!" reče Simone.

"Oni su banditi!" rekoh. "Oni su prevashodni gangsteri. Sami ste čuli Hinkusov iskaz. Mozes je bio član Šampionove bande. Mozes je organizovao i izvršio nekoliko kriminalno drskih napada, nanoseći državi i privatnim licima veoma veliku štetu. Ako želite da znate, Mozes će dobiti najmanje dvadeset i pet godina robije, i ja sam dužan da uradim sve da dobije tih dvadeset i pet godina."

"Do đavola. Zar ne shvatate? Njega su uvalili! Njega su ucenom uvukli u ovu bandu! Njemu nije preostajalo ništa drugo!"

"O tome će raspravljati sud", rekoh hladno.

Simone se zavalio u naslon fotelje i pogleda me zažmirivši:

"Vi ste, ipak, preispoljni zvekan, Glepski", reče. "Nisam se nadao."

"Pazite šta govorite", rekoh. "Idite i bavite se svojim poslovima. Šta imate na programu? Putena zadovoljstva?"

Simone se ugrize za usnu.

"Eto ti ga i prvi kontakt", promrmlja. "Eto ti ga i susret dvaju svetova."

"Nemojte mi ići na živce, Simone", rekoh besno. "I gubite se odavde. Smučili ste mi se."

On ustade i krenu prema vratima. Glava mu je bila oborena, ramena se pograbila. Na pragu stade i reče, obrnuvši se napola:

"Zažalícete zbog ovog, Glepski. Stidećete se, jako ćete se stideti."

"Možda", rekoh neljubazno. "To je moja stvar... Uzgred, znate li da pucate?"

"Znam."

"To je dobro. Uzmite od vlasnika pušku i idite na krov. Možda ćemo ubrzo svi morati da pucamo."

On izađe bez reči. Oprezno pogladih oteklo rame. I to mi je odmor. I čime će se sve to završiti, neizvesno je. Neka ga đavo nosi, zar je moguće da su to odista došljaci? Odveć dobro se sve slaže...

"Stidećete se, Glepski..." Pa, možda će tako i biti. Šta da radim? Ali kakvog to uopšte ima značaja da li su oni došljaci ili nisu? Gde to piše da došljaci mogu da pljačkaju banke? Zemaljskim ljudima se, eto, ne dozvoljava, a oni mogu... U redu. Šta ipak da radim? Svakog časa može da otpočne opsada, a moj garnizon je sasvim nepouzdan.

Za svaki slučaj podigoh telefonsku slušalicu. Ništa. Grobna tišina. Ipak je životinja ovaj Alek. Nije se mogao snabdeti rezervnom signalizacijom. A ako bi neko ovog časa dobio napad slepog creva? Bedni ćifta, samo da mu je da muze novac od klijenata...

Ponovo se začu kucanje na vratima i ja žurno zgrabih luger. Ovoga puta mi je ukazao čast gospodin Mozes lično - vampir, on je Venerijanac, on je matora bela repa s obaveznom čašom u ruci.

"Sednite pored vrata", rekoh. "Eno vam stolica."

"Mogu i da postojim", zagrokta, gledajući me popreko.

"Izvolite", rekoh. "Šta želite?"

Jednako me streljajući pogledom otpi iz čaše.

"Kakvi su vam dokazi još potrebni?" upita. "Ubijate nas. Svi to shvataju. Svi, osim vas. Šta želite od nas?"

"Ma ko da ste", rekoh, "izvršili ste niz zločina. I za njih ćete odgovarati."

On sa šumom udahnu vazduh kroz nos, priđe stolu i sede.

"Naravno, sigurno je odavno trebalo da vam se obratim", reče. "Ali sam se nadao da će se nekako sve srediti i da će mi poći za rukom da izbegnem kontakt sa zvaničnim licima. Da nije tog prokletog kvara, ja više ne bih bio ovde. Ne bi postojalo nikakvo ubistvo. Vi biste našli vezanog Sovuljagu i raspleli klupko svih zločina koje je izvršio Šampion uz moju pomoć. Zaklinjem vam se da će svi gubici, koje ste imali zbog mog boravka ovde, biti nadoknađeni. Delimično ih nadoknađujem, spreman sam da vam predam asignacije državne banke u ukupnom iznosu od milion kruna. Preostalu svotu će vaša država dobiti u zlatu, čistom zlatu. Šta još želite?"

Posmatrao sam ga i nije mi bilo prijatno. Nije mi bilo prijatno jer sam osećao naklonost prema njemu. Sedeo sam oči u oči s očiglednim zločincem, slušao sam ga i osećao naklonast prema njemu. To je bila nekakva halucinacija i da bih se spasao od te halucinacije, neljubazno upitah:

"To ste vi zabrljali sto i zalepili cedulju?"

"Da. Plašio sam se da će promaja odneti cedulju. A što je najvažnije, hteo sam da odmah shvatite da to nije mistifikacija."

"Zlatan sat?"

"Isto tako ja. I brauning. Bilo mi je potrebno da poverujete, da se pozabavite Hinkusom i da ga uhapsite."

"To je previše nezgrapno urađeno", rekoh. "Sve je ispadalo suprotno. Ja sam to shvatio tako da Hinkus nije nikakav gangster, već da nekom odgovara da ga prikaže kao gangstera."

"Zar?" upita Mozes. "Dakle, u tome je stvar... Šta se tu može, to je trebalo očekivati. Ne znam ja takve stvari... nisam zbog toga ovde..." Ponovo osetih naviranje naklonosti i ponovo pokušah da se razdražim.

"Sve kod vas ispada nekako nespretno, gospodine Velzevul", rekoh.

"Ma kakav ste vi, do đavola, došljak? Vi ste jednostavno nitkov. Bogat, razvratan do krajnjih granica, drski nitkov. I uz to još i pijanica..."

Mozes otpi iz čaše.

"Vaši roboti", nastavih. "Ženka iz otmenih salona... Sportista-viking... Zar i za trenutak možete da zamislite da ću poverovati da su to roboti?"

"To jest, želite da kažete da naši, roboti previše liče na ljude?" upita Mozes. "Ali, daćete mi za pravo, mi drukčije ne možemo. To su prilično verne kopije ljudi koji odista postoje. Gotovo dvojnici..." On ponovo otpi iz čaše. "A što se mene tiče, inspektore, ja vam se, na žalost, ne mogu pokazati u svom pravom obličju. Na žalost, jer bi mi tada odmah poverovali."

"Rizikujte", rekoh. "Pokažite se. Ja ću nekako preživeti."

On zavrte glavom.

"Prvo, teško da biste vi to tako lako preživeli", tužno reče. "A drugo, teško da bih ja to preživeo. Gospodin Mozes, koga vi vidite je skafander. Gospodin Mozes koga vi slušate je translacioni mehanizam. Ali možda ću morati da rizikujem - to ostavljam za krajnji slučaj. Ako se pokaže da vas apsolutno nije moguće ubediti, rizikovaću. Za mene je to gotovo sigurna smrt, ali ćete tada vi, možda, pustiti makar Luarvika. On je ovde na pravdi boga..."

I tada ja, najzad, planuh.

"Kuda da ga pustim?" razdrah se. "Zar vas ja držim? Zašto me svi lažete? Da je bilo potrebno da odete, vi biste odavno otišli! Prestanite da lažete i govorite istinu: kakav je to kofer? Šta ima u njemu? Vi mi probijate glavu da ste došljaci. A ja sam sklon da verujem da ste jednostavno banda inostranih špijuna koja je ukrala dragocenu aparaturu..."

"Ne!" reče Mozes. "Ne! Uopšte nije tako. Naša centrala je uništena, može je opraviti samo Olaf. On je robot-nadzornik te centrale, shvatate li? Naravno, mi bi odavno otišli, ali kuda da idemo? Bez Olafa smo potpuno bespomoćni, a Olaf je isključen i vi nam ne dajete akumulator!"

"I ponovo lažete!" reko. "I gospođa Mozes je robot, kako sam razumeo! Ona, kako sam razumeo isto tako ima akumulator..."

On zatvori oči i zavrte glavom tako da mu zadrhtaše debele opuštene usne.

"Olga je običan radni mehanizam. Nosač, kubikaš, telohranitelj... Zar ne shvatate da se ne može jednim istim gorivom napajati... pa, ne znam... prost traktor, na primer, i avion... To su razni sistemi..."

"Vi imate za sve spreman odgovor", smrknuo reko. "Ali ja nisam ekspert. Ja sam običan policajac. Nisam ovlašćen da vodim pregovore sa vukodlacima i došljacima. Dužan sam da vas predam u ruke zakona, i kvit. Ma ko da ste odista, nalazite se na teritoriji moje zemlje i podležete njenoj jurisdikciji." Ustadoh. "Od ovog trenutka smatrajte da ste uhapšeni, Mozese. Nemam nameru da vas zatvaram, pretpostavljam da je to besmisleno. Ali ako pokušate da pobegnute, pucaću. I upozoravam: sve što vi od ovog trenutka kažete može se okrenuti protiv vas na sudu."

"Tako", reče, i začuta za neko vreme. "Za mene ste odlučili. Neka bude tako." On otpi iz čaše. "Zbog čega je Luarvik kriv? Protiv njega vi ništa ne možete imati... Zatvorite mene i dajte kofer Luarviku. Neka se bar on spase..."

Ja ponovo sedoh.

"Da se spase... Zašto govorite da se spase? Zašto ste toliko sigurni da će vas Šampion sustići? Možda on odavno leži ispod lavine... možda su ga već uhvatili... a i avion se ne može tako lako dobiti... Ako ste vi odista nevini, zašto tako paničite? Pričekajte par dana i noći. Stići će policija, predaću vas u ruke vlastima, vlasti će okupiti

eksperte, specijaliste..."

Njemu zadrhtaše debele opuštene usne.

"Ne ide, ne odgovara. Prvo, mi nemamo pravo da stupamo u organizovani kontakt. Ja sam ovde samo posmatrač. Napravio sam greške, ali su sve to popravljive greške... Nepripremljeni kontakt može imati i za vaš i za naš svet najstravičnije posledice... Ali čak ni to nije sada najvažnije, inspektore. Plašim se za Luarvika. On nije prilagođen na vaše uslove, nikada se nije pretpostavljalo da će morati da provede na vašoj planeti više od dvadeset i četiri sata. A njemu je iz to oštećen skafander, vidite - nema ruku... On je već otrovan... on posustaje iz sata u sat..."

Stegoh zube. Pa, on je na sve imao spreman odgovor. Nisam se imao za šta uhvatiti. Nijednom mi nije pošlo za rukom da ga ulovim. Sve je bilo besprekorno logično. Morao sam priznati da bi me, da nisu u pitanju ovi skafandri, kontakti i pseudomišići, ovakvi iskazi potpuno zadovoljili. Sažalio sam se i bio sam sklon da mu izađem u susret, prestajao sam da budem objektivan...

U stvari. Jurisdiktičke pretenzije sam imao samo prema Mozesima... prema Mozesu. Luarvik je bio formalno nevin, mada je i on isto tako mogao biti saučesnik, ali bih na to još i mogao da zažmurim... Pravi zločinac se neće nikada ponuditi da bude talac. Mozes se nudio. Pa dobro, da zatvorim Mozesa i... Šta 'i'? Da vratim Luarviku aparat? Šta znam o tom aparatu? Samo ono što mi je rekao Mozes. Da, sve što govori Mozes zvuči istinito. A ako je to samo srećna interpretacija sasvim druge situacije? Ako ja jednostavno nisam našao pitanja koja bi razorila ovu interpretaciju?...

Ako se odbace ove reči, opravdane one ili ne, prisutna su dva nesumnjiva fakta. Zakon iziskuje da zadržim ove ljude sve do rasvetljavanja situacije. Eto fakta broj jedan. A evo fakta broj dva: ovi ljudi žele da odu. Nema značaja zbog čega oni zapravo hoće da odu - od zakona, od gangstera, od preuranjenog kontakta ili još od nečeg... Oni žele da odu.

Ova dva fakta apsolutno protivreče jedan drugom...

"Šta se zbilo između vas i Šampiona?" sumorno upitah.

On me pogleda nepoverljivo, lice mu se iskrivi. Zatim obori pogled i poče da priča. Ako se apstrahuju zombizam-mombizam i svakojake pseudobasne, ovo je bila otrcana priča o najbanalnijoj uceni.

Otprilike pre dva meseca gospodin Mozes, koji je imao prilično uverljive razloge da krije od zvaničnih lica ne samo svoje prave poslove, već i sam fakat svog postojanja, počeo je da oseća znakove da je njegova ličnost u središtu nečije nasrtljive i uporne pažnje. Pokušao je da promeni mesto baravka. To nije pomoglo. Pokušao je da zaplaši gonioce. Ni to nije pomoglo. Na kraju, kao što se to uvek dešava, došli su kad njega i ponudili mu prijateljsku nagodbu. Pružiće maksimalnu pomoć u pljački Druge Nacionalne, za to će mu platiti ćutanjem. Naravno, zajamčili su mu da ga uznemiravaju prvi i poslednji put. Kao što je uobičajeno, on je odbijao. Kao što je uobičajeno, oni su nastojali. Kao što je uobičajeno, on je na kraju pristao.

Mozes je tvrdio da drugog izlaza nije imao. Same smrti se nije plašio: svi oni tamo umeju da savladaju strah od smrti. U toj etapi čak nije morao bogzna koliko da se plaši pokušaja razobličenja: mogao je mirne duše da obustavi delatnost svojih pogona i da ostane jednostavno bogat besposličar, a izjave Šampionovih agenata, koji su izginuli prilikom sukoba sa robotima teško da bi neko ozbiljno primio. Ali i u slučaju smrti i u slučaju razobličenja pretila je opasnost da se obustavi za duže vreme sav ogroman posao koji je tako uspešno započeo pre nekoliko godina. Kratko rečeno, rizikovao je da se povinuje Šampionu, utoliko pre što mu nije bilo teško da gubitke koje je pretrpela Druga Nacionalna nadoknadi u čistom zlatu.

Izveli su poduhvat, i Šampion je odista nestao s vidika. Ali, samo za mesec dana. Posle mesec dana ponovo se pojavio. Ovog puta su posredi bila blindirana kola sa zlatom. Međutim, sada se situacija bitno izmenila. Promićurni Šampion podneo je nesrećnoj žrtvi izjave osmorice svedoka koje su Mozesu uskraćivale bilo kakvu mogućnost alibija, plus filmsku traku, na kojoj je bila otelotvorena cela procedura pljačke banke, i to ne samo trojice ili četvorice gangstera, koji su bili spremni otići na robiju za pristojan honorar, već i Olge sa sefom ispod miške, i Mozesa sa nekakvim aparatom ('forsaž-generatorom') u rukama. U slučaju da odbije, Mozesu nije pretila petparačka bulevarska kampanja. Sada mu je pretio i formalni sudski progon, dakle, i potpuno razobličavanje svih njegovih tajni, dakle, prevremeni kontakt pod krajnje nepovoljnim uslovima za njegovu zemlju. Kao i

mnoge druge žrtve ucene, Mozes sve to, povinujući se prvi put, nije predvideo.

Situacija je bila stravična. Odbijanje je značilo zločin prema svojim. Pristanak nije ništa menjao, jer je sad shvatio kakva ga gvozdена рука дрži u šaci. Bežati u drugi grad, u drugu zemlju nije imalo svrhe: već se uverio da Šampionova рука nije samo gvozdена nego i duga. Da istog časa pobegne sa Zemlje, isto tako nije mogao: priprema transporta iziskivala je deset-dvanaest zemaljskih dana i noći. Tada je stupio u vezu sa svojim i zahtevao da ga evakuišu u najkraćem roku. Da, on je morao da izvrši još jedan zločin, sada je to predstavljalo samo povećanje duga, dodatnih tri stotine trideset i pet kilograma zlata, toliko je koštalo nužno odlaganje. Kad se približilo vreme, pobegao je, obmanuvši Šampionovu agenturu svojim dvojnikom. Znao je da će organizovati hajku za njim, znao je da će Hinkusi pre ili kasnije otkriti njegov trag, nadao se samo da će mu uspeti da ih preduhitri...

"Možete verovati ili ne verovati, inspektore", završi Mozes. "Ali želim da shvatite: postoje samo dve mogućnosti. Ili ćete nam dati akumulator i mi ćemo još pokušati da se spasemo. Ponavljam, u tom slučaju sve gubitke, koji su naneti vašim sugrađanima, u potpunosti ćemo nadoknaditi. Ili..." On otpi iz čaše. "Potrudite se, molim vas, da to shvatite, inspektore. Ja nemam prava da živ dospem u ruke zvaničnih lica. Shvatate li, to je moja dužnost. Ne mogu izložiti opasnosti budućnost naših svetova. Ta budućnost tek počinje. Ja sam doživeo fijasko, ali ja sam prvi, a ne poslednji posmatrač na vašoj Zemlji. Shvatate li to, inspektore?"

Ja sam shvatio samo jedno: teško meni.

"Čime se, zapravo, ovde bavite?" upitah.

Mozes zavrte glavom.

"Ne mogu vam to reći, inspektore. Istraživao sam mogućnost kontakta. Pripremao sam ga. A konkretno... sve je to veoma komplikavano, inspektore. Vi niste stručnjak."

"Idite", rekoх. "I pozovite ovamo Luarvika."

Mozes tromo ustade i izađe. Oslomih se laktovima na sto i spustih glavu na ruke. Luger mi je ugodno hladio desni obraz. Letimično pomislih da se vučem sa ovim lugerom kao Mozes sa svojom čašom. Bio sam smešan. Bio sam jadan. Mrzeo sam sebe. Mrzeo

sam Zguta i njegove prijateljske savete. Mrzeo sam celu tu bandu koja se ovde okupila. Verovati ili ne verovati... U tom grmu leži zec, do đavola, što sam verovao. Nije mi prva godina da radim i, osećam kad ljudi govore istinu. Ali ljudi su ljudi! A ja prosto nemam prava da verujem. Verovati je prosto samoubistvo! To znači preuzeti na sebe takvu odgovornost za koju nemam nikakvog prava, koju ne želim, ne želim, ne želim... Ona će me prignječiti, kao stenicu! Dobro. Hinkusa sam u svakom slučaju uhvatio. I Mozesa neću pustiti. Neka bude što bude, ali Mozesa neću pustiti! Neka bude što bude, ali su tajna Druge Nacionalne i tajna zlatnih blindiranih kola rešene. Tako je to. A ako je ovde upletena međuplanetarna politika, ja sam običan policajac, neka se politikom bavi onaj kome je to dužnost... Da mi je da tresnem u nesvest, pomislih s tugom. I neka rade što hoće...

Vrata zaškripaše i ja se prenuh. Ali to nije bio Luarvik. Udoše Simone i vlasnik. Vlasnik stavi ispred mene šolju sa kafom, a Simone uze kraj zida stolicu i sede naspram mene. Učinilo mi se da mu se lice izdužilo i čak nekako požutelo.

"Pa šta ste odlučili, inspektore?" upita.

"Gde je Luarvik? Pozvao sam Luarvika."

"Luarvik se oseća veoma loše", reče Simone. "Mozes primenjuje nad njim nekakvu fizikalnu terapiju." On se neugodno iskezi. "Vi ćete ga upropastiti, Glepski, i to će biti brutalan postupak. Poznajem vas, istina, samo dva dana, ali uopšte nisam mogao da očekujem da ćete se pokazati sve u svemu kao lutka sa zlatnim dugmadima."

Slobodnom rukom uzeh šolju, prinesoh je ustima i vratih natrag. Nisam mogao više da pijem kafu. Bilo mi je muka od kafe.

"Prođite me se. Svi ste vi brbljivci. Alek se brine o svom hotelu, a vi ste, Simone, jednostavno intelektualac na odmoru..."

"A vi?" reče Simone. "O čemu se vi starate? Hoćete još jednu zvezdicu na uniformi?"

"Da", hladno rekoh. "Zvezdicu. Volim, eto, zvezdice."

"Vi ste sitna policijska riba", reče Simone. "Najzad vam se sudbina osmehnula. Prvi i poslednji put u životu. Trijumf inspektora Glepskog! U vašim rukama je odista važna odluka, a vi se ponašate kao krajnji tikvan..."

"Umuknite", rekoh umorno. "Prestanite da blebećete i bar za tranutak razmislite. Ostavimo na stranu to što je Mozes običan zločinac. Vi,

vidim, dve u nakrst ne znate o zakonu. Vi, izgleda, zamišljate kao da postoji jedan zakon za ljude i drugi zakon za vukodlake. Ali ostavimo na stranu sve to. Neka su oni došljaci. Neka su žrtve ucene. Veliki kontakt..." Ja klonulo zamahah rukom sa lugerom. "Prijateljstvo svetova i tako dalje... Pitanje je: šta oni rade kod nas na Zemlji? Mozes je sam priznao da je posmatrač. Šta on, zapravo, posmatra? Šta oni traže ovde?... Ne keserite se, ne keserite se... Ja i vi se ovde bavimo fantastikom, a u fantastičnim romanima, koliko se sećam, došljaci se na Zemlji bave špijunažom i pripremaju najezdu. Kako, po vašem mišljenju, u takvoj situaciji treba da postupim ja, činovnik sa zlatnim dugmadima? Treba li da izvršim svoju dužnost ili ne? A vi lično, Simone, kao zemaljsko biće šta mislite o svojoj dužnosti."

Simone se ćutke kezio, upirući pogled u mene. Vlasnik priđe prozoru i podiže roletnu. Okrenuh se prema njemu.

"Zašto ste to uradili?"

Vlasnik ne odgovori odmah. Priljubivši lice uz staklo osmatrao je nebo.

"Jednako osmatram, Peter", polako reče ne osvrćući se. "Čekam, Peter, čekam... Mogli biste narediti devojci da siđe. Tamo, na snegu ona zaista predstavlja pravu metu... Mene ona ne sluša..."

Spustih luger na sto, uzeh šolju obema rukama i, zatvorivši oči, otpih nekoliko gutljaja. Prava meta... Svi smo mi ovde prave mete... I najednom osetih kako me snažne ruke uhvatiše s leđa za laktove. Otvorih oči i trgoh se. Bol u ključnjači bila je tako jaka da se umalo ne onesvestih.

"U redu je, Peter, u redu", nežno reče vlasnik. "Pritrpite se."

Simone je s izgledom zabrinutog čoveka svesnog svoje krivice već gurao luger u svoj džep.

"Izdajnici!" izustih začuđano.

"Ne-ne, Peter", reče vlasnik. "Ali treba biti razborit. Ne živi ljudska savest samo od zakona."

Simone mi oprezno priđe sa strane, potapša me po džepu. Ključevi zveknuše. Blagovremeno se oblivši znojem, u očekivanju stravičnog bola, trgoh se iz sve snage. Ništa nisam postigao i kad se osvestih Simone je već izlazio sa koferom u ruci. Vlasnik me je i dalje pridržavao za laktove, zabrinuto govoreći za njim:

"Požurite, Simone, požurite, loše mu je."

Htedoh nešto da kažem, ali me je steglo u grlu, i samo zakrkljah. Vlasnik se zabrinuto naže nada mnom.

"Gospodine, Peter", reče, "strašno ste se promenili u licu."

"Banditi", rekoh prozuko. "Uhapšenici..."

"Da, da, naravno", poslušno se složi vlasnik. "Vi ćete sve nas pohapsiti i ispravno ćete uraditi, samo se pritrpite malo, ne otržite se... jer vas jako boli, a ja vas za sada ipak neću pustiti..."

Da, neće me pustiti. Ja sam i ranije video da je on ljudeskara, ali ovakav zahvat nisam očekivao. Zavalih se u naslon stolice i prestadoh da pružam otpor. Muka mi je, obuzimala me je tupa ravnodušnost. I negde veoma duboko u duši slabo je tinjalo osećanje olakšanja - situacija više nije zavisila od mene, odgovornost su preuzeli na sebe drugi. Po svoj prilici sam panovo izgubio svest, jer sam se najednom našao na podu, a vlasnik je klečao kraj mene i kvasio mi čelo mokrom lanenom krpom. Tek što sam otvorio oči on prinese mojim usnama glič boce. Bio je veoma bled.

"Pomozite mi da sednem", rekoh.

On poslušna bez prigovora. Vrata su bila širom otvorena, pod je zapljuskivala hladnoća, čuli su se uzbuđeni glasovi, zatim je nešto tresnulo, zatutnjalo. Vlasnik se bolno namršti.

"Prokleti sanduk", reče prigušenim glasom. "Ponovo su mi izvalili dovratka..."

Ispod prozora Mozesov glas graknu s neljudskom snagom:

"Spremni? Napred!... Zbogom, ljudi! Do viđenja! Do pravog viđenja!"

Simoneov glas doviknu u odgovor nešto nerazgovetno, a zatim se stakla zatresoše od nekakvog groznog tutnja i fijuka. I zavlada tišina. Ustadoh i krenuh prema vratima. Vlasnik pohita za mnom, njegovo široko lice bilo je belo i mlohavo kao vata, niz čelo mu se slivao znoj. Bezglasno je micao usne - sigurno se molio.

Izađosmo u prazan hodnik, duž koga je fijukao ledeni vetar, i vlasnik promrmlja: "Hajde, Peter, da izađemo, treba da se okrepite svežim vazduhom..." Odgurnuh ga i krenuh prema stepeništu. U prolazu opazih s dubokom zloradošću da su izlazna vrata sasvim izvaljena. Na stepeništu, na prvoj stepenici mi pozli i uhvatih se za ogradu. Vlasnik pokuša da me pridrži, ali ga odgurnuh zdravim ramenom i rekoh: "Tornjajte mi se sa očiju, čujete li?" On nestade. Polako se

uspeh stepenicama, hvatajući se za ogradu, prođoh pored Brim, koja se uplašeno pribila uza zid, popeh se na prvi sprat i odgegah u svoju sobu. Vrata Olafove sobe bila su širom otvorena, tamo nije bilo nikog, oštar, apotekarski smrad raširio se po hodniku. Treba doći do divana, mislio sam. Samo da dođem do divana i da legnem... I tada začuh krik.

"Eno ih!" zavapi neko. "Kasno! Neka je prokleta sve, kasno!"

Glas umuče. Dole u holu zataptaše, nešto pade, otkotrlja se, i najednom začuh ravnomerno brujanje. Tada se okrenuh i, saplićući se, potrčah prema tavanskim stepenicama...

Cela široka snežna dolina prostirala se preda mnom. Zažmurih od sunčevog bleska, a zatim razaznah dve plavičaste, potpuno prave brazde skija. Pružale su se u pravcu severa, ukoso od hotela, i tamo gde su se završavale, opazih razgovetno, kao da su nacrtane na belom, figure begunaca. Imam odličan vid, i dobro sam ih video, i to je bio najneobičniji i najapsurdniji prizor koji sam zapamtio.

Napred se kretala gospođa Mozes s ogromnim crnim sandukom ispod pazuha, a na leđima joj je bio, nespretno je uzjahavši, sam stari Mozes. Nešto desno i malo zastajući, ujednačenim finskim korakom jurio je Olaf s Luarvikom na leđima. Vijorila se na vetru široka suknja gospođe Mozes, klatio se prazan Luarvikov rukav, i stari Mozes, ne prestajući ni za časak, stravično i besno je vitlao bičem sa mnogo krajeva. Jurili su brzo, neprirodno brzo, a sa strane, presecajući im put, blistajući elisama na suncu i staklima kabine, dolazio je helikopter.

Svu dolinu ispunjavala je snažna ujednačena buka, helikopter se polako, reklo bi se bez žurbe, spuštao sve niže, prošao iznad begunaca, prestigao ih, vratio se, spuštao sve niže, a oni su nastavili strelovito da jure niz dolinu, kao da ništa ne vide i ne čuju, i tada u ovu snažnu manotonu buku prodre novi zvuk, zloslutni isprekidani tresak, i begunci se ustumaraše, a zatim Olaf pade i ostade nepomično da leži, a zatim se Mozes strmoglavce otkotrlja po snegu, a Simone mi je kidao okavratnik i ridao mi nad uhom: "Vidiš? Vidiš? Vidiš?..." A zatim je helikopter lebdeo nad nepomičnim telima i polako se spustio, sakrivši od nas i one koji su ležali nepomično, i one koji su još pokušavali da pužu... Sneg se diže u kovitlac od njegovih elisa, blistavi beli oblak izdiže se kao grba nad modrikastim

okomitim liticama. Ponovo se začu zloslutno štektanje mitraljeza, i Alek čučnu, zaklonivši oči dlanovima, a Simone je neprestano jecao, neprestano vikao: "Postigao si! Postigao si svoje, tikvane, ubico!" Helikopter se isto tako polako podiže iz snežnog oblaka i, koso, odlazeći u jarko plavetnilo neba, nestade iza planinskog grebena. I tada u prizemlju tužno i žalosno zacvile Leļj.

EPILOG

Od tog vremena prošlo je više od dvadeset godina. Već je godina dana kako sam u penziji. Imam unuke, i ja ponekad pričam najmlađoj ovu povest. Istina; u mojim pričama ona se uvek završava srećno: došljaci srećno odlaze kući u svojoj blistavoj raketi, a Šampionovu bandu hvata policija koja je stigla u pravi čas. Najpre su došljaci kod mene odlazili na Veneru, a zatim, kad su se na Veneru iskrcale prve ekspedicije, morao sam premestiti gospodina Mozesa u sazvežđe Volopasa. Uostalom, nije o tome reč.

Najpre činjenice. Bocin Grlić su raskrčili posle dva dana. Pozvao sam policiju i predao sam joj Hinkusa; milion sto pedeset hiljada kruna i svoj podroban izveštaj. Ali istraga treba reći, ništa nije utvrdila. Istina, u razrivenom snegu nađeno je više od petstotina srebrnih metaka, ali Šampionov helikopter, koji je pokupio leševe, nestao je bez traga. Posle nekoliko nedelja bračni par turista-skijaša, koji je krstario blizu naše doline, izvestio je da je video kako je nekakav helikopter pred samim njihovim očima pao u jezero Tri Hiljade Devica. Bila su organizovana traganja, ali nije se otkrilo ništa interesantno. Dubina ovog jezera, kao što je poznato, dostiže mestimično četiri stotine metara, dno mu je zaleđeno, i reljef dna se neprestano menja. Šampion je, po svoj prilici, poginuo - u svakom slučaju na zločinačkoj areni se više nije pojavljivao. Njegova banda, zahvaljujući Hinkusu, koji je hitao da spase svoju kožu, bila je delimično pohvatana, a delimično se raspršila po celoj Evropi. Gangsteri, koji su isleđivani, nisu ničim bitnim dopunili Hinkusove iskaze - svi su oni bili uvereni da je Velzevul bio čarobnjak i čak đavo glavom. Simone je smatrao da je jedan od robota već u helikopteru došao k sebi i da je poslednjim plamsajem snage uništio sve do čega je mogao da se dokobelja. To je sasvim lako moguće, i ako je tako, onda ne zavidim Šampionu na njegovim poslednjim minutima... Simone je tada postao vodeći specijalista za ta pitanja. Obrazovao je nekakve komisije, pisao u štampi i časopisima, istupao na televiziji. Pokazalo se da je on u stvari bio eminentni fizičar, ali mu to nimalo nije pomoglo. Ni njegov veoma veliki autoritet nije pomogao, ni negdašnje zasluge. Ne znam šta su o njemu govorili u naučnim

krugovima, ali on tamo, po mome mišljenju, nije dobio nikakvu podršku. Komisije su, istina, funkcionisale, sve su nas, čak i Kajsu, pozivale u svojstvu svedoka, ipak nijedan naučni časopis, koliko je meni poznato, nije objavio o tome ni retka. Komisije su se rasformirale, ponovo se obrazovale, čas se spajale sa Društvom za ispitivanje letećih tanjira, čas se odvajale od njega, materijale komisija su vlasti čas držale u tajnosti, čas su se naširoko objavljivali, desetine i stotine kvazi znalaca baktali su se sa ovim, izašlo je nekoliko brošura koje su napisali lažni svedoci i sumnjivi očevici, i završilo se sve to time što je Simone ostao sam sa grupicom entuzijasta - mladih naučnika i studenata. Oni su organizovali ekspediciju u rejonu Bocinog Grlića, pokušavajući da pronađu ostatke uništene centrale. Tokom jedne od tih ekspedicija, Simone je poginuo. Ali ništa nisu uspeli da pronađu.

Svi ostali učesnici opisanih događaja su i danas živi. Nedavno sam pročitao o odavanju priznanja di Barnstokru u Međunarodnom društvu iluzionista - starac je napunio devedeset godina. Na svečanosti u njegovu čast prisustvovala je zanosna bratanica slavljenika Brinhilda Kan sa suprugom, poznatim kosmonautom Peri Kanom. Hinkus izdržava svoju doživotnu i jednako piše molbe za pomilovanje. U početku izdržavanja kazne na njega su izvršena dva atentata, bio je ranjen u glavu, ali se nekako izvukao. Kažu da se posvetio rezbarenju u drvetu i da mu to donosi priličnu dopunsku zaradu. Zatvorska administracija je zadovoljna njime. Kajsu se udala, ima četvoro dece. Prošle godine sam išao kod Aleka i video sam je. Ona živi u predgrađu Mira i veoma se malo izmenila - isto je onako debela, isto onako glupa i voli da se smeje. Uveren sam da je cela tragedija prošla potpuno mimo njene svesti, ne ostavivši nikakvih tragova.

Alek i ja smo veliki prijatelji. Hotel 'Kod Međuzvezdanog Zombija' uspešno posluje - u dolini su sada dve zgrade, druga je napravljena od savremenog materijala, obiluje elektronskim komforom i nimalo mi se ne dopada. Kad odlazim kod Aleka, uvek odsedam u svojoj staroj sobi, a večeri provodimo, kao u staro vreme, u salonu sa kaminom, sa čašom vrućeg portoa sa začinima. Avaj, jedna čaša je sada dovoljna za celo veče. Alek je jako omršavio i pustio bradu, nos mu je postao tamnocrven, kao i ranije voli da govori prigušenim

glasom i rado se šali sa gostima. Kao i ranije pasionirano se bavi pronalazaštvom i čak je patentirao novi tip motora na vetar. Pronalazačku diplomu drži u zastakljenom ramu iznad svog starog sefa u staroj kancelariji. Većni motori obe vrste još nisu pušteni u pogon; zaboga, u pitanju su detalji. Koliko sam shvatio, da bi njegovi većiti motori zaista radili većito, potrebno je pronaći većitu plastičnu masu. Uvek mi je veoma lepo kod Aleka - tako mirno, udobno. Ali jednom mi je šapćući priznao da sad čuva u podrumu Brenov mitraljez - za svaki slučaj.

Potpuno sam zaboravio da spomenem bernardinca Lelja. Lelj je uginuo. Jednostavno od starosti. Alek voli da priča da je ovaj neobičan pas neposredno pre smrti naučio da čita.

A sada o meni. Mnogo, mnogo puta za vreme monotonih dežurstava, za vreme usamljenih šetnji i jednostavno besanih noći razmišljao sam o svemu što se dogodilo i postavljao sebi samo jedno pitanje: jesam li bio u pravu ili nisam? Formalno sam bio u pravu, pretpostavljeni su se složili da su moji postupci bili u skladu sa situacijom, samo me je načelnik civilne uprave ukorio zbog toga što odmah nisam dao kofer i samim tim izložio očevice nepotrebnom riziku. Za hvatanje Hinkusa i za spasavanje više od miliona kruna dobio sam nagradu, a u penziju sam otišao u zvanju višeg inspektora - maksimum, sa kojim sam mogao računati. Morao sam se i te kako namučiti dok sam pisao izveštaj o ovom neobičnom događaju. Morao sam odstraniti iz zvaničnih akata svaki nagoveštaj o mom subjektivnom stavu, i na kraju mi je to, po svoj prilici, pošlo za rukom. U svakom slučaju, nisam služio ni za sprdnju, niti sam stekao reputaciju maštara. Naravno, u izveštaju nije bilo mnogo čega. Kako se može opisati u policijskom dokumentu ona stravična trka na skijama preko snežne ravnice? Kada mi za vreme bolesti raste temperatura, ja ponovo i ponovo vidim u bunilu onaj neobičan, neljudski prizor i čujem fijuk i tutanj... Ne, formalno sve je bilo na svom mestu. Istina, drugovi su mi se ponekad podsmevali kad se nacvrckaju, ali čisto prijateljski, bez zlobe i sarkastičnosti. Zgutu sam ispričao više nego ostalima. On je dugo razmišljao, češkao svoju četkastu, oštru bradu, smrdeo lulom, ali ništa pametno nije rekao, samo mi je obećao da nikom neće pričati o ovom događaju. Često sam potrzao razgovor na tu temu sa Alekom. Svaki put je odgovarao

lakonski i samo je jednom prilikom, krijući pogled, priznao, da ga je tada najviše interesovalo da sačuva hotel i da klijenti ostanu živi. Čini mi se da se potom stideo ovih reči i da mu je bilo žao što je otvoreno rekao. A Simone mi sve do pogibije nije rekao ni reči.

Po svoj prilici su oni ipak zaista bili došljaci. Nikada i ni u kojoj prilici nisam iznosio svoje lično mišljenje o ovom. Govoreći pred komisijama uvek sam se držao golih fakata i onog izveštaja koji sam podneo svojim starešinama. Ali sada gotovo ne sumnjam. Ako su se ljudi iskricali na Mars i Veneru, zašto se neko ne bi iskrcao kod nas, na Zemlju? I zatim, prosto je nemoguće smisliti drugu verziju koja bi objasnila sva nejasna mesta ovog događaja. Ali zar je problem u tome što su oni bili došljaci? Mnogo sam razmišljao o tome i sada mogu reći: da, problem je samo u tome. Oni su kukavci prošli kao bos po trnju i, poneti se prema njima onako kako sam se poneo ja, previše je okrutno. Po svoj prilici, ceo problem je u tome što nisu doleteli u pravi čas i što nisu susreli one ljude koje je trebalo da sretnu. Sreli su gangstere i policiju. Pa, dobro. A da su susreli kontraobaveštajce ili vojna lica? Bolje bi prošli? Teško...

Savest me grize, u tome je problem. Nikad mi se tako šta nije dogodilo: sve sam radio kako treba, nevin sam pred Bogom, zakonom i ljudima, a savest me grize. Ponekad se veoma loše osećam, i želim da nađem nekog od njih i da ga zamolim da mi oproste. Pomisao na to da neko od njih možda još luta među ljudima kamufliran, neprepoznatljiv, ta mi pomisao ne da mira. Čak sam stupio u Društvo Adama Adamskog, i oni su izvukli od mene mnoštvo novca, pre nego što sam shvatio da je to samo trućanje i da mi oni nikada neće pomoći da nađem prijatelje Mozesa i Luarvika...

Da, oni nisu došli kod nas u pravi čas. Mi nismo bili spremni da ih dočekamo. Mi nismo spremni za to ni sada. Čak i ja, čovek koji je sve to preživeo i promislio o tome, kad bih se ponovo našao u sličnoj situaciji, najpre bih se upitao: govore li oni istinu, ne kriju li štogod, ne skriva li se u njihovom dolasku nekakva neslućena nesreća? Ja sam star čovek, ali ja imam, eto, imam unuke...

Kad se osećam loše, žena seda kraj mene i teši me. Kaže mi da čak i da nisam sprečavao Mozesa i da su svi oni uspeli da odu, to bi ipak dovelo do velike tragedije, jer bi tada gangsteri napali hotel i, verovatno, ubili sve nas koji smo ostali tamo. Sve je to potpuno

tačno. Sam sam je naučio da tako govori, samo je sada ona to zaboravila, i čini joj se da je to njena vlastita misao. Pa ipak mi je od njenog tešenja malo lakše. Ali za kratko vreme. Samo dotle, dok se ne setim da mi Simon Simone sve do same svoje smrti ipak nije rekao nijedne reči. On i ja smo se često sretali - i na suđenju Hinkusu, i na televiziji, i na sednicama mnogih komisija, i on mi ipak nije rekao nijedne reči. Nijedne reči. Nijedne.

Komarovo - Lenjingrad
Januar-april 1969.

Sadržaj

- [1.](#)
- [2.](#)
- [3.](#)
- [4.](#)
- [5.](#)
- [6.](#)
- [7.](#)
- [8.](#)
- [9.](#)
- [10.](#)
- [11.](#)
- [12.](#)
- [13.](#)
- [14.](#)
- [15.](#)
- [EPILOG](#)